

BRET VARING

DOX

CENA 10 DINARA

HOLIDEJ

BROJ 86

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

OBRAČUN KOD RIMROKA

BRET VARING

Obračun kod Rimroka

Voz za Alamagordo nije imao nikakve šanse da prođe, a to je Forestorova banda i želela. Što manje otpora njihovom nastojanju da se dočepaju pošiljke zlata u blindiranom vagonu „Vels Fargo Kompanije“, tim bolje, računali su oni.

Pod vođstvom braće blizanaca Lema i Zeka Forestora, koje je njihov otac naučio da ne poštuju zakon i samo potežu pištolj, banda je do tada izvela dva uspešna napada i pljačke voza i to jedan dan na teritoriji države Kolorado, a drugi u Novom Meksiku, nedaleko od Santa Fe. Oba napada su bila izvedena sa skoro životinjskom jednostavnošću, a i ovom prilikom banda je nameravala da primeni isti plan.

Braća Forester su usavršavali njihovu tehniku pljačke i nije ih nima-

lo brinulo što je rezultat primene njihove tehnike obično bio gubitak većeg broja nedužnih života.

Za njih je bilo važno samo da se dočepaju zlatnog tereta.

Voz za Alamagordo kotrljao se ravnicom, ispuštajući iz crnog dimnog dimnjaka loptaste oblačiće dima i hiljade svetlucavih varnica koje su kao svici ostajali da lebde u vazduhu. Lokomotiva se ljuljala i poigravala na usko postavljenim željezničkim šinama, a vagonet sa drvima i ostali vagoni su žurili za

njom rashodovano klopajajući metalnim odbojnicima. Otvorivši do maksimuma ventil za dovod pare, mašinovođa je vozio punom snagom, zadovoljan što bar na jednom otvorenom i ravnom delu puta može razviti željenu brzinu. Posle ove ravnice nastajao je uspon u planine sa stanicom kod rezervoara za vodu. Pošto kotao bude napunjen do grla voz će nastaviti napornu vožnju kroz brdski predeo, sledeći poslušno železničke šine položene po uskoj traci katkad priljubljenoj uz visoku kamenu liticu na visini od nekoliko stotine metara.

Prevoj Alamagordo, kako se nazivao deo železničke pruge kroz planinu Sieru bio je remek delo graditeljske veštine koje će buditi divljenje u budućnosti od možda nekoliko stotina godina. Trebalo je mnogo najpreciznijih proračuna i tehnike da se preko lica okomitog planinskog venca opase metalna vrpca uklesana tu i tamo kroz najtvrdi granit. Nije nikakvo čudo da je za izgradnju dela pruge kroz Sijeru trebalo punih sedam godina. Sedam godina, četiri dugačka tunela, i osamnaest krivina na dužini od oko dvadeset kilometara na kojoj se trasi pruga pela uvis skoro hiljadu dve stotine metara, da bi se na drugoj strani isto toliko spustila na mnogo, mnogo, dužoj trasi.

Cena koštanja po nekim procenama iznosila je više od pet hiljada dolara po kilometru, što je ukupno iznosilo oko sto hiljada dolara za taj mali deo pruge. Toliko je „sekcija Sijera ili prevoj Alamagordo“ koštao u novcu, a uz to još više od stotinu života radnika koji su ga gradili,

većinom Kineza što se ne može izraziti materijalnim merilima.

Taj kratak komad puta tražio je da mu se na žrtvu prinesu novi ljudski životi, ali ne zbog nesrećnih slučajeva ili prirodnih katastrofa.

Klem Lester je zauzimao poziciju osmatrača bande i čim je primetio da dim lokomotive izbija iznad krošnje guste šume koja je rasla u podnožju, napustio je svoje osmatračko mesto, na uzvišenju, skočio na leđa svog riđana i u trku odjurio niz padinu do skrovišta gde su Lem i Zek Forester čekali sa ostatkom bande.

— Evo ga, dolazi, Zek! — doviknuo je Lester i njegove reči su pokrenule bandite koji su se izležavali.

Tridesetak metara dalje od mesta gde su banditi čekali, pored pruge se ka nebu dizao drveni rezervoar za vodu. Braća Forester, obojica snažno građani, širokih ramena, grubih crta lica i kose toliko crne da se prelivala u tamnoteget boju, povela su svoju grupu ka rezervoaru.

Pola tuceta konopaca već je visilo sa platforme rezervoara a noseći stubovi i podupirači bili su prerezani više od polovine.

Banditi su prihvatili svaki po jedan konopac i krajeve vezali za jabuke na sedlima. Pojahali su konje i na znak Lema Forestera zarili su mamuze u njihove slabine. Začulo se rzanje i frktanje, a onda su konji nalegli napred i konopci su se zategli. Odjeknule su psovke, kletve i fujukanje bičeva, i njaskanje konja od uboda mamuza gonjenih da jače potegnu konopce. Životinje su

ukopale kopita u tle, sa sapima su im iskočile žile od naprezanja, a rzanje i njisak odražavali su meru njihovog napora. Šuma je podrhtavala kao pred dolazak uragana.

Onda se kroz opštu vrevu i galamu začuo još jedan šum: praskavo krcanje drveta koje je počelo da se lomi.

Zek Forester je pogledao iza sebe i primetio da je vodeni toranj počeo da se ljulja.

— Još jednom, momci! — doviknuo je.

Krhanje se začulo glasnije. Čulo se i potmulo pljuskanje vode u drvenom rezervoaru postavljenom na vrhu platforme. Od ljuljanja i težine vode koja je neravnomerno pritiskala drvene zidove rezervoar je dobio neki nepravilan oblik. Jedan metalni šinast obruč pukao je i odskočio iz svog ležišta. Jedan od nosećih stubova prelomio se kao presečen udarcem džinovske sekire prasnuvši pri tom kao plotun iz desetine pušaka. Ostala tri noseća stuba polomili su se samo trenutak kasnije i iz grla bandita zaorio se radostan poklič.

Ceo drveni toranj sa rezervoarom počeo je da pada i osetivši da su se konopci olabavili, rušioći su odvezali krajeve vezane za sedla i poterali konje mamuzama da se što pre udalje sa pravca pada.

Odmaknuvši se na bezbednu udaljenost, okrenuli su se da vide kako težak toranj pada i kako se s treskom ruši na paralelno postavljene železničke šine, i kako pred navalom ogromne količine vode po klopac rezervoara odskoče iz svog ležišta, puštajući vodu da pokulja napolje kao besna bujica. Zatim se

cela konstrukcija srušila uz potmulo, tutanje koji se izgubio u praskavom lomljenju drveta i hućanju sto tone vode, koja je kao bomba svom težinom pljusnula na zemlju.

Prosuta voda je pokuljala niz nasip kao pobesnelo more, lomeći manje drveće i žbunje, kotrljajući pred sobom manje stene, kao da su loptice od gume, orući zemlju celom dužinom padine sve do mesta gde se, u obliku kratkog vodopada, sručila dalje niz brdo čupajući na svom putu drveće i stenje. Svoj teret je bujica ostavila malo niže na pruži stvorivši tako prepreku koju nijedna lokomotiva nije mogla preći.

Banditi su usta otvorenih od čuđenja osmatrali rezultat svog rada. Lem se zlomišljeno smehnuo na svog brata blizanca koji je smrknutog lica stajao pored njega.

— Uvek mi se sviđalo da gledam rušenje vođenog tornja, Zek! — rekao je. — To me podseća na rušenje susedovih kokošarnika što smo radili kad smo bili deca... Samo što je ovo još bolje!

— Milo mi je što čujem da se zabavljaš — rekao je Zek bezizraznog lica kao u mrtvaca. On se retko smešio ili dozvoljavao da mu se osećanja pokažu na licu.

Lem se krto nasmejao i pljesnau brata rukom po ramenu, a Zek kao da to nije ni primetio već je kratkim pogledom obuhvatio ostale članove bande.

— Čuka — obratio se jednom krupnom čoveku sa ornim dugačkim brkovima nalik na volovske rogove. — Izmeri tačno stotinu koraka i postavi eksploziv. Link, pomozi mu.

Link Megi je bio mlad odmetnik, suvonjav u telu, jako isturene Adamove jabučice i upalih obraza, što mu je davalo izgled sličan liou mrtvaca. Na Zekove reči on je klimnuo glavom i pošao za Čukom Koksom niz blatnjavu padinu do mesta gde je na pruži ležala gomila drva i ostataka vodenog tornja. Sjahali su i Čuka je počeo da od brojava korake.

— Klem — obratio se Zek Forester Lesteru. — Ti pođi i dovedi mazge sa tovarom za Čuku. Ali, bu di pažljiv čoveče. Ne možemo da te skupljamo po ovim planinama!

Lester je klimnuo glavom i liznuvši usne okrenuo konja i odjahao preko padine u pravcu jedne guste šume. Braća Forester i poslednji preostali bandit po imenu Zagar ostali su da čekaju motreći i osluškujući. Kada su Čuka Koks i Link Megi odmeravali poslednje korake željenog rastojanja, iz šume je izronio Lester vodeći sa sobom mazgu na čijem se samaru u ritnu koraka njihao opasan teret. Razbojnik je vrlo pažljivo upravljao uzdom svoga konja i po tome kako je sedeo u sedlu upola uzdignut na uzengijama, naslućivalo se da je napet. Povodnik kojim je mazga bila vezana potezao je vrlo obazrivo da bi mazgi dao dovoljno vremena da nogama nađe čvrst oslonac.

Koks i Megi su za to vreme nestrpljivo čekali na mestu gde su odmeravanjem rastojanja došli. Kada je Lester najzad stigao do njih Koks je odvezao komopac kojim je bliži od paketa bio privezan za samar i iz omota od cirade izvadio mali drveni sanduk. Pažljivo ga je

otvorio i izvadio svežanj štapića dinamita sa dugačkim fitilijem uglavljenim u sredini svežnja. Čim je Megi sa samara uzeo rudarsku lopatu i počeo da kopa pilotku rupu između železničkih šina, Lester je dograbio mazgu za ular i žurno se udaljio sa poprišta budućeg događaja.

Čuka Koks je digao pogled ka mestu gde su Foresterovi sedeli na konjima.

— Za koliko vremena misliš da će stići, Zek? — doviknuo je.

Zek Forester se izdigao na uzengijama i pogledao niz padinu Siere u pravcu mesta odakle su iza jednog prevoja iz dimnjaka lokomotive izbijali crni kolutovi dima.

— Desetak minuta... — odgovorio je Zek glasno i pokazao rukom u pravcu stena obraslih lisnatom mahovinom blago izdignutih na padini iznad pruge. — Onaj stenjak tamo mislim da bi bio sasvim pogodan za tebe. Koliko će ti fitilja biti potrebno odatle do tamo, šta misliš, Čuka?

Koks se dao u računanje. — Minut. Možda neki sekund više. Mislim da bih tamo mogao da se sakrijem. Ako se ne mačem, niko me neće videti, a biću bezbedan od eksplozije.

Zek je klimnuo glavom. — Prepuštam to tebi da oceniš. Nadi neko sigurno mesto. Mi ćemo biti tamo među drvećem.

Pokazao je prstom uz padinu u pravcu gde je u gustom šumi išezao Lester vodeći mazgu sa sobom. — To bi trebalo da bude negde u visini poštanskog vagona — dodao je.

— Sve zavisi od toga da li si do-

pro odmerio rastojanje. — Prime-
tio je Koks mereći dužinu fitilja
dok je govorio. — Ako je raspored
vagona izmenjen može se desiti da
umesto vagona sa novcem digne-
mo u vazduh putnike ili kola sa pa-
ketima.

— Ja ne pravim greške! — Pro-
gundao je Zek sa prizvukom oštri-
ne u glasu i Koks je ne odgovoriv-
ši ništa klimnuo glavom i odsekao
dovoljno dugačak komad fitilja.
Zatim je pažljivo položio dinamit
u plitku jamu koju je Megi isko-
pao između železničkih šina.

Megi je stajao iznad njega i pa-
žljivo posmatrao. Imao je puno po-
verenja u Koksovu veštinu. I ra-
nije je imao prilike da ga vidi na
poslu i znao je da taj čovek ne pra-
vi greške sa eksplozivom. Dokaz za
to je bila činjenica da je još uvek
imao po pet prstiju na obe ruke,
što se nije moglo reći za većinu mi-
nera ili onih koji su baratali eksplo-
zivom toliko dugo kao Koks.

Naravno, tu nije računao pet go-
dina koje je Koks proveo u zatvoru
u Jumi kao osudjenik zbog provale
kase „Vels Fargo kompanije” u
Tuksonu.

Pošto je postavio eksploziv Čuka
je provukao fitilj ispod šine i dalje
ga pokrio tankim slojem prašine i
sitnog kamenja. Postavio je fitilj
najkraćim putem do stena obraslih
mahovinom gde će on ležati na go-
tovo, sa šibicom u ruci, spreman da
ga u pravom trenutku zapali.

Udaljeni zvižduk lokomotive sa-
blasno je odjeknuo od stenovitih li-
tica Sijere.

Minuti su prolazili i vrelo sunce
je počelo da suši zemlju natopljenu
vodom iz srušenog tornja. Insekti su

zujali, a negde u obližnjoj udoljici,
uhvaćena kandžama sokola zacikala
je neka mala životinjica. Sada se
već sve više, kako se voz bližio,
čulo naporno fuktanje lokomotive, a
gvozdene šine su počele da podrh-
tavaju. Malo zatim su „propevale”
puštajući zvonak melodičan zvuk,
koji proizvodi kotrljanje čelika o
čelik. Lokomotiva je s naporom
vukla za sobom dugačku kompozi-
ciju.

Poštanska kola, to jest kola koja
su prevozila pošiljku novca bilo je
lako uočiti: bila su obojena tamno-
zelenom bojom „Vels Fargo kom-
panije” sa imenom kompanije ispi-
sanim na bočnim stranama belim
slovima u žutom okviru. Na stra-
nama vagona napravljenog od debe-
log tvrdog drveta bile su izrezane
puškarnice, a dva mala prozora obez-
bedjivale su gvozdene rešetke. Vra-
ta su bila okovana gvoždjem i da
bih ih neko razbio morao je u naj-
manju ruku da upotrebi „ovna”,
napravu namenjenu razbijanju
srednjovekovnih tvrdjava.

U unutrašnjosti vagona četvorica
„Vels Fargo” stražara igrali su po-
ker u male sume novca, proklinjući
vrućinu i muve koje su se na neki
način uvukle u kola. Sada im ti
bezobrazni insekti nisu dali mira i
njihovi nasrtaji pričinjavali su od
dosadnog putovanja pravi pakao.

Njihovo oružje, vinčesterka, dvo-
cevke i revolveri ležali su im na
domaku ruke, mada nijedan od njih
na ovom delu trase nije očekivao
nikakve nepravilnosti. Jer, mada je boja
vagona „Vels Fargo kompanije” bi-
la lako uočljiva, malo je ljudi zna-
lo da se njime prenosi četiri san-
duka zlatnih poluga, koje je u Ala-

magordu trebalo pretovariti u voz za Santa Fe.

Zadatak čuvara bio je da prate pošiljku i da obezbede njeno nesmetano transportovanje do mesta opredeljenja. Poker su igrali iz dosade.

Zgrče iza gomile stena, Čuka Koks je zvirio kroz prorez izmedju dva kamena, očekujući kada će se, iza guste šume koja se pružala pored pruge tamo odakle je počinjao uspon, do mesta gde je trebalo da se nalazi vodeni toranj, pojaviti sjajni mesingani fenjer na pramcu lokomotive. Klimnuo je zadovoljno glavom videvši da je mašinista odjednom uvukao glavu proturenu kroz bočni prozor čim je ugledao masu polomljenih drva i gradje nagomilane na pruzi.

Trenutak ili dva kasnije, iz sve snage je povukao kočnicu i mlaz varnica izbio je ispod točkova lokomotive. Uz jezivo škripanje čelik je zagrebao po gvožđu i od nagle promene brzine lokomotiva se zaljuljala kao pijana. Tender i ostali vagoni grunuli su u lokomotivu gurajući je silom inercije dalje prema uništenom vodenom tornju.

Čuka Koks je pažljivo odbrojao u sebi, kresnuo fosfornu šibicu o stenu pred sobom i prineo zapaljeno palidrvce fitilju pored koga je čvrsto držao još dva palidrvca. Vrhovi palidrvca su istog trenutka planuli, i fitilj je počeo da gori. Koks ga je držao u ruci samo toliko dugo da bi se uverio da li ravnomerno dogoreva, a onda ga je pustio i okrenuo pogled ka vozu.

Klimnuo je lagano glavom. Zek Forester je stvarno znao šta hoće i umeo je da proračuna ono što

hoće. Mašinovodja je bio vešt i iskusan i najverovatnije da će zaustaviti lokomotivu neposredno nadomak gomile polomljene gradje isprečene na pruzi. Potražio je pogledom vagon za prenos zlata i lako ga je uočio, treći po redu u kompoziciji.

Ponovo je klimnu glavom. Nalazio se baš tamo gde su želeli da se nalaze.

Izenadjeni putnici izvirivali su kroz prozore čudeći se šta se događja sa vozom koji je i dalje klizio niz tračnice ka nagomilanim ostacima vodenog tornja. Glava proturenih kroz prozore kabine, mašinovođa i ložač su napetim iščekivanjem gledali prugu pred lokomotivom. Onda je mašinovodja odhuknuo s olakšanjem, jer je zaključio da će se voz blagovremeno zaustaviti: nadohvat ruke ispred prepreke, ali ipak na vreme.

Gvozdeni branik je udario u najbliže deblo i istovremeno je na ventil šišteći izbio mlaz pare. Točkovi su počeli da se okreću u suprotnom pravcu od kretanja voza, jer je mašinovođa izmenio smer okretanja prenosnog mehanizma u nameri da ubrza kočenje. Lokomotiva je ponovo uzdrhtala i spojnice između vagona su bučno zazvonile. Udar od pojačanog kočenja preneo se niz celu kompoziciju obarajući putnike sa njihovih sedišta. Isto se desilo i čuvarima u vagonu „Vels Fargo kompanije“, ali, srećom, udar nije bio previše jak, tako da niko od putnika i čuvara nije bio povredjen.

A tada, dok su se svi oni koji su popadali na pod dizali da ponovo sednu na svoja mesta tiho psujući, ali u duši zadovoljni što se sve za-

vršilo bez većih povreda, neposredno ispod poda vagona „Vels Fargo kompanije” odjeknula je razorna eksplozija i pod kola zajedno sa stražarima poleteo je uviz kao izbačen iz katapulte. Vazdušni udar je razvalio drvene strane vagona i komadi dasaka odleteli su na sve strane po padini. Krov se rascepio otvarajući ogromni otvor, a komadi krova i nameštaja iz kola našli su se na krovu drugih vagona. Polomljene i iskrivljene „vinčesterke” i dvocevke, eksplozija je bacila visoko do plavog neba, a s njima papire, pakete, kofere a komade ras-komadanih tela čuvara.

Kasa sa naznakom „Vels Fargo” otkinuta je od poda zajedno sa metalnim spojnica-ma kojima je bila pričvršćena, a vrata su visila samo na jednoj šarki, otkrivajući metalne kutije sa zlatnim polugama koje su se u njoj nalazile.

Kroz barutni dim koji je ljuto štípao nozdrve, šestorica maskiranih jahača su dojahali do voza i dvojica njih su se uvukli kroz zapaljene krhotine vagona u zadimljenu unutrašnjost.

Ostali su uperili revolvere na službeno osoblje voza i putnike. Zatim se začula još jedna slabija eksplozija što je značilo da je Koks sasvim razvalio vrata teške kase.

Petnaest minuta od trenutka kada se voz zaustavio, banditi su odjahali vodeći za sobom natovarenu mazgu. Bio je to početak dugačkog putovanja koje će ih odvesti do granice Teksasa i Meksika.

II

Zatvor San Anđelo bio je u stvari-prostor koji je nekada zauzimala stara tvrđava „Fort Končo”, čijim popravljenim palisadama su naknadno dogradjene stražarske kule.

Deo zatvora namenjen za zatvorske ćelije bio je izgrađen od kamena i njega su izgradili sami zatvorenici pod strogim nadzorom naoružanih stražara. Ćelije su bile ukopane duboko u zemlju koliko iz razloga bezbednosti, toliko i zbog toga da bi zbog nedostatka svetlosti i vazduha bile što neudobnije. Deo poda blizak vratima ćelije bio je jako nagnut, i čuvar je mogao jednostavnim guranjem bez napora da izbaci zatvorenike iz ravnoteže.

Zatvor je projektovao neki upravnik sadista, i zato su u San Andjelo na izdržavanje kazni slati samo najteži i najbezobzirniji zločinci. Tu su kažnjenici dane provodili tucajući ogromna brda kamena ili kopajući rupe koje će kasnije zatrpati već prema tome kada će čuvari zaključiti da je potrebno izmeniti smer kretanja zemlje, ili radeći bilo šta drugo što je moglo da ih izmori toliko da im nije ostajalo snage za smišljanje načina za bekstvo.

Ali, sa Metom Dandijem čuvari su ipak pogrešili. Dandi je bio pljačkaš banaka i ubica, čovek koji dinamit i barut nije koristio samo za razbijanje trezora već i kao oružje. Svojim goniocima on je postavljao zamke, rušio je na njih litice kanjona, postavljao dinamit na razne načine, kako bi ih bilo zatrpao to-nama materijala, bilo bacio u vazduh rastavljene na najprostije činioce.

U nekoliko država gde je operisao bio je poznat kao „ludi dinamitaš“.

U San Andjelu se nalazio osam meseci i sedamnaest dana, što je bio samo deo osude na doživotnu robiju, kad je Dandi došao do zaključka da u tom zatvoru neće ostati više ni dana. Ali, ostao je, čak i nešto više.

U stvari, nedostajao je još samo jedan dan do punih devet meseci kada je bio spreman za bekstvo.

Trebalo mu je toliko vremena da prikupi sve stvari koje su mu bile potrebne. Između ostalog, to je bio barut, a do njega je mogao doći zahvaljujući upravnikovoj želji da muči kažnjenike. Stene u kamenolomu trebalo je s vremena na vreme razbijati eksplozivom, ali je upravnik smatrao da bi razbijanje dinamitom za zatvorenike bilo i suviše lako, jednostavno a bezopasno. Sve što je za upotrebu dinamita trebalo da učine to je da sa nekoliko udaraca pijuka iskopaju rupu, postavljaju dinamit i zapale fitilj.

Zbog toga ih je naterao da upotrebljavaju barut.

To je zahtevalo bušenje dubokih, uzanih rupa u steni čeličnim dletima ili špičevima koji su u stenu ukucavali milimetar po milimetar udarcima teških čekića. Na tom poslu ljudi su često zadobijali povrede, nekad lakše nekad teže, nekad samo smrskane prste, ali nekad šake i druge delove udova, a to je odgovaralo upravniku sadisti. Sa osakaćenim ljudima je uvek lakše upravljati.

Kada bi se štemovanjem izdubila dovoljno duboka rupa u steni trebalo je cilindrično udubljenje paž-

ljivo nabiti barutom i na kraju spustiti kapislu sa fitiljem. Dosta često se desavalo da osetljiva kapisla eksplodira pre vremena, što je značilo nekoliko zatvorenika manje. Ali, to upravniku nije mnogo smetalo, jer je manji broj zatvorenika značio manje brige. Sem toga, on je voleo da vidi kako nekoga obliva hladan znoj.

Ali, Met Dandi se nije preznojavao. Barut je bio njegov stari prijatelj i svaki put posle miniranja uspeo da u manžetnama pantalona u svoju čeliju donese desetak grama dragocenog crnog praha.

Iz dana u dan količina sakupljenog baruta popela se do nekoliko unca, a sa svoje strane je Dandi smanjene količine upotrebljenog baruta nadoknadio na taj način što je rupe u steni bušio tako vešto da je sa manjom količinom eksploziva uspevao da razbije toliko stena koliko bi, inače, drugi manje vešt minner razbio sa punom količinom.

Za aktiviranje baruta nije mu bila potrebna kapisla i činilo mu se da je upravnik to znao, ali da je namerno tražio da se kapisle koriste, jer se time povećavao rizik prevremene eksplozije.

Što se tiče fitilja to nije bio problem: Dandi ga je napravio od vlakana izvučenih iz njegove zatvoreničke košulje upredenih u tanku nit i uvaljanih u sitan barutni prah. Za paljenje mu nije bila potrebna šibica, do koje je u zatvorskim uslovima bilo krajnje teško doći, mada bi, naravno, bilo bolje da je imao. Srećom, pod u njegovoj čeliji bio je popločan kremenom, a sa drvenog okvira svoje zatvorske postelje iščupao je komad gvozdja

koji je nameravao da iskoristi kao ognjilo.

Imao je dovoljno baruta da razbije masivna vrata svoje ćelije, ali, to nije bio njegov plan. Čak i ako bi uspeo da izadje iz ćelije nije mogao pobeći iz kamene zgrade.

Morao je da pokuša bekstvo kad bude u kamenolomu. Spakovao je stoga barut u praznu limenu kutiju od duvana za lulu koja ga je koštala trodnevnog mršavog sledovanja hleba, priključio na nju svojom rukom pravljeni fitilj i odlomio komad kremenca iz poda.

Sledećeg dana radiće u kamenolomu. Taj dan nije bio predviđen za miniranje, već za rad na visokoj gomili polomljenih stena sa koje se lako mogao dobaciti kamen do barutnog magacina, inače, dobro čuvenog dvostrukom stražom.

Ostali zatvorenici su znali za njegov plan i zato su kada je uobičajeno tucanje kamena došlo, dizali više prašine nego obično, bacajući na sve strane sitan kamen i kamenu prašinu, stvarajući na taj način gustu žućkastu zavesu koja je skrivala Dandićevo kretanje.

Okrenuvši se tako da bude što manje uočljiv, Dandi je izvukao iz košulje svoju primitivno napravljenу bombu i kresnuo komadom gvožđa o kamen. Varnice su prsnule, i Dandi se još više sagnuo da bi ih upravio ka fitilju.

Fitilj je planuo, ali se odmah ugasio. Dandi je opsovao u sebi i kresnuo još jednom i mlaz varnica zapalio je fitilj koji je počeo da šišti. Slušajući kako jedan od stražara viče na zatvorenike što prave toliku prašinu, Met Dandi se uspeo do vrha gomile i bacio limenu bombu

preko spoljnog zida barutnog skladišta. Iza bačene bombe u vazduhu je ostao taman izvijen pramen plavičastog barutnog dima.

Na kloparanje limene kutije jedan stražar koji je čuvao magacin okrenuo se da vidi šta je to i pogledao kroz specijalan otvor u unutrašnjost magacina. Dandiju se učinilo da je čuo njegov prestravljeni krik. Nesumnjivo da je, shvativši šta vidi čuvar samo to i mogao da učini, jer za drugo nije bilo vremena.

Krik je zagušio potmulo tresak kao kad bi neko sa visine ispustio teglu na ravan sto. Taj potmul i pucanj skoro istovremeno je propratila strahovita eksplozija i plameni i vazdušni talas koji su zbrisali zgradu sa ćelijama, upravnike i druge zatvorske kancelarije i deo palisada zajedno sa stražarima koji su se u trenutku eksplozije tamo zatekli.

Gomila stena zaštitila je od eksplozije zatvorenike koji su tu radili... i čuvare koji su ih čuvali.

Ali, eksplozija je iznenadila stražare i pre nego što su se pribrali, zatvorenici su ih napali čekićima, pijucima, pesnicama i kamenjem.

Ali, Met Dandi to nije učinio.

Njega nije interesovala osveta. Zanimalo ga je samo kako da pobjegne iz tamnice i dok su se ostali zatvorenici zadržali da bi se obračunali sa čuvarima koji su ih zverski zlostavljali, za koje vreme je iz neoštećene stražarske kasarne na drugoj strani dvorišta na poprište događaja dotrčala grupa naoružanih stražara, Dandi se prebacio preko gomile stena i obišao džinovski zadimljeni krater na sredini dvorišta. Na tom mestu su dim i prašina bili najgušći i koristeći dimnu zavesu

Dandi je dočepao „vinčesterku” i „kolt” iz opasača jednog krvavog, raskomadano g tela. Kroz dim i prašinu primetio je da mu se u pognutom stavu približavao neki čovek, opalio je na njega u magnovenju i video da je taj jauknuvši pao na zemlju.

Zatim je potrčao ka porušenom delu palisada.

Na sve strane je vladao pakleni metež. Čuli su se krici i vika i puščana paljba, na nekoliko mesta je plamtela vatra, a kroz gust zagušujući dim i prašinu trčali su zaslepljeni ljudi besmisleno izgubljene orijentacije u opštoj zabuni i metežu.

Dandija nije interesovala ničija sudbina sem njegova, ničija dobrobit sem njegova. Znao je da su svakog dana u to vreme konji čuvara vođeni na reku radi šetnje i kupanja. Uputio se tamo s određenim ciljem na umu. U momentu kad se begunac provukao kroz ruševine palisada iz pravca reke dotrčao je čovek koji je terao konje. Ugledao je zatvorenika u bekstvu i opalio na njega hitac iz revolvera.

Dandi se okrenuo i prislonio na slabinu kundak „vinčesterke”. Opalio je bez nišanjenja, ponovo ubacio metak u cev i opalio, zatim još jednom opalio. Čuvar je ispustio revolver, raširio ruke i srušio se na tle licem okrenut zemlji.

Jedan kuršum se zario u zemlju dvadesetak santimetara ispred Dandija. Ovaj je digao glavu i primeo pušku obrazu. Na nišanu puške ugledao je stražara zgrčenog u stražarskoj kuli na rasklimanom delu palisada i u magnovenju ispalio dva hica oba puta promašivši cilj. Ali, stražar se pružio po podu stra-

žarske kule što je doprinelo da se zid zajedno sa kulom konačno sruši.

Dandi se bacio niz padinu ne mareći što se kotrlja. Udešavao je samo da se pri dolasku u podnožje dočeka na noge i u kotrljanju je čvrsto stiskao pušku u naručju. Ta puška i pištolj sada su mu značili spas, život ili smrt. Mada je konje dobično vodio samo jedan čovek, nije mogao da bude siguran da je i sada bio tako. Skotrljao se niz padinu odskačući od neravnina i stigavši do podnožja potrčao stazom koja je vodila ka reci.

Ka reci i konjima!

Srećom za njega, konji su se napušteni valjali u plićaku i pasli pored obale. Imao je dovoljno vremena da odabere dva brza ždrepcu i minut kasnije jahao je ka bezbednosti koja ga je čekala s one strane granice. U sebi se zaricao da ga više nika-da neće uhvatiti.

U svakom slučaju, bar ne živog.

III

Veliko stado počínulo je na odno-rištu u preriji nedaleko od graničnog gradića Ojo Medina, i Bred Berne je iskoristio predah da razgovara sa vođom dogona stoke, prosefinalnim goničem stada čovekom grubog izgleda koji je više vremena proveo u sedlu nego stojeći nogama na božjoj zemlji. On se zvao Longhori Tomi Lavles i važio je za legendu teksaških stočnih puteva uporedo sa ču-veim imenima Gudnajta, Lavinga, Džima Stinsona i čuvenijih od svih Džona Čizolma lično.

Longhori Tomi je pogledao visokog, plavokosog i plavookog mladog

čoveka pred sobom i češkajući se po bradi obrasloj žučkastom neobrijanom čekinjom žmirnuo na jedno oko.

— Jesi li siguran da hoćeš da odeš? — zapitao je. — Ti si sposoban čovek Berne. Koristan si mi, i mogao bi i dalje da ostaneš sa mnom.

Berne se umorno nasmešio. — Prikupio sam dovoljno materijala za dvanaest knjiga o dogonu stoke i goničima, mister Lavlese. — Dodirnuo se rukom po donjem delu leđa. — Posle ovoliko vremena provedenog u sedlu, čini mi se da ću mesec dana jesti kao konj... stojeći na nogama!

Lavles je klimnuo glavom, ali se nije nasmejavao mladićevoj šali. Uzdahnuo je i stežići jezik zubima dok je s mukom uobličavao slova, debelom olovkom napisao nalog za isplatu. Pružio je Bernesu komad umašćenog papira. — Oduzi ovo u stočarsku banku u Ojo Medini. Tamo će ti dati gotov novac. I slušaj, dečko, ako nekad opet zaželiš posao goniča stada potraži me. Ovo ti ozbiljno kažem: bilo kada i u bilo koje vreme, ako hoćeš potraži me.

Berne se rukovao s iskusnim vođom goniča. — Hvala mister Lavlese — rekao je ozbiljno, skoro sumorno, ali ipak zadovoljan goničevim rečima. — Zahvaljujem vam na svemu što ste učinili za mene. Kad budem štampao knjigu, poslaću vam jedan primerak.

— Dobro bi bilo da ga dobijem! — rekao je Lavles. — Želim da pročitam nešto o sebi, ukoliko je o meni dobro pisano! Pa, dobro, neka ti je sa srećom, mister.

— I vama isto. — Berne se okre-

nuo i uzeo svoj novac i sedlo. Osedlao je svog svetlomrkog ždrepcu i iza sedla privezao ranac, a zatim pošao do mesta gde je već natovaren stajao svezan njegov tovarni zelenko. Proverio je da li su konopci dovoljno zategnuti, odvezao vođice i poveo zelenka do osedlanog mrkova. Dotada su se okupili i ostali članovi Lavlesove grupe i srdačno mu poželeli zbogom i srećan put. Pokazalo se da je u toku dugog putovanja Bred Berne postao vrlo omiljen među svojim saputnicima i drugovima.

Berne je pojahao svog mrkova i vodeći za sobom zelenka okrenuo se u sedlu i ležerno mahnulo u znak pozdrava.

Ne osvrćući se posle toga, izjahao je iz logora i uputio se kroz javnu preriju ka udaljenom gradu.

Nije se radovao onome što ga je očekivalo u gradiću Ojo Medina. Tamo je živela jedna devojka, učiteljica po imenu Elen Brej i Berne je nameravao da jo saopšti da joj brat više nije živ.

Bilo je mnogo drugih prijetnijih i zabavnijih stvari koje bi više voleo da učini, ali je neko morao da obavesti Elen kako je njen brat izgubio život. Odlučio je da to bude on. Odluku je doneo još na reci Pekos odmah posle onog nesrećnog stampea, dugotrajnog kao noćna mora koji je odneo život Larija Breja. Berne je bio još mlad neiskusni i častan i smatrao je da „Zakon Divljeg zapada“ obavezuje da on odnese tužnu vest Larijevoj sestri, jer je nesrećni mladić bio njegov drug na putovanju.

Sem toga, Berne je bio u blizi kada se to desilo.

A možda je romantizam koji je

živeo u njemu, ili spisateljski deo njegovog bića jednostavno želeo da veruje da među ljudima na Divljem zapadu postoji takva vrsta drugarstva. Možda baš zbog toga što je u stvarnosti bilo dosta drugačije i svaki čovek je gledao samo sebe i svoj interes.

Bilo kako bilo, ono što je Bred Berne verovao nije stvarno mnogo uticala na njegovu odluku, jer, kao što je rekao Lenghori Lavlesu, on je imao već dovoljno prikupljenog materijala za pisanje knjiga o dogonu stoke i Divljem zapadu. Namerao je da se izvesno vreme zadrži u Ojo Medini i da tako počne rad na pisanju.

A imao je o čemu da piše. Zaista čudno, ali prvi dodir Breda Bernea sa Divljim zapadom bio je vrlo surov. Klasična zamena identiteta, zablude u ličnosti koja ga je skoro koštala života. Berne se zakleo da će se osvetiti, da će ubiti čoveka koji mu je učinio. Zakleo se da će struko vratiti dug Džonu Holideju poznatijem pod imenom Dok Holidej.

Ako ga ikada bude sreo, pogledaće se preko nišana zadimljenih pištolja.

To je bio deo Berneovo shvatanja „Zakona Divljeg zapada”.

IV

Dok Holidej je bio visok, vitak, snažno građen čovek, sjajne crne kose, sivoplavih očiju i negovanih ali snažnih ruku. Imao je manje od trideset godina, ali su meseci napornog, napetog pustolovnog života dale njegovim očima izraz umora i tek u kritičnim odlučujućim situacijama

pogled tih očiju ujedao je oštrinom zmijskog ujeda. No, ono što je kod Holideja ostavljalo najupečatljiviji utisak bili su sklad pokreta, gipkost i elegancija hoda iz kojih se naslućivala snaga i odlučnost. Taj hod pantera otkrivao je čoveka koji je u deliću sekunde mogao stupiti u akciju... i posle toga hladnokrvno nastaviti svojim putem kao da se nije desilo ništa.

Kad je sjahao na široki drveni prostor u El Pasu, u ruci je držao „vinčesterku” tipa '73 na čijem je čeličnom magacinu stajalo ugravirano: „Doku Holideju za učinjene usluge zahvalna „Vels Fargo” komp. Slične reči bile su ispisane i na bakarnoj pločici pridodatoj na donjoj strani sedefom ukrašene teškog „kolta”, nisko opasanom na desnom bedru, kojom je Dok zamenio svoj „linkoln”. Prolaznici jedva da su mu posvetili nešto više od nezainteresovanog pogleda, jer je kockar, kao većina kaubojja koje je čovek mogao sresti u tom gradu bio odeven u obično odelo Zapadnjaka. Bez svojih čeličnoplavih očiju izgledao bi kao svaki drugi kauboj njegovih godina.

Osvrnuo se i ugledavši ono što je tražio uputio se postaji „Vels Fargo kompanije.” Zatvorivši vrata za sobom obratio se čoveku koji je sedeo za pultom na kome je krupnim slovima pisalo, „KARTE”.

— Dobar dan. Gde mogu da nađem gospodina Hjuma?

— Mislite na Džima Hjuma, šesnaest detektiva?

— Da, baš njega.

— A ko ste vi, ako dozvoljavate. Mister Hjum je zauzet.

— Za mene će naći vremena. Ja

sam Dok Holidej — predstavio se Dok.

Čovek za pultom je odmah postao ljubazniji. — Ah, vi ste to. Izvolite tamo, prva vrata. Mister Hjum vas očekuje.

Holidej je prešao preko odaye i bez kucanja otvorio vrata. Džim Hjum je čekao u društvu još jednog čoveka koji se Doku činio poznat. Pošto su se rukovali, Hjum mu je predstavio čoveka za pisačim stolom starog oko pedeset godina koji ga je s interesovanjem posmatrao.

— Upoznajte se sa mister Hamondom, kapetanom rendžera, Holideje.

— Drago mi je. Ali, sad se sećam da smo se već jednom sreli.

— Samo što taj susret nije bio prijatan. Je li to bilo u Nebraski?

— Da. Nadam se da niste više ogorčeni na mene. — Zapitao je Dok sa neprimetnim osmehom na licu.

— Ne. Istina više bih voleo da sam Redžisa šćepao živog, ali vaš metak je bio brži. U svakom slučaju, dobio je ono što je zaslužio.

— Raduje me što mi to niste zapamtiti.

— Tim pre što ćemo ovih dana verovatno sarađivati. Umešao se Hjum. — Naravno, ako budete volini.

Hjum i Hamond su ponovo zauzeli svoje mesta, a Hjum je Holideju pokazao jednu stolicu i pozvao ga da sedne. Zavladao je kratko ćutanje i tek kada je odaju ispunila plavičasta izmaglica duvanskog dima, šef detektiva „Vels Fargo kompanije“ je progovorio.

— Pretpostavljam da nagađate zašto sam vas pozvao.

Holidej je lako klimnuo glavom.

— Mislim da nagađam. Zbog pljačke voza za Alamagordo?

Hjum je potvrdio. — Neću da se zadržavam na detaljima. Vi ih uglavnom znate i zato je bolje da odmah pređemo na stvar, jer nemamo mnogo vremena za gubljenje. — Pokazao je rukom prema kapetanu. — Kapetan Hamond i njegovi ljudi rade na slučaju od početka i s njima sarađuje policija iz Nju Meksika. Naravno, i mi.

Holidej je otresao pepeo sa cigare. — Ovo je treća takva pljačka, zar ne?

— Da, i svaki put je bilo dosta ljudskih žrtava.

— Zna li koja je banda izvela pljačku — upitao je Holidej.

— Sumnjamo na dva brata Forestera. — Umešao se Hamond — ali nemamo ni najsitniji dokaz. Na tom slučaju je radilo nekoliko mojih vrlo veštih ljudi, ali svi su na ovaj ili onaj način platili glavom. Ponekad je smrt nekoga od njih izgledala kao nesrećan slučaj, a neki su opet jednostavno nađeni ustreljeni s leđa. Po tome se može zaključiti da je banda dobro organizovana i da ne preza ni od čega.

Holidej je stisnuo usnu zubima. — Opasni neki ljudi.

Hjum je klimnuo glavom. — Poslednji naš čovek, kapetanov čovek ubijen je u Ojo Medini nema ni nedelju dana. Ubio ga je tamošnji šerif. Od svih drugih ljudi našao je baš njega.

Holidej je zainteresovano pogledao Hjuma. — Kako se to desilo?

Hjum je pogledao ka Holideju i kapetan rendžera je uzdahnio. — Suviše dobro je igrao svoju ulogu.

Bilo je dogovoreno da se predstavlja kao revolveraš i siledžija, ali je očigledno preterao u svojim nastojanjima pa je tamošnji šerif potegao oružje. Naš čovek nije bio dovoljno brz da objasni svoje ponašanje, a nije bilo dovoljno brz ni na pištolju... tek, završio je na groblju.

— A šta je sa šerifom? Mislite li da su ga Foresterovi gurnuli u taj obračun? — zapitao je Dok.

Hamond je odmahnuo glavom s izrazom sumnje na licu. — Ne verujem. Šerif Ojo Medine je čovek po imenu Luk Brej. Čovek mojih godina. Znam ga od pre mnogo godina. Tada je bio ispravan.

— Ljudi se za kratko vreme promene, naročito ovde na granici. — Primetio je Holidej mirno.

Hamond ga je ozbiljno pogledao pravo u oči. — Znam. Ali, to sigurno nije slučaj sa Brejom. Smeo bih da se kladim.

Holidej je slegnuo ramenima. — Možda ste u pravu. Uvek ima izuzetaka.

— Da. Ali da se vratimo na stvar. Poslednji izveštaj koji sam primio od mog čoveka glasio je da je u Ojo Medini naišao na neki trag. Nije rekao šta je našao, ali je bio ubeđen da je došao na pravo mesto.

— I tako će ostati, na žalost, zauvek.

Hamond je samo pogledao Holideja. Na licu mu se ogledala gorčina. — Tako to ide, Holideje, vi to znate. — Rekao je Hjum svraćajući na sebe Dokovu pažnju. — I neki naši ljudi su došli do zaključka da je Ojo Medina mesto odakle treba početi traganje. Ništa određeno nisu utvrdili. Sve su to samo utisci, slutnje... Znae kako je to kad se nešto

oseća... prosto napipava kao u mraku.

Holidej je znao. Slutnje i „osećaj“ za situaciju su mu nekoliko puta spasle život, pa ipak, posle toga da ga je neko pitao ne bi znao da kaže šta je diktiralo njegove postupke. Instinkt, nagon za samoodržanjem... možda.

— Kao što vidite, Holideje, u rukama jedva da imamo šta drugo, sem te nejasne slutnje da je događaj s vozom na neki način u vezi sa Ojo Medinom. — Hjum je nastavio. — Banda operiše na taj način što blokira prugu na nekom mestu gde će mašinovođa videti prepreku i imati dovoljno vremena da zaustavi kompoziciju.

Holidej je odbio dim.

— Ne pitajte me zašto i kako se to događa, ali, zapazio sam da uvek kada se na pruži nađe prepreka, svaki mašinovođa će priterati lokomotivu do nje i tek onda zaustaviti. Ta činjenica daje dobar oslonac za početak svakome ko bi bio zainteresovan da meri rastojanje dalje duž pruge.

Holidej je klimnuo glavom. — Pretpostavljam šta se dalje događa.

— Jasno. Ako bi banda znala koji je vagon po redu u kompoziciji vagon „Vels Fargo kompanije“, bilo bi dovoljno da neko izmeri rastojanje od barikade i postavi dinamit. Posle toga mogli su se mirne duše kladiti da će se vagon kompanije zaustaviti tačno iznad eksploziva...

— A to se i dogodilo! — prekinuo ga je Hamond.

— Prosto. Jedno... buuum!... i stražari su izbačeni iz stroja, a vagon je dok pucneš prstom raznet u komade — dodao je Holidej ozbiljno

stisnuvši usne. — Hladnokrvno ubistvo, ali inteligentno izvedeno.

— Da. Preporučio sam kompaniji da više ne boji vagon za prevoz novca svojim specifičnim bojama kako ga banditi ne bi lako prepoznali. Tražio sam da se ti vagoni boje istim bojama kao i ostali vagoni u kompoziciji, čak da u potpunosti liče na obične putničke wagone ako je to moguće udesiti. Ubuduće će tako i biti... Ali, do sada je bilo kao što znate, i sve su pljačke izvedene na isti način.

Hjum je završio i zagledao se u Holideja koji je pažljivo slušao. Posle kraćeg ćutanja Dok se obratio Hjumu.

— A zlato?

— Šta mislite?

— Šta je bilo sa zlatom. Gde se pojavilo?

Hjum se pljesnuo po butini. — To je ono. Ni jedan jedini komad zlata nije se pojavio u Sjedinjenim državama. Bar za sada.

— Što nam strahovito otežava da otkrijemo ljude koji su izvršili pljačke. — Dodao je Hamond nepotreban zaključak.

— Da, shvatam. — Procedio je Holidej više za sebe. — Nema nikakvog detalja odakle se može poćeti. — Namrštio se jače i skrenuo pogled sa rendžera na šefa detektiva. — Šta mislite da se desilo sa zlatnim polugama, Džime? Da nisu prokrijumčarene preko granice?

Hjum je kratko pogledao Holideja. — To je kapetanova teorija. On smatra da je plen prebačen s one strane Ria i da se banditi tamo troškare.

— Protiv te teorije — umešao se Hamond gledajući otvoreno svoje

sagovornike — je činjenica da smo duž cele granice pojačali traganje i pooštrili mere opreznosti. Šerif svakog pograničnog mesta duž reke Rio i u svim državama koje se graniče sa Meksikom dobio je naređenje da pretrese svakog čoveka, ženu i dete, i da pregleda svaku životinju ili prevozno sredstvo koje prelazi u Meksiko i to da ih temeljno pretrese i pregleda! Ponudili smo privlačnu nagradu svakome ko nešto nađe ili načuje, ali do sada nismo saznali ništa što bi moglo da bude u vezi sa te tri pljačke.

— Holidej je lagano odmahnuo glavom. — Mora biti da su ga na neki način trošili.

— Do vraga, mora biti da je tako! — Ubacio je Hamond vatreno! Ne verujem da će se zadovoljiti time da samo gledaju toliki novac posle tolikog napora i rizika da ga se doćepaju. To bi bilo nelogično, i suprotno psihologiji zločinca. Sve što smo preduzeli nije donelo nikakve rezultate. Ukoliko ne nanjušimo šta je s tim novcem, ne vidim da ćemo lako razrešiti ovaj slučaj.

— Nikad nije lako — primetio je Holidej tiho. — Ali, slučaj ćemo rešiti. Možda će potrajati vremena, ali pre ili kasnije biće rešen.

— Bilo bi nužno da bude što pre, Holideje — rekao je Hjum. — Slučaj mora biti rešen ako nikako drukčije onda ubacivanjem u njihove redove. Treba nam čovek koji će se uvući u bandu.

Holidej ga je pogledao pravo u oči. Odbio je dim i osmehnulo se.

Shvatio je šta Hjum ima na umu. — Mislili ste na mene?

— Da, na vas. Naravno, ukoliko prihvatite. Kapetane hoćete li da ob-

jasnite... — Hjum je mahnio rukom rendžeru da uzme reč i Holidej se okrenuo Hamond. Čutke je posmatrao kako snažni rendžer gasi cigaretu u pepeljari na Hjumovom stolu.

— Jeste li čuli za čoveka po imenu Met Dandi? — upitao je.

Dok se zamislio. — Čini mi se da jesam. Da.. znam da je osuđen na zatvor i da je izdržavao kaznu u zatvoru San Anđelo. Inače, bavio se obijanjem kasa „Vels Fargo kompanije“. I to, koliko se sećam, eksplozivom.

— Dobro pamćenje imate. Ali, to nije ni čudo za kockara vašeg kalibra. Pričali su mi da vam se nijednom nije desilo da zaboravite karte koje su prošle.

— Ljudi preteruju. Ali, pustimo to sada. Šta je bilo sa tim Dandijem.

— Pobegao je iz zatvora pre nedelju dana.

Holidej se zamislio. — To mi nije poznato. Ne sećam se da sam pročitao u novinama vest o njegovom bekstvu. Mislite li da se pridružio bandi? U svakom slučaju, taj zna da radi s eksplozivom.

Pre nego što je Holidej završio, Hamond je odmahnuo glavom i digao šaku u znak da njegov sagovornik nije na pravom putu.

— Ništa od toga, ali, Dandi je u svakom slučaju čovek koga bi banda mogla korisno da upotrebi. A razlog što niste čitali o njegovom bekstvu iz San Anđela je u tome što tu novost nismo dali u javnost.

Holidej je digao obrve.

— Digao je u vazduh barutni magacin i srušio deo zatvorske ogra-

de — nastavio je Hamond. — I neki drugi osuđenici su pokušali da pobegnu ali su ili pohvatani ili pobijeni. Dandi je uspeo da se dočepa Del Ria, nekoliko milja severno od granice. Bez sumnje je nameravao da se prebaci u Meksiko.

Holidej je čutao očekujući da Hamond nastavi, ali, pošto se to nije desilo, zapitao je. — A šta se desilo posle Del Ria?

Kapetan rendžera je pogledao Holideja pravo u oči. — Naišao je na naše ljude i ubijen je. Prošle noći. Izvan grada na jednom pustom mestu.

Holidej je nabrao obrve. — Pa lepo. To je Dandijev kraj i ne verujem da će nekima nedostajati. Ali, kakve to veze ima sa bandom pljačkaša i povraćajem opljačkog zlata?

— Samo nekoliko ljudi zna da je Dandi mrtav. — Umešao se Hjum. I kao što je kapetan Hamond rekao, on je bio čovek koga bi banda rado dočekala raširenih ruku.

Holidej je lagano klimnuo glavom. — Shvatam. Vi želite da uzmem Dandijevo ime i ulogu i da što pre otputujem za Ojo Medinu. Je li tako?

— Tako je!

— Jedino što tu smeta je što ne ličim na Mata Dandija.

Hamond je izvadio iz džepa poternicu i bez reči je pružio Holideju. Kockar je uzeo papir negovanim prstima, razvio ga i pročitao. Pročitavši ono što je pisalo na poternici pogledao je rendžera ostrim pogledom i vratio mu poternicu.

— Pa, opis na poternici se podudara sa mnom a podudaraće se još više ako se dva dana ne budem brijao.

Ali, treba pričekati sa rasturanjem. Boja na poternici je još vlažna.

Hjum se nasmešio lukavo. — Tek pre jedan čas je izišla ispod prese. Stotinu ih je već odaslato u pogranično mesto i za nekoliko dana na svakoj raskrsnici će videti vaša slika.

— Laskavo po mene — našalio se Dok.

— Poternica je izdata zbog bekstva iz zatvora. Ali, uzgred su pomenuti i drugi Dandijevi gresi koji će zainteresovati bandu: razbijanje kasa eksplozivom, dizanje u vazduh poštanskih vagona, ubistva i ostalo.

— Da niste malo preterali? Zapišao je Holidej ozbiljno.

— Učinili smo sve da vam stvorimo reputaciju koja će na bandite ostaviti utisak. A vi ste dovoljno čvrsti i hrabar čovek da i u stvarnosti dokažete da nismo lagali.

— Moram se potruditi da opravdam vaše priče, inače zlo po meni — rekao je Holidej uz slab osmeh. Spustio je „vinčesterku” na sto i izvadio revolver s ugraviranom posvetom. — Ako treba da se uvučem u bandu onda ne mogu da nosim ovo oružje... posveta svakome jasno govori ko sam i zašto sam ga dobio.

Hjum je klimnuo glavom, uzeo oružje sa stola i stavio ga u ormar, a otuda izvadio drugi „kolit” i „vinčesterku” 76. Pružio ih je Holideju.

— Oba komada su tek izašla iz ruke puškara. Videćete da je oružje precizno izrađeno. Puca i cilja bez greške. Obarači su naštelovani onako kako vi želite.

Holidej je pažljivo osmotrio oružje, okrenuo ga nekoliko puta u rukama kao da mu odmerava težinu,

škljocnuo orozom i pošto je začuo jasno metalno „klik” zadovoljno klimnuo glavom.

— Kad bi trebalo da pođem za Ojo Medinu.

— Imate dovoljno vremena da ručate — rekao je Hjum ozbiljno. — Posle toga neka vam je srećan put.

Holidej je ustao, stavio revolver u futrolu i uzeo pušku u levu ruku. — Onda bolje da krenemo odmah, ionako sam ogladnio.

Hamond je takođe ustao, ali je digao ruku da bi za trenutak zadržao Holideja. — Poznavanje eksploziva i veština mimiranja biće vrlo važan deo vašeg zadatka, Holideje. Jeste li sigurni da možete odigrati ulogu?

— Mislim da mogu — rekao je Dok lukavo se osmehnuvši. — Zaboravljate da sam u svojoj kockarskoj karijeri sretao razne ljude. E, pa, u vreme kad još nisam bio u tako bliskim odnosima sa „Kompanijom Vels Fargo” upoznao sam jednog čoveka koji je dinamičnom digao u vazduh bar nekoliko tuceta sefova. Bio je dosta duhovit čovek i atdā mu nisam zamerao njegovu slabost prema kasama.

— U redu, ali, kakve to veze ima?

— Pa, pre nego što smo se rastali naučio me je mnogo o eksplozivima.

— Podsetite se svega što ste učili, jer s ovim banditima nema šale. Za njih ljudski život vredi koliko metak. — Naglasio je rendžer dižući prst da bi potencirao svoje reči.

— Hoću — rekao je Holidej. — Ali, kladim se da ni u snu ne biste mogli pogoditi ko me je naučio rukovanje eksplozivom.

— Ko bi to mogao da zna. Sjedi-

njene države su velike. A ko je bio taj?

— Met Dandi.

V

Elen Brej je živela u kući blizu vrha brežuljka na severnoj strani Ojo Medine, sa svojim stricem gradskim šerifom.

Elen je bila sićušna i krhko građena osoba, skromna u oblačenju i prohtevima. Njene krupne tamne oči ispunile su se suzama kada joj je Bred Berne saopštio vest o smrti njenog brata. Bred nije ulazio u pojedinosti kako se to desilo, već je jednostavno ispričao da je Lari poginuo u stampeđu koji ih je zadesio na Pekosu. I tih nekoliko reči oživeli su u njemu stravičnu viziju Larijeve smrti: njegovo prestravljeno lice u trenutku kad ga je konj zbacio upravo pred preplašeno stado, odskakanje zgrčenog tela od oštih rogova pre nego što je nestalo među mrkim telima, i konačno bezobličnu masu krvavog mesa, krpa i kostiju zgnječenih na ugaženoj zemlji.

Kada je stado umireno, oni su bukvalno pokupili Larija lopatom, stavili ostatke u jedan drveni sanduk za pakovanje konzervi i sahranili ih na jednom vetrovitom uzvišenju sa koga se pruža pogled na prelaz preko reke.

Njen stric, Luk Brej, lokalni šerif srednjih godina, crveno obrubljenih očnih kapaka što je odavalo teškog pijanca, bez reči je primio tragičnu vest. A onda je iskoristio mlađicevu smrt da bi otvorio još jednu bocu viskija. Za uplakanu devojkicu

prisustvo tog čoveka nije značilo nikakvu utehu, i Berne je s izvesnim iznenađenjem uhvatio sebe kako se trudi da olakša devojčin bol.

Berneov pristup, spontan i iskren, imao je dejstva, i kada je devojkica saznala da je postao gonič stoke samo zato da bi prikupio iskustvo za knjigu koju je nameravao da napiše, navallila je na njega da uzme sobu njenog brata u velikoj kući na brdu. Ponudila mu je da ostane i da radi u tišini.

— Pa, ne znam da li mogu da prihvatim prednosti vaše divne ponude, mađmoazel — rekao je odmah Berne. — Hoću da kažem da imam dovoljno novaca da nekoliko nedelja plaćam sobu u hotelu...

— Besmislica! Vi ste bili Larijev prijatelj i bili ste dobri da se potrudite da mi donesete njegove lične stvari — rekla je Elen. — U našoj kući vi ste dobrodošli i možete ostati koliko god hoćete. I sigurna sam da ćete ovde imati mnogo više mira i tišine za rad nego u hotelskoj sobi.

— Pa-a-a, to je verovatno istina. No, da li će s tim saglasiti vaš stric? — Berne je bacio kratak pogled ka šerifu koji je ispijao drugu čašu viskija. Čuvši da se pominje njegovo ime Luk Brej je zadržao čašu na usnama i pogledao Bernea.

— Do vraga, dobro — rekao je šerif. — U svakom slučaju, ovo je Elenina kuća. — Nasledstvo od njene majke. — A jesi li do sada već nešto napisao mladi čoveče?

— Jesam. Napisao sam nekoliko članaka za magazine tamo na istoku. Napisao sam i jednu seriju o hvatanju i hapšenju jedne bande razbojnika koja je pljačkala kompaniju

„Vels Fargo“. Bio sam tamo i svojim očima sam video šta se događalo.

Govorio je sa toliko oduševljenja da ga je devojka iznenađeno pogledala.

— Jesu li vam dobro platili? — upitala je.

— Mmm? Oh, da, platili su mi vrlo dobro. Zbog čega ste me to pitali.

— Govorili ste tako da...

Berne je žustro klimnuo glavom. — Eh, ima iza toga jedna priča, ali nije potrebno da sada o tome govorim.

— Ipak mi ispričajte! — Uzviknula je Elen istinski zainteresovana. — I ispričajte mi baš onako kako je bilo. Kao profesor engleskog jezika mnogo sam zainteresovana za književnost, a naročito za književnost zasnovanu na realnim događajima.

— Pa, kad baš hoćete, da vam ispričam. Radilo se o zabludi o identitetu. — Počeo je priču ne uspevaajući da prikrije nervozu o glasu. Stegnuo je prste među kolenima. — Izgleda da sam mnogo nalčio nekom drumskom razbojniku za kojim je tragao neki Dok Holidej. Neko me je udario po glavi i opljačkao, i pošto sam se nalazio tamo gde je očekivao da će naći njega, Holidej me je uhapsio i predao šerifu.

— I šta se onda desilo?

— Bio sam osuđen na smrt. Vešanjem!

Sada su gđ oboje pažljivo posmatrali. Elen i njen stric šerif. Šerif je pastao sa čašom prinetom ustima.

— Bačen sam u zatvor, u ćeliju sa još dvojicom zločinaca — nastavio je Berne. — Ta dvojica su us-

peli da pobegnú iz zatvora pa su povelí i mene.

— Šta? Pobegli ste iz zatvora! — Uzviknuo je Luk Brej.

Berne je klimnuo glavom. — Da nisam pobegao ohladio bih se na vešalima? Zar to ne opravdava moj postupak?

— Ne znam šta vi o tome mislite, ali ako ste begunac moraću da vas uhapsim.

— Neće biti potrebno. U međuvremenu, u „Vels Fargo kompaniji“ su saznali da ja nisam čovek za kojim su tragali, i tako je stvar okončana... s njihove strane. Ali, ne i sa moje. Ona dva tipa su takođe imala neke račune sa Holidejem pa su mu postavili zamku i uhvatili su ga.

— Holideja? — začudio se šerif.

— Jeste. Ali, nije to bila nikakva veština. Jednostavno, prepad s leđa u mraku. To bi moglo da izvede i dete. I ja sam tu bio kad smo ga spetljali. Rekli su mi da ću tako doći u priliku da se obračunam s Holidejem... Mislim u poštenoj borbi... Ali sam se kasnije uverio da su me samo iskoristili i da su nameravali da ga podvrgnu mukama, pa tek onda da ga ubiju. Kao što to rade Apači.

— I vi... vi ste učestvovali u tome? — zapitala je devojka s nevericom.

Berne je žurno odmahnuo glavom.

— Ne, nisam želeo takav razvoj događaja. Hteo sam da se časno i pošteno obračunam sa Holidejem. A imao sam dosta razloga za to. Upravnik zatvora mi je priredio prilično teških časova u zatvoru. Smatrao je da imam prilično skrivenog opljačkalog novca i s vremena na

vreme me je obrađivao da mu kažem gde se nalazi zlato. Otuda sam poneo ovaj polomljeni nos i izbijene zube.

Elen se trglja. Berne je nastavio.

— U svakom slučaju, nisam mogao da dozvolim da muče Holideja i zato sam ga oslobodio. Došlo je do pucnjave i mi smo upucali obojicu nevaljalaca. Holidej je bio ranjen i zbog toga nisam mogao da se obračunam s njim što sam inače nameravao, bez obzira na ishod obračuna.

— To je ljudski od vas.

— Pa jeste, mada je Holidej ionako ranjen mogao da me sredi. Vi možda ne znate, ali on je čuveni revolveraš.

— Svejedno, postupili ste kao častan čovek.

— Milo mi je da tako mislite — zadovoljno je rekao Berne.

— Jeste li namislili da i to štampate u vašoj knjizi? — upitala je Elen sa neodobravanjem.

— Ne, ali ću možda uzeti motive iz tog događaja sa nekim dodacima... književnim mislim. Naravno, neću pominjati ničije ime pravo ime, jer i to nije ugodno. Staviću neko drugo, ali to ne znači da sam zaboravio ili da ću zaboraviti što mi je učinio, sve dok mi se pruži prilika da se pogledamo oči u oči... preko nišana.

— Zar ne pomišljate da je taj čovek uložio dosta truda da sa vašeg imena spere ljagu dok ste vi sedeli u zatvoru!

— Ne, bila je čista sreća da je našao onog pravog zločinca koji je uzgred rečeno, ličio na mene. Križac je već bio mrtav. Ne, neću da

mu oprostim. Suviše mnogo sam propatio u zatvoru samo zbog toga što Holidej nije hteo da mi veruje. Ako se ikada budemo sreli izravnaću račune s njim. Dajem vam reč da ću to učiniti.

Izraz njegovog lica pokazao je devojci da nema ničega što bi ona ili bilo ko drugi mogao učiniti da Berne promeni mišljenje.

— Pa, nadam se da će vaša knjiga doživeti uspeh — rekla je na kraju, smešeći se, iako s osećajem nelagodnosti u srcu. — Kao što sam vam rekla, u ovoj kući ste dobrodošli i možete ostati koliko vam je volja. Ako ima nešto što mogu učiniti da vam pomognem u radu na vašoj knjizi samo mi recite.

— Hvala vam. Ako mi bude bila potrebna pomoć obratiću vam se.

— Ja se zovem Elen.

Berne se nasmešio. — Hvala Elen.

Luk Brej je prešao pogledom sa svoje nećake na Bernea i ispio svoje piće. — Treba da pođem u uobičajeni obilazak grada. Čuo sam da noćas može biti gužva.

— Čuli ste? — zapitao je Berne zainteresovano.

— Braća Forester su u gradu sa tovarom zlatnog grumenja iz njihovog rudnika. A kad oni dođu i popiju malo više, svašta se može desiti.

Devojka se istog trenutka uozbiljila. — Ujak Luk, budi oprezan. Forseterovi su neobuzdani i surovi ljudi, a naročito onaj strašni Zek Forseter.

Brej se lukavo osmehnulo. — Nemoj ništa da brineš, Elen. Mogu i da izađem na kraj sa Foresteri-

ma. Pustiću ih malo, kako kažu „na duži konopac“, a kada se podnapiju i pokažu nameru da pređu dozvoljenu granicu, ja ću se umešati i strpaću ih u zatvor da se preko noći ohlade.

— Bojim se da ne pruže otpor — zabrinuto je rekla Elen.

— Uvek sam tako činio i uvek se sve mirno završavalo — nehajno je odgovorio Luk.

— Da, ali... ipak, budi obazriv, ujače. Uvek se može desiti da im nešto padne na pamet i da ne budu pomirljivi kao obično.

Brej se pljesnuo šakom po dršci revolvera, koji mu je nisko visio na bedru. — E pa za takve prilike me građani i plaćaju. Za to i nosim ovu značku, Elen. Da smirujem neposlušne, da sređujem nepokorne.

Elen ga je gledala ćutke, a Berne je samo slegnuo ramenima.

— Videćemo se kasnije, Berne — rekao je Luk.

— Naravno, šerife. Adios!

Šerif je zatvorio vrata za sobom i Berne je zapazio da je devojkica brižno pogledala za njim.

— Zabrinuti ste za njega? — zapitao je.

Elen je otvorila srce. — Da, malo sam zabrinuta. Poslednjih dana prilično pije, mnogo više nego što je to ranije činio i što može podneti. On uživa ugled čvrstog, pravičnog i poštenog šerifa, ali... pa eto, Foresterovi su zaista opasni ljudi.

— Opasni? Pa, svi ljudi na Zapadu znaju da budu opasni. — Prijetio je Berne.

— Možda, ali ovi su izuzetni. Rade u svom rudniku negde u brdima i s vremena na vreme siđu

u grad sa džepovima punim zlatnog grumenja. Onda ostanu izvesno vreme u gradu, opijaju se i izazivaju tuče. Ujak Luk je dosada uspevao da s njima izađe na kraj, ali nisam sigurna da će mu to uvek poći za rukom. A sada još i pije...

— Mislite da mu je zbog upotrebe alkohola ručka sporija nego ranije?

Elen je uzdahnula i klimnula glavom. — Mislim. Gledala sam ga krišom kad proverava svoju sposobnost. Nisam revolveraš i ne mogu da procenim, ali čini mi se da je sporiji nego što je bio pre godinu ili dve. Ali, ne govorimo više o tome. Podite da vam pokažem vašu sobu i kutak gde možete da radite.

Berne je pošao za njom. Devojkica je skoro sve vreme čavrljala, pokazujući stvarčice koje su pripadale njenom bratu i prisećala se starih dobrih vremena kada su njemu otac i majka bili živi. Berne se nije mogao oteti utisku da je i dalje zabrinuta za svog ujaka. Dok mu je pokazivala pisaoce sto za kojim je mogao da radi i fioku u kojoj su se nalazili mastilo, upijač i pero za pisanje, Berne je rekao mirno.

— Nisam ni ja tako loš sa revolverom.

Elen se lagano okrenula i mahinalno zatvorila fioku. Pažljivo je gledala Bernea u oči.

— Ne znam šta mislite?

— Hoću da kažem da sam dosta brz na revolveru. U stvari, trebalo je da dobijem službu u kompaniji zahvaljujući mojoj brzini u baratanju revolverom. A evo šta mislim. Ako vi želite, Elen, ja ću se

zavući u neki budžak saluna i ostaru pritenjen u pozadini, ali dovoljno blizu ako vašem ujaku zatreba pomoć kad se uhvati u koštac sa braćom Forseter. Šta mislite na to?

Elen se namrštila. — Zašto biste to učinili?... Za čoveka koji vam se ni najmanje ne dopada... Oh, nemojte da poričete, Brede. Na licu sam vam videla da uopšte ne cenite ujaka Luka.

Berne je uzdržano šarao nogom po podu. — Ni najmanje me se ne tiče da li pije malo ili mnogo, ako baš hoćete. Ali, to nema veze. Pitam vas da li želite da mu pomognem ako mu pomoć zatreba? Ili možda ima pomoćnika na koga se može osloniti.

Ona je odmahнула glavom. — Nema pomoćnika. Građani kažu da grad nije dovoljno veliki da podnese toliki izdatak, a sem toga, ujak Luk je uspevao da održi red i mir. Ali ipak, hvala vam, Brede. Biću vam zahvalna ako se na neki način nadete u blizini.

— Drago mi je što mogu da vam pomognem — rekao je Berne zatežući opasač revolvera. — Prošetacu se u grad i zadržacu se neko vreme u salunu. Ako mi se učini da je vaš ujak u situaciji da mu treba pomoć, ja ću se umešati.

Elen ga je ispratila do ulaznih vrata i mahnula mu rukom u znak pozdrava, dok je lagano silazio niz brežuljak ka gradu.

VI

Holidej je uhvatio voz od El Pasa i Siera Blanku. Iskočio je nepo-

sredno pred Blankom kada je lokomotiva usporila vožnju na jednoj oštroj uzbrdici. Sa sobom je poneo samo svoj revolver i pušku. Nije bilo moguće, iako bi mu to više odgovaralo, da sa sobom ponese i sedlo na koje je bio navikao. Ostavio ga je, stoga, u El Pasu zajedno s izgraviranim oružjem. Čovek čija je slika gledala sa poternice nije smeo biti toliko lud da sa sobom vuče teško sedlo i opremu.

U Siera Blanku stigao je kasno popodne kada se sunce bližilo zalasku. Hodajući pored pruge u grad je ušao s one strane gde se nalazila stanica. Na stanici je bilo mnogo sveta i u opštoj gužvi Dok je bio uveren da ga niko nije primetio. Do tog momenta šerif u gradu je verovatno bio obavešten o planiranoj akciji, ali je Holidej smatrao da mu valja držati se što dalje od šerifove kancelarije. Siera Blanka nije bila daleko od Ojo Medine i nije znao ko ga može videti kad ulazi ili izlazi iz šerifske stanice.

Odavde pa nadalje moraće sam da kuje planove za sebe i moraće mnogo da improvizuje da bi odgovorio zahtevima različitih situacija u kojima će se naći.

Za prvi trenutak hitno mu je bio potreban konj koji će ga odneti do Ojo Medine. Do toga grada nije postojala železnička veza, mada su jedna kola „Vels Fargo kompanije“ redovno saobraćala između Siera Blanke i Ojo Medine. Računao je da je suviše riskantno putovati dilžansom. Postojala je velika mogućnost da naleti na nekog čuvara ili vozara koji ga poznaje a to bi moglo učiniti kraj njegovoj igri.

Do toga trenutka lažne poternice sa njegovom slikom sigurno su se pojavile u svim mestima duž granice i približavajući se ložionici ugledao je jednu prilepljenu pored ulazih vrata.

— Vrlo dobro — promrmljao je Holidej sebi u bradu.

Verovatno da je širom grada istaknuto još poternica i pomislio je da mu nimalo neće škoditi ako bude viđen. Verovatno da građani koji ga budu videli neće odmah znati da je on „Mat Dandi” sa poternice, ali kasnije, kada iz nekog razloga budu razmišljali o tome šta na poternici piše, setiće se, svakako, da su ga videli.

A on je, sa svoje strane, namestavio da nekome u ovom gradu da razloge da se seti. Za njegovu planiranu ulogu bilo je dobro da se pred njim, kao prethodnica, prone se glas da je došao u sukob sa zakonom u Siera Blanki.

Pred nosom odreda rendžera.

Plan je bio relativno prost. Njemu je bio potreban konj i on će ga ukrasti. To bi bilo u logičkoj vezi sa potrebama Mata Dandija odbeglog osuđenika i on će se pobrinuti da ga neko vidi. Posle toga, ako su Foresterovi ili bilo ko drugi u Ojo Medini, eventualno umešani u pijačkanje vozova, oni će ga verovatno lakše prihvatiti ako se pored reputacije odbeglog osuđenika pojavi na ukradenom konju.

Pošto je prošao pored ložionice, Holidej je, noseći „vinčesterku” u futroli od glatko štavljene kože, skrenuo drvenim trotoarom ka centru grada. Senke su se pružale sve duže, i Dok se hodajući trotoarom

držao polusenke. Dvojica-trojica slučajnih prolaznika su ga radoznalo pogledali. To mu je odgovaralo ali je morao paziti da neko u njemu ne prepozna lice sa poternice i u preteranoj građanskoj revnosti pozove redžere... Nije znao da li su svi rendžeri u gradu obavešteni o njegovom dolasku i ulozi koju igra, ali je s tim upoznat samo njihov komandujući oficir.

Bila bi ironija sudbine ako bi ga ustrelio neki suviše revnostan nosilac šerifske značke, misleći da vrši svoju dužnost i da oslobađa Divlji zapad, jedne opasne i beznadežno iskvarene osobe.

Nije bio večerao i pikantan miris pečenja iz restorana zagolicao mu je nozdrve. Zapitao se da li da rizikuje i uđe da nešto pojede, ali je zaključio da je to rizik koji ne bi hteo da preuzme. Jedan snažno građen čovek leđima okrenut prozoru stao je na sebi košulju braon boje, po čemu se moglo pretpostaviti da pripada odredu rendžera.

Nije imalo smisla suviše kušati sreću, pomislio je i okrenuo se da prođe pored restorana. Stomak mu je bolno krčao...

Pred trgovinom je namerno naleteo na jedan sredovečan bračni par gde je baš u tom momentu vlasnik trgovine palio svetiljku okaćenu pod strehom. Holidej se sagnuo, dohvatio ispuštene pakete i mrm-ljajući nejasne reči izvinjenja i dodirnuvši učtivo prstima obod šešira, pružio ih smetenoj ženi. Trudio se da to sve izvede tako da ga bračni par uoči, ali da ne izazove njihovu ljutnju. Kada je video da ga trgovac pažljivo zagledao, digao je

malo glavu i dopustio da mu svetlost obasja lice. Trajalo je to samo kratak trenutak, a onda je oborio glavu i obod šešira zaklonio mu je lice.

Zatim se žurno udaljio. Oseć'ao je na sebi poglede ljudi koji su ga posmatrali dok je odlazio. Nadao se da će ga se kasnije neki od njih setiti.

Holidej je smatrao da je dovoljno obeležio svoje prisustvo u gradu. Nije želeo ništa više da rizikuje. Uputio se stoga ka gradskoj štali i skrenuo u uličicu koja se spuštala iza te velike zgrade i izlazila u blizini korala koji se sa zadnje strane nastavljao na štalu.

Došao je do zadnjih vrata i naslonivši se na dovratnik zavirio u lampom obasjanu unutrašnjost štale. Kroz pukotinu, mogao je da vidi samo jednog štalskog momka koji je u uglu vilom prevrtao seno. Računao je da su ostali na večeri i to mu je sasvim odgovaralo.

Odgurnuo je vrata i ušao unutra. Pušku je nosio u futrolji pod miškom. Štalski momak, jedan suvošnjav mladić u radnom kombinezonu sa naramenicama, pogledao je pridošlicu i učtivo klimnuo glavom.

— Dobro veče — pozdravio je Doka i naslonio se na vilu.

Holidej nije uzvratio pozdrav. Stajao je na mestu najjače obasjanom svetlošću lampe i mrko posmatrao mladića.

— Došao sam za konja — rekao je kratko.

Mladić se premestio s noge na nogu pokazavši time izvesnu nelagodnost, ali je odgovorio spremno.

— Samo recite koji konj je vaš i odmah ću vam ga osedlati.

Holidej je nešto progundao i odjednom izvukao revolver. Tanka cev je zinula i štalski mladić je zgranuto razrogačio oči. Mladić je glasno udahnuo vazduh kao da se sprema nešto da učini. Ali je Holidej preteći žmirnuo očima i zapeo oroz.

Začulo se hladno metalno „klik“ i momak se ukrutio. Po belini člana ruku kojim je držao vilu videlo se da je čvrsto stiska i da je nervozan.

— Najbrži konj u štali je moj — rekao je Holidej mirno. — Jesi li me razumeo mališa?

Dečaku je zadrhtala donja usna i on je klimnuo glavom. Uplašeno otvorenih očiju osvrnuo se oko sebe. Ali, u blizini nije bilo nikoga ko mu je mogao pomoći.

— Čujte, mister, to je... — počeo je da muca.

— Biće bolje za tebe ako konja osedlaš brže nego što govoriš, sin-ko, ili ću ti pored pupka napraviti još jednu rupicu na trbuhu. — Progundao je Dok preteći.

— O-odmah, go-gospodine — rekao je momčić bez daha ostavivši vilu u gomili sena i širom otvorenih očiju upravljenih na crni otvor revolverске cevi uzmakao pored zida. — M-mislím da je konj gospodina Li-lintona najbrži koga imamo...

— Osedlaj ga! — Presekao ga je Holidej i pošao za štalskim momkom kroz jedan uzani hodnik. Za nepun minut mladić je osedlao i opremio konja.

Holidej je napustio Siera Blanku pre nego što se spustio mrak. Jahao je snažnog Lintonovog ždrepcu

i u punom trku izjurio putem za Ojo Medinu. Mladog štalskog momka ostavio je u jednom čošku štale vezanog i zapušenih usta, i računao je da će mu trebati oko pola časa da se oslobodi.

To će mu dati dosta vremena da sakrije tragove i da se glas o njemu raširi tamo kuda je trebalo.

Nadao se da će neki član bande čuti za njega i da će mu prići pre nego što neki suviše revnostan šerif, ne znajući za pozadinu njegove akcije, požuri da izvrši svoju dužnost.

VII

Čim je Bred Berne ušao u veliki salun u Ojo Medini znao je da je došao kasno. Nije trebalo da se uz put zadrži da bi u trgovini kupio papir za pisanje i kutiju ušećerenog voća za Elen Brej. Trebalo je da ode pravo u salun.

Berne je ušao u salun sa pake-tem pod miškom i odmah zastao kao ukopan. Ljudi su se plašljivo dizali od stolova i šunjajući se pored zidova zurili u pravcu šanka pored koga nije stajao niko sem šerifa Luka Breja i dva krupna momka. Ti momci bili su blizanci, u to nije moglo biti nimalo sumnje. Da na sebi nisu imali različita odela teško bi se mogli razlikovati, razmišljao je Berne, videvši iste zverski izobličene crte lica, iste surovo izvijene usne, istu bezobzirnu čud koja se ogledala u njihovim pijano ucakljenim očima.

Na milju daleko moglo se namiri-

sati da imaju na umu neko zlo. Namerali su da prave neprilike.

Bernes je nečujno došao do najbližeg stola i spustio na njega paket sa papirom i kutijom ušećerenog voća. Ispravio je nekoliko puta prste desne ruke kao što maška širi kandže, i naizgled nezainteresovano prišao šanku.

— Slušajte, momci — govorio je šerif sa jedva приметnim prizvukom oštine u glasu — vi ste ranije uvek bili pomirljivi. Pođite lepo sa mnom pre nego što se desi nešto od čega niko od nas neće videti nikakvo dobro. Prespavacete lepo jednu noć u ćeliji i sutra ujutru ću vas pustiti... kao i uvek. Nema novčane kazne, nema ljutnje. Šta kažete na to?

— Kažemo da ne turaš nos u naše poslove, šerife — zarežao je Lem Forester jedva приметно se lju-ljajući. — Ovaj put smo se zaista naoštrili i zato zabij glavu u neki budžak i čuti... a ostavi nas da radimo ono što nam se dopada, važi?

— Ne mogu to, Leme, to znaš. Nego, budimo razumni. — Šerifa je počelo da obuzima očajanje, pa je neodlučno spustio ruku Lemu Foresteru na rame. Lem je opsovao, silovito odgurnuo šerifa od sebe i mašio se revolvera.

— Stoj! — Doviknuo mu je Bernes koji se našao na pola puta do šanka.

Zek Forester se okrenuo u pravcu odakle je glas dolazio, a u istom pravcu je pogledao i iznenađeni Luk Brej, ali je Lem Forester motrio samo na šerifa i njegovu ruku. Njegov „kolt“ je izleteo iz futrole i bleštavu žućkastu munju iz tamnog otvora revolverске cevi propratio je

gromki pucanj od koga su posmatrači, nabijeni u uglove odaje, preplašeno potražili zaklon.

Tane se zarilo Luku u prsa. Udar mu je izbio vazduh iz pluća zbog čega se učinilo kao da se nakašljao i odbacio ga unazad na jednu stolicu koja se pod njegovom težinom polomila. Mlitavo se skljkao na pod i ostao tamo da leži iskašljavajući krv i šarajući unezvereno pogledom oko sebe, kao da ne shvata šta se oko njega događa.

„Kolt” Breda Bernea je munjevito poleteo iz futrole delić sekunde posle hica Lema Forester, ali delić sekunde pre nego što je Zek Forester potegao svoj. Lem se zaturao kad mu se tane iz teškog Berneovog „kolta” zarilo u telo, zastejnjaio je bolno i okrenuo svoj „kolt” u pravcu Bernea. Revolver je planuo, ali je Berne uspeo da se blagovremeno baci u stranu i izbegne kuršum. Čućeći pored šanka, Zek je opalio i tane je odvalilo komad iverka od jednog stola.

Ušavši u obračun, Bred više nije razmišljao i u njemu je goreo čist instinkt. Izbegavši Lemov metak, on je napravio salto i okrenuvši se našao se na kolenima sa pištoljem u ruci iz koga su bljujući vatru kuršumi stizali jedan drugoga. Pogoden ispod isturene brade, Lem Forester se digao na prstima uvis kao da želi da poskoči a zatim se presavio u pojasu i pao na licu, grčeći se i trzajući se u smrtnom grču još nekoliko sekundi.

Zek je još jednom opalio i zlatokosi gonič stada je osetio vreli dah kuršuma koji mu je prošao pored obraza. U magnovenju je pritisnuo obarač i njegov „kolt” je grmnuo.

Tane je zakačilo Zeka po grudima i on se okrenuo nekoliko puta oko sebe, rušeći raširenim rukama čaše i flaše poređane na glatkoj površini. Stigavši do kraja šanka srušio se na pod, ali je odmah ustao i učinio nešto čemu se niko nije nadao.

Dograbio je barmena koji je čučao zgrčen iza šanka i stežući ga oko vrata prislonio mu iz uha revolver koji se još pušio.

— Nazad! — dreknuo je Forester.

— Nazad ili ću mu razneti lobanju!

Berne je zastao kao skamenjen, a ostali koji su se našli u salunu nisu se usudili ni da se maknu, dok je Zek Forester teško dišući izmicao natraške ka sporednim vratima saluna, vukući ispred sebe od straha oznojenog barmena. Trenutak pre nego što će izaći na vrata, Zek je uklonio revolver sa zarobljenikovog potiljka i opalio hitac na Bernea. Zlatokosi momak je posrnuo, jer ga je tane okrnulo po levom ramenu, a onda, kada je Forester odgurnuo barmena i ispalivši još jedan metak hitro nestao iza vrata, pripucao za njim. Barmen je kriknuo, ali je ostao da leži na podu nepovređen ali prestrašen pucnjima Bernesovog revolvea i iverkama koje su tanad odbila od dovratka.

Bred Berne je skočio na noge i jurnuo ka leptirastim vratima saluna, ali ga je gomila zadržala. Dok je uspeo da se gurajući i proklinjući probije do ulice, mogao je samo da čuje topot kopita koji se brzo odaljavao iz grada. Znao je po tome da je Zek Forester uspeo da pobegne.

Vratio je revolver u futrolu i pritiskajući rukom rame koje je krvarilo vratio se u salun. Na drugoj strani pri kraju šanka stajala je gomila

ljudi okupljena oko nečega na podu. Kad se Berne približio, gomila se otvorila, i mladić je ugledao nekog čoveka koji je klečao pored Luka Breja.

Niko nije ni pokušavao da proveri da li Lem Forester daje znake života. Na potiljku mu je zjapila rupa veličine jabuke.

— Hoće li se Brej izvući? — zapitao je Berne.

Doktor je digao pogled i odmahnuo glavom. — Mrtav je. Metak je prošao kroz pluća i pokidao krvne sudove. Nije mu bilo spasa.

— Neka nam je bog u pomoći — rekao je Bred. — Elen Brej je bila zabrinuta kad je pošao da se sukobi sa Foresterovima i ja sam joj obećao da ću pripaziti da mu se ne desi ništa. Ali, stigao sam kasno. — Sa usana mu je sletela kratka kletva. — Već sam joj saopštio da joj je brat poginuo u stampeđu na reci Pekos, a sada moram da joj saopštim još jednu žalosnu vest.

— Do đavola mister, nemojte da krivite sebe za ovo — rekao je neki čovek. — Učinili ste više nego što bi bilo ko drugi učinio i priznaću vam da otkako je ovuda prošao Bil Hikok nisam video nikoga ko tako brzo poteže revolver kao vi.

Žagor odobravanja potvrdio je da su se i ostali saglasili s njim.

— Dobro je što je tako, gospodo, i ja vam zahvaljujem na komplimentu — rekao je Berne. — Ali, ostaje činjenica da moram saopštiti Eleni Brej da je njen ujak mrtav i da nisam stigao na vreme da sprečim njegovu pogibiju.

— Večeras ih niko ne bi mogao zaustaviti — rekao je potreseni ko-

nobar, držeći u ruci otčepljenu flašu viskija iz koje je bio otpio dobru trećinu. — Foresterovi su bili vraški zle volje, prosto su tražili kavgu. Luk je naišao u nezgodnom trenutku, to je sve.

Rekavši to, ponovo je potegao iz flaše. Zatim je mahnuo glavom u pravcu Bernea. — Čujte, da ste vi bili šerif, to jest na Lukovom mestu, milim da bi obojica Forestera ležali sada mrtvi na podu!

— To je najverovatnije tačno, mister — rekao je doktor odmeravajući Bernea od glave do pete. — Imate li nameru da ostanete u gradu?

— Pa... kako da kažem... ostaću izvesno vreme. Pišem roman o dogonu stada i goničima. Došao sam ovamo s ekipom Tomi Lavles Langhorna.

— Čujte, to je vrlo zanimljivo — rekao je doktor, držeći šakom vrh brade. Posmatrao je Bernea ozbiljno i s očiglednim interesovanjem. — Vi ste lepo i čvrsto građeni i vrlo ste brzi na revolveru... a ovaj grad je ostao bez šerifa, i potreban je neko ko će ga zameniti.

Shvativši šta doktor ima na umu, Berne se trgao. Ali, i ostali u odaji su naslutili na šta doktor cilja, i odjednom su se sa svih strana začuli povici odobravanja.

— Hej, tako je! Zašto taj čova ne bi bio šerif?

— Odgovarao bi. Hrabar je i brz na revolveru!

— A potezaće još brže ako iza sebe bude imao zakon!

— Stavite mu značku!

— Bio bi nam dobar za šerifa! Slični povici čuli su se iz svih

uglova saluna. Berne je stajao zbunjeno, ne nalazeći ni reči za odgovor.

— Možda ćete prodati više vaših knjiga ako na korice pored imena stavite „šerif“ — nabacio je doktor lukavo. — Da li vam to zvuči primamljivo?

To je Bernsu izgledalo privlačno i on je lagano klimnuo glavom.

— Pa, čini mi se da bih mogao da prihvatim vašu ponudu... za izvesno vreme — rekao je na kraju tihim glasom i gomila je oduševljeno kliknula.

Doktor je digao ruke u znak da želi tišinu, i pogledao metalnu zvezdu koju je konobar skinuo sa Lukeve košulje. Uzeo je zvezdu iz barmenove ruke i prikopčao je Bernu na prsni. Stisnuo je mladiću ruku i nasmešio mu se.

— Rekao bih da ste odsada šerif Ojo Medine, mladi čoveče!

VIII

Zek Forester je zastenjao, izvalio groznu psovku i tresnuo pesnicama o klupu na kojoj je ležao. Čovek koji ga je držao, nalegao je svom težinom na njega, a drugi, koji mu je sedeo na nogama, nelagodno se uzvrpoljio. Foresterovo lice orosilo se krupnim graškama znoja, jer je Čuka Koks stežući zubima jezik nimalo nežno kopao po Zekovim prsima pokušavajući da izvuče duboko zarijeno tane.

— Daj mi tu bocu! — zavapio je Forester očajnički, uvijajući se od strahovitog bola koji mu je mračio svest.

Link Megi, čovek koji ga je držao za ramena, pogledao je upitno Koks i ovaj je klimnuo glavom. Oštricom noža otvorio je širi prorez u mesu na Zekovim prsima.

— Dabogda istrunuo u grobu, Čuka! — riknuo je Forester i potegao nekoliko gutljaja viskija iz flaše koju mu je Megi držao prislonjenu na usnama. Jauknuo je još jednom, jače nego pre toga i zgrčio se na klupi. Čuka Koks je okrvavljenim prstima držao slubljeno olovno tane.

— Zaustavi krvarenje, prokletniče! Ne zijaj u to vrazje olovo! — zavapio je razbojnički vođa i Koks je žurno pritisnuo komad tkanine na svoju krvavu rukotvorinu. Megi je pustio Foresterova ramena i ovaj je dograbio flašu iz njegove ruke. U nekoliko pohlepnih gutljaja ispio je ostatak tečnosti iz flaše dok je Čuka Koks nastojao da zaustavi krv.

— Do vraga, nadam se da mi više nikada nećeš vaditi kuršum iz tela Čuka! — prostenjao je Zek ošamućen alkoholom. — Video sam mnoge kase koji bi bolje od tebe obavili ovaj posao!

— Živ si, šta bi hteo više? — Prokundao je Čuka trudeći se da nekako pričvrsti komad zavoja na ranu.

Zek je lagano zaklimao glavom. — Da, živ sam, što nije slučaj sa Lemom.

Sivopepeljast u licu od pretrpljenih muka i surove hirurške intervencije, Zek je polupijan seo na klupu i naslonio se na zid kolibe koja je zločincima služila kao skrovište. — Neka pakao odnese onog žutog kućkinog sina. Poteže pištolj kao da je munjin brat od tetke!

— Ko je počeo kavgu? — zapitao je Koks.

Forester je izvio usne u grimasu nezadovoljstva. — Brej je hteo još para. Pretpostavljam da je u izveštaju „Vels Fargo kompanije” pročitao da smo u vozu za Alamagordo digli više od sto hiljada dolara, pa je za sebe hteo odgovarajući deo. Deset hiljada u gotovom i odjednom.

— Oho, ala je to preterivanje. Nismo izvukli ni približno toliko, zar ne? — zapitao je Klem Lester.

— Ni govora! Jedva šezdeset hiljadarki. — Progundao je Zek Forester. — No, u svakom slučaju, hteo je veći deo nego obično. Pretpostavljam da se umorio od toga da živi od milostinje svoje nećake. Izgleda da je kuća njena i sve ostalo... A sa njegovim plućima nije bilo sve u redu. Pljuvao je krv već duže vreme i lekar mu je rekao da mu nije preostalo još mnogo života. Hteo je da zgrabi veću sumu novca i da malo proživi... da putuje, odseda u luksuznim hotelima, hrani se u finim restoranima i takve stvari...

— Na naš račun! — ubacio je Link Megi.

— Daaa. Postavio je to ultimativno: da mu platim ili će nas uhapsiti i obavestiti rendžere.

— Glupost! Ako bi došla u pitanje naša koža, mi bismo ga otkrili. I on bi ciknuo.

— To baš i jeste nevolja. Posumnjao sam da nema poštene namere. I on je znao kakvoj se opasnosti izlaže ako nas preda rendžerima. Da ne bi bio umešan, pretpostavljam da je nameravao da nas pobije „pri pokušaju bekstva”...

— U mlađim danima Luk Brej je bio opasan čovek. — Izrazio je mišljenje Čuka Koks. — Vraški opasan i brz čovek. Verujem da je u njemu ostala još koja iskra života.

— Ne bogami, nije. S njim bismo lako izašli na kraj ali umešao se jedan žutokljuni momak ljut kao divlja mačka.

— Ko je taj? — zapitao je Megi.

— Ne znam. Nikada dotada ga nisam video niti sam čuo njegovo ime. Jedno je izvesno: brz je na potezanju pištolja. Zamalo da i mene sredi kao što je učinio i sa Lemom.

— Misliš da bi mogao biti neki tajni rendžer — nabacio je Čuka Koks i njegove reči su navukle bore na Foresterovo izabrano čelo.

— Vraga, ko bi mogao da zna! Ali, moguće je. Brej je možda hteo da nas izazove, ali mi smo reagovali brže nego što je on očekivao. Iznenadili smo ga u neku ruku, a onaj čova se pojavio tek kada je bilo kasno. Možda je to bio plan.

— Možda, Ali, nije dobro izveden i zato je platio.

— Da, ali i Lem je platio. No, sada više ne možemo ništa da popravimo. Mene nešto drugo muči isto toliko koliko Lemova smrt.

— Šta to.

— Sećate li se onog čoveka koga je Brej smakao pre dve nedelje? Posumnjao je na njega da je tajni rendžer i to je bilo dovoljno da ga ukloni. Ali, to ukazuje na nešto drugo. Ako je i ovaj žuti rendžer, to znači da su počeli da njuškaju po ovom kraju. A ako tako i ostane, mi nećemo moći da trošimo novac na način kao što smo do sada činili.

— Ih, to nije ništa strašno. Rend-

žeri i detektivi „Vels Fargo kompanije” već nedeljama vršljaju duž cele granice. — Primetio je Koks..

— Jeste, jeste... Ali, ako je čovek koga je Brej ustrelio bio tajni agent i ako je ovaj plavokosi takođe potajnik, onda su to dvojica koja su ovamo poslata u roku od dve nedelje. To pokazuje na povećano interesovanje za ovaj kraj. Može biti da su na nešto nagazili ili da bar tako misle. Ni jedno ni drugo za nas ne valja.

Ostali su se složili da stvari tako izgledaju.

Forester je pažljivo dodirnuo zavoj na prsima. Lice mu je bilo brižno i namrgođeno. — Moramo da prebacimo zlato u Valdez. Sada kada je Brej mrtav Rendžeri će verovatno na njegovo mesto postaviti nekog svog čoveka i mi više nećemo moći da prolazimo. To je ono što ne valja... Ni najmanje ne valja.

— Mi samo nagađamo da je čovek koji te je udesio rendžer — rekao je Koks.

— U svakom slučaju, bilo bi dobro da proverimo šta se događa dole u gradu. Čuka, ti odjaši do varoši i vidi šta ima novo.

Koks se trgao. — Ne ja!

U odaji je odjednom zavlada tišina. Forester je narogušeno žmirnuo očima.

— A zašto ne ti? — zapitao je tiho.

— Do vruga, znaš da ne volim gradove. — Usprotivio se Koks. — Na ulicama ima suviše poternica sa mojom slikom. „Kompanija Vels Fargo” me progoni već skoro dve godine, a nedavno je povećala uценu. Sumnjaju da sam umešan u

pljačkanje vozova, jer znaju moju veštinu u rukovanju dinamitom. Jasno ti je zašto ne volim da se muvam tamo gde ima dosta ljudi.

Forester ga je hladno posmatrao. — Ipak ćeš ti morati da ideš, Čuka. Ja sam ranjen, a Link i Klem pretačaju novac u zlatno grumenje. To je njihova specijalnost kao što je tvoja eksploziv.

— A šta je s Adamsonom i Targantom? — bunio se i dalje Koks.

Forester je odmahnuo glavom. — Oni nisu pogodni za to. Jahali su s nama za određenu nagradu i za svoj posao su isplaćeni. Odjahali su čim su dobili novac.

— Znam, ali nisu otišli daleko. Vratili su se na svoj ranč kod Siera Blanke...

— Nemaju oni nikakav ranč kod Siera Blanke. To je izmišljotina izbačena samo zato da bi se zavarao svako ko bi eventualno pokušao da traga za njima. Vratili su se nazad u Nju Meksiko, negde oko Sokoroa. Možemo mirne duše da ih zaboravimo kao da nisu ni postojali. Kao što vidiš ipak ćeš morati da odeš ti.

Koks je ustao i kao u vatri liznuo usne. Disao je ubrzano od uzbuđenja. — Neću da odem, Zek! Suviše je riskantno.

Još nije izgovorio poslednji slog, a na njega je zjapila cev uperenog revolvera. Rana na prsima nimalo nije uticala na Foresterovu brzinu. Zek je do kraja zapeo oroz koji je metalno škljocnuo.

— Ti si određen, Čuka. Idi ćeš ili ću ti ovog časa prosvirati lobanju. I vrati se sa tačnim i pouzdanim obaveštenjima ili ću te goniti do kraja života. Jesi li me razumeo?

Koks je progutao knedlu vazduha. Znao je da Zek ne oprašta uvredu i da nikada ne bi prestao da ga prgoni ako bi ga izneverio.

— Razumeo sam te Zek — rekao je uzdahnuvši.

Forester je lagano spustio obarač, ali je i dalje gledao Čuka ubistvenim pogledom. — Saznaj da li je Lem pristojno sahranjen... I vidi kako mogu da izravnam račun s onim žutokosim kućkinim sinom.

IX

Skoro ceo grad je prisustvovao pogrebu Luka Breja, a oni koji nisu mogli da dođu u crkvu ili na groblje poslali su svoje predstavnike. Luk Brej je bio dobar šerif, govorili su građani Ojo Medine, i s uspehom je držao red i mir u njihovom malom graničnom gradu. Zaslužio je zbog toga da mu odaju poslednju počast.

Bilo je, naravno, s vremena na vreme gužve i pucnjave, ali, to se moglo očekivati u svakom graničnom gradu duž Ria pa i u Ojo Medini, i u takvim situacijama Brej se nikada nije ustezao da se pojavi sa revolverom i smiri izazivače nereda. Brej nije odmah i uvek pribegao sili; znao je on da upotrebi i reči i znao je dosta puta da uveri pijane kauboje da predaju oružje pre nego što se desi da neko bude ubijen. Ponekad je udarcem revolvera po glavi smirivao prekršitelja zakona, a u nekoliko nezaboravnih okršaja izašao je kao pobednik. Dosta ljudi u gradu znali su da sa njegovim plućima nije bilo sve u redu, ali je samo lekar znao koliko je to ozbiljno.

Ali, niko nije znao da Luk Brej prima mito od braće Forester. Šušalo se da nešto ima, ali niko nije imao tri čiste da iskaže sumnju koju ne bi mogao da potkrepi nikakvim dokazima.

Posle pogreba Berne je po suncu koje je pržilo vrelinom, ispratio Elen do njene kuće na brdu i pomogao joj da primi reku građana koji su došli da joj izjave saučešće. Kuvao je kafu u kuhinji i služio kao da je celog života samo to radio, a kada je primetio da je Elen na granici snage, požurio je da isprati sve koji su se zatekli u kući, zahvalio im što su se potrudili da dođu i zamolio ih da ostalim građanima saopšte da toga dana Elen neće moći više nikoga da primi. Par zajapurenih žena u šiljastim kapama usprotivilo se da prihvati njegov zahtev ističući da takvo ponašanje nije u redu, ali je jedan pogled na Bereovo kao kamen nepopustljivo lice i skrštene ruke na prsima doprineo da njihovi protesti brzo zamuknu.

U dnevnoj sobi je zatekao Elen sa maramicom na očima crvenim od plača. Kada je naišao ona je digla glavu i nasmešila mu se.

— Hvala vam na svemu što ste učinili — rekla je zahvalno.

On se nelagodno premestio s noge na nogu. — Ipak bih voleo da sam u salun stigao neki minut ranije.

Elen je ustala jedva dosežući glavom do visine njegovih ramena. Okrenula je lice naviše da bi ga pogledala i lako ga dotakla rukom.

— Brede, ne smete da osuđujete sebe zbog toga. Rekli su mi da je pre toga bilo najmanje tri slična slučaja kada je izgledalo da će doći

do obračuna, ali je ujak Luk spretno snizio temperaturu usijanim glavama. Po principu verovatnoće nije se mogao nadati da će to ići tako do u nedogled. Desilo se baš kad ste vi došli, da su sve reči i argumenti bili iscrpeni i da je, za ljude kao što su Foresterovi, preostao samo razgovor revolverima.

Berne je lagano klimnuo glavom. Želeo je da veruje da je tako kao što Elen kaže. — Ne valja što je onaj drugi brat pobegao, ali izdaću za njim poternicu i tražiću da i gradsko veće raspiše nagradu za njegovo hapšenje. Budući da su građani

mnogo cenili vašeg ujaka, pretpostavljam da neće biti teško da ih na to nagovorimo.

Elen je klimnula glavom još uvek stojeći sasvim blizu pored njega i on je uzdrhtao osetivši prefinjen miris njenog parfema. Znao je da je to neka vrsta lavande mirisne vode jer je, kada je vodeći dve žene ušao u njenu sobu, na njenom stolu video neobičnu flašu od brušenog stakla.

Video je, takođe, i nekoliko komada njenog veša razbacanog po stolicama ili na krevetu: podsuknju sa žipkanim porubima i izvezenim cve-

tićima; široke dokolenice i svilene duge čarape.

Miris je potencirao viziju njene spavaće sobe i njenih intimnih stvari, i Berne je počeo da se znoji. Elen Brej je bez sumnje bila divna žena i on je hteo ne hteo bio svestan činjenice da će spavati pod istim krovom.

Tek tada mu je sinulo: to je razlog što su ga mnoge stare devojke i neke druge dušebrižne građanke gledale sa negodovanjem i neodobravanjem. Ta činjenica im se činila sama po sebi kao skrnavljenje njihovih moralnih načela.

— Čujte, Elen — rekao je odjednom bez razmišljanja stavivši svoje medveđe šape na njena krhka ramena. — Kada ste mi... ovaj... rekli... pružili mogućnost da stanujem kod vas... vaš ujak je bio živ i stanovao je u svojoj kući. Sada smo ostali samo nas dvoje...

Glas mu je sasvim utišao kao da traži reči da izrazi ono što ima na umu.

Ona je nabrala čelo i pogledala ga u oči. — Pa, šta s tim, Brede. Šta mislite time da kažete.

On je bespomoćno raširio ruke i istegao vrat, zbog neprijatnog dodira kragne stegnute vezanom crnom mašnom. Nervoznim žurnim pokretom Bred je razvezao cvor.

— Pa mislim... da će ljudi možda pričati svašta — rekao je uzdržano.

— O čemu?

— O... nama... zbog toga što živimo pod istim krovom... Sami... vi i ja...

Elen je pažljivo osmotrila svaku

boru na njegovom licu. — Da li će vam to smetati, Brede?

— Da li će...? Meni? Do vraga, ni najmanje! Hoću da kažem meni lično neće smetati... ali mislio sam na vas. Vi ste učiteljica, dužnost vam je da učite decu i ako njihovi roditelji uvrte sebi u glavu da...

— Uvrte sebi u glavu šta?

— Pa... kako da kažem... da vi... i... mislim vi...

Elen se nasmešila. — Nemate baš veliku sposobnost da nađete pogodan izraz što je za jednog pisca neophodno, zar ne?

On je planuo rumenilom i besno tresnuo nogom o pod. — Do đavola, nemojte terati šegu sa mnom! Znam dušu ovakvih malih gradova i znam kakve priče mogu da ispredu.

Devojka ga je ponovo dodirнула po mišici i rekla sasvim ozbiljnim tonom. — Oprostite, Brede. Nije trebalo da se šalim na vaš račun. Ali, hoću da vam kažem da me ni najmanje ne dira ono što drugi ljudi misle. Mi ćemo znati da nису u pravu, je li tako?

— Pa... da! Naravno!

— Ako i vi tako mislite onda ništa drugo nije važno. Nemojte ni trenutka više misliti o tome.

Bred je nabrao čelo. — Jeste li sigurni, Elen? Ovo je vaš grad. Vi u njemu živite i moraćete da nastavite život u njemu i kada više ne budem tu...

Elen je pažljivo osmotrila njegov izraz lica i pre nego što je klimnula glavom kratko je uzdahnula. — Da, sigurna sam. I nadam se... da će proći prilično vremena pre nego što vi više ne budete ovde.

Poslednje reči izgovorila je pri-

gušeno, skoro grcajući i ne čekajući njegov odgovor na reči koje su bile pola želja, pola pitanje okrenula se i žurno otišla u kuhinju. Odmah zatim začuo se šum vode i zveckanje lončeta i šoljica za kafu.

Bred se namrštitio. Nije zaista razmišljao o tome koliko vremena će ostati u Ojo Medini. Samo neodređeno, imao je na umu da pribeleži gruba zapažanja i sredi već napisane beleške, a možda i da napravi prvu grubu skicu knjige. Dalje od tog nije razmišljao.

Sada je uhvatio sebe u razmišljanju da, ako mu se posao gradskog šerifa dopadne i ako mu bide ostavio dovoljno vremena za rad, ostane u gradu dok ne završi knjigu i pošalje je izdavaču u Filadelfiju.

Mogućnost da ostane duže nego što je u prvom trenutku planirao iznenada mu se učinila jako privlačnom. Dok je koračao ka stepenicama koje su vodile do njegove sobe na spratu, do njegovih nozdruva je dopro val Eleninog parfema.

Penjući se uz stepenice počeo je da zvižduće.

X

Štalski momak u Siera Blanki bio je u pravu što se tiče brzine velikog ždrepcu, morao je da u sebi prizna Dok Holidej dok je jahao putem za Ojo Medinu. Ždrebac ga je sa lakoćom izneo iz grada u brda, i pod njegovim nogama ustaljenim brzim galopom, nestajale su milje, a da nije pokazivao ni znaka umora.

Za njim je prošla potera, ali on je u dolini spazio oblačić prašine i lako umakao dublje u Sieru gde je za-

metnuo trag. Nekada, dosta davno, naučio je kako se može zametnuti trag i to mu je sada dobrodošlo.

Pošto je umakao i našao se u bezbednosti zaključio je da treba da se odmori pre nego što uđe u Ojo Medinu. Nije želeo da na sebe privuče suviše pažnje što bi se desilo da je u grad ujahao na zapenušenom konju za koga nije imao potvrdu i kupovinu. Hteo je da pre toga malo osmotri šta se dešava u gradu.

Na jednom proplanku u gustom šumi naišao je na malu rečicu. Dopustio je konju da se napije, računajući da tu može napraviti logor za dnevni odmor i dopustiti konju da se lepo odmori, a da u Ojo Medinu ujaše negde? predveče, pred zalazak sunca, u vreme pogodno za čoveka koji je u bekstvu, a ne želi da bude previše uočen.

Dozvolio je konju da se dobro napije tek pošto ga je prethodno naterao da zagazi do trbuha tako da oseti punu hladnoću vode, a onda se okrenuo i vratio do jedne ravne stene gde je nameravao da zapali vatru i pripremi sebi kafu. Hteo je da srkućući kafu natenane priredi pasulj sa slaninom koje je uz put kupio u trgovini jednog Meksikanca.

Ali, nije stigao do te stene. Uzvodno odatle, sa mesta gde je rečica pravila drugu okuku, resko je odjeknuo pucanj. Tane je zviznulo neposredno blizu, i Holidej se baci iz sedla, na stenu, vadeći u padu puzku iz futrole. Konj je poskočio prskajući oko sebe mlazeve vode i Holidej je pljusnuo u potok obavijen oblakom pene i prividnih sitnih kapljica. Dok je čizmama tražio oslonac na klizavom dnu još dva kuršuma su se zanila u površinu potoka,

dizući mlazeve kapljica. Holidej je uspeo da pušku održi iznad vode i da jednom rukom nasumice opali. Čuo je da se metak odbio od neke stene, ali nije mogao da sluti od koje.

Jurnuo je ka obali na suprotnoj strani od ravne stene, ali je napadač na njega ispalio seniju hitaca praveći vodoskoke levo i desno oko njega. Holidej je krenuo nalevo a onda, desno oštrom cik-cak linijom, ali je duboka voda usporavala njegovu kretanje. Zastao je, iako je to bilo opasno, jer je strelcu iz zasede pružio sigurniju metu i ispalio dva hica u pravcu nejasnog oblačića barutnog dima koji je lebdeo iznad gomile stena uzvodno uz potok. Zatim se vratio nazad pola koraka i bacio se ka obali.

Čuo je da je uzvodno grmnula puška, ali nije čuo ni video gde je tane udarilo.

Holidej je dočepao busenje trave na obali i uz veliki napor izvukao se iz vode i brzo se otkotrljao što dalje od potoka. Jedno tane zarilo se tek nekoliko santimetara daleko od njegovog obraza i komadi zemlje napunili su mu nozdrve i usta.

Instinktivno je trgao glavu. Do vraga! Napadač nije bio baš mnogo vešt a gadar, ali moglo se lako desiti da sledeći hitac pogodi cilj. Holidej je skupio noge i odbacio se unazad, baš u trenutku kada je puška ponovo planula.

Dočekao se na noge, ustao i skočio u gusto žbunje udaljeno dva do tri metra od obale.

Holidej je uspeo da se domogne zaklona, a da nije odjeknuo više nijedan pucanj. Računao je da je pauza nastala zbog toga što napadač

puni magacin novim mecima. Ali, tek što se šćućurio u zaklonu žbunja četiri brzo ispaljena hica prošarala su kroz njegov zaklon i komad otkinute grane ogrebao ga je po obrazu. Valjalo je nešto preduzeti.

Sa mesta gde se nalazio pružao mu se lep pogled na stene uzvodno potoka i toga puta, po oblačićima barutnog dima koji je ostajao posle svakog hica bio je u stanju da ustanovi gde se napadač nalazi.

Prisilivši sebe da ne obraća pažnju na tanad koja su zviždala kroz lišće pored njega, kleknuo je na koleno i nanišanio u pravcu oblačića. Vratio je nišan malo nazad, nasuprot pravcu duvanja vetra i malo na više, između dve okruglaste stene odakle je, po njegovom računu, deštvovao napadač.

Holidej je pažljivo pritisnuo obarač i jedva da je tane odbilo mlaz sivkaste prašine s unutrašnje strane stene, a on je već ubacio nov metak u cev puške. Ponovo je opalio i opet ubacio nov metak skoro u istol trenutku kada je tane udarilo o oblu stenu, odbilo se do druge stene i odletelo u vazduh. Do njegovog uha dopro je zviždavi zvuk nalik na ljutito zujanje uznemirenog roja pčela. Puščana cev čiji je vrh virio između stena digla se uvis, kao da se onaj koji je držao žurno trgao unazad. Ne čekajući da vidi šta će se desiti, ispalio je u istom pravcu i treći metak, oslušnuo da li se odbio od stene kao prethodni, a onda potrčao iz zaklona pazeći da između njega i napadača uvek bude nekog žbunja.

Znao je da su njegovi hici morali preleteti sasvim blizu ubice iz zase-

de, odnosno toliko blizu da ga je to nateralo da potraži nov zaklon.

A Holidej je baš to i želeo.

Trčao je zgrčen kroz žbunje stazom pokrivenom sasušanim lišćem i mahovinom, ne mareći mnogo za to koliko buku time proizvodi, jer je znao da napadač trčeći između stena i sam pričinjava toliko galame da neće čuti njegove korake.

Krupnim skokovima obišao je jedan žbun kupina, preskočio jednu uzanu jarugu i kundakom puške odgurnuo granu koja mu se isprečila na putu. Trenutak zatim izbio je na obalu potoka tačno nasuprot stenjaku. Napadač se zaista nalazio tamo, Dok se penjao i spoticao uz stenovitu kosinu s one strane potoka, očigledno tražeći nov zaklon, kao što je Holidej pretpostavljao, leva ruka mu je mlitavo visila pored tela, a pušku je držao u desnoj. U jednom momentu okliznuo se i skoro pao. Uspravljajući se upola je okrenuo glavu i spazio Holideja.

Ubica se bacio voleđuške na zemlju i što je mogao brže jednom rukom okrenuo pušku, i bez nišanje-nja opalio na Holideja. Bio je to brz, instiktivan pokret, ali je tane bilo srećno upravljeno, zakačilo je obod Holidejevog šešira i ovaj se spontano trgnuo tako da je hitac iz njegove puške umesto u cilj pogodio stenu kod napadačevih nogu i odleteo u vazduh. Holidej je izgubio ravnotežu i dok je ponovo čvrsto stao na noge i primeo pušku ramenu, napadač je već bio ustao držeći laktom kundak puške stisnut na bedru. Iz tog položaja sasuo je seriju hitaca i tanad su zviždala, siktala i zujala oko Holideja tako da je ovaj bio primuđen da se baci na tle.

Ispraznivši magacin, napadač je odbacio pušku i dograbio revolver iz futrole. Holidej se otkotrljao sa obale u plićak, i „kolt” i „vinčestenka” su istovremenno grunuli. Holidej je za trenutak bio zaslepljen pljuskom vode u lice. Nadlanicom ruke obrisao je oči i nejasno kao kroz skramu na drugoj strani ugledao napadača naslonjenog na stenu. Ranjeni ubica je pokušavao da se zadrži da ne padne, a iz ranjene ruke niz sivkastu stenu se slivao tanak mlaz crvene krvi.

Iako u teškom stanju, napadač se nije predavao sudbini. Osećao se kao zver priterana u tesnac i očiju iskolace-nih od napora i mržnje upinjao se da digne revolver i ispali poslednji odlučujući hitac.

Suočen sa nepomirljivim neprijateljem, nemajući drugog izbora, Holidej je pažljivo nanišanio i pritisnuo obarač.

Pogođen u glavu, napadač se trgnuo, podskočio i skljojao se na tle kao mlitava, bezoblična masa.

Holidej je ustao i pregazivši potok prešao na drugu stranu ne osećajući u srcu ni mržnju ni zadovoljstvo. Osećao je jedino olakšanje. Mada je mnogo puta prošao kroz manje ili više slične situacije i gledao smrti u oči, ipak ga je pomisao da je prebrodio opasnost i da će za neko, neodređeno dugo vreme, disati vazduh i gledati sunce, smirivala i vraćala ga u stanje postojane radosti. To je, najzad, bilo razumljivo.

Kao i svako drugo ljudsko biće, voleo je život i zato nije hteo ništa da rizikuje. Zapetog oroza izašao je na drugu obalu spreman da u svakom trenutku opali. Prišavši mrtvom napadaču nogom je izbio revol-

ver iz njegovih neosetljivih prstiju, a onda ga je vrhom čizme okrenuo na leđa.

Jedan pogled u beživotno prazne oči uverenio ga je da je njegov protivnik mrtav. Pokušao je da ispod skrame krvi u prašini prepozna crte lica.

— Do vraga... neka sam proklet...! — uzviknuo je tiho. — Pa, to je Čuka Koks!

Da bi proverio svoju pretpostavku, pretresao je napadačeve džepove i našao dosta dokaza koji su potvrdili da se nije prevario u identifikaciju. Dva stara pisma, jedan račun za kupovinu upaljača za dinamičke patrone, nož s inicijalima Č. K. ugraviranim usijanim gvožđem u dršku. Posmatrajući poginulog i nađene predmete Holidej se vratio svojim pretpostavkama.

— Mora da se bio uputio u Ojo Medinu i da me je opazio — promrmljao je sebi u bradu. — A nas dvojica se dosta dugo znamo i imao je razloga da bude kivan na mene...

Čuka Koks je već dugo bio na listi učenjenih i poternica sa njegovom slikom mesecima se mogla videti na oglasnim tablama ispred šerifskih stanica i na raskršćima puteva duž granice. Ako je u ovom kraju nabasao na Čuku Koksa, onda je verovatno na pravom mestu tragao za pljačkašima voza, računao je Dok Holidej. Čuka Koks je bio ekspert za eksplozive, čovek koji je o dinamitu znao više nego bilo koji drugi čovek na zemljinoj kugli. Ako je neko mogao da postavi eksploziv tako da eksplodira tačno ispod poštanskog vagona, onda je to bio majstor nad majstorima, Čuka Koks.

Šef detektiva „Vels Fargo kompa-

nije" odahnuo bi s olakšanjem kada bi znao da je Čuka konačno otišao s ovog sveta.

Holideju je palo na pamet i nešto drugo. Ako je Čuka Koks bio član Foresterove bande, onda će pljačkašima, budući da je Čuka mrtav, nužno biti potreban ekspert za eksploziv.

Čovek sa reputacijom jednog Meta Dandija biće dočekan raširenih rukama.

Trebalo je samo proširiti glas da je Čuka Koks zauvek nestao sa scene i da se s njim više ne može računati. To će biti relativno lako. Mogao je jednostavno, služeći se svojim tobožnjim identitetom Meta Dandija, odneti leš u Ojo Medinu i ostaviti ga pred vratima šerifске stanice. Pretpostavljao je da šerif Brej ima bar tucе Čukinih poternica i da će ga lako identifikovati.

Nije smatrao važnim da li će ga neko videti kako ostavlja leš, mada bi bilo bolje ako bi mu uspelo da to učini, a da ne bude viđen i eventualno prepoznat. Ali, ako bi ga neko video, čak i ako bi taj neko bio šerif Brej lično, mogao je jednostavno da kaže ono što se zaista dogodilo, da ga je Čuka Koks napao iz zasede i da je bio primoran da ga ubije u samoodbrani.

Srećom da mu je to uspešao.

Ako su Foresterovi bili negde u blizini i ako su bili zainteresovani, oni će to vrlo brzo saznati. Stručnjaci za eksplozive nisu se nalazili tako lako. Bilo je mnogo ljudi koji su umeli da zapale šipku dinamita i izdube u zemlji čitav krater od rupe ili izbace lokomotivu sa šina, ali bandi je bio potreban čovek koji je zaista znao svoj posao.

A Holidej je smatrao da je Met Dandi jedan od takvih, jer je spadao u „elitu” dinamitaša.

XI

Neposredno pred zalazak sunca Bred Berne je, sa rukom na dršci revolvera šetao ulicama grada čiji je šerif tek postao. Nije hteo ništa da rizikuje. Neko mu je rekao da su Zek i Lem bili bliski i da su se držali jedan drugoga kao što se samo blizanci mogu držati i da će se Zek, ako je živ, vratiti da sredi račune sa Berneom i osveti svog brata.

Ne isplati se biti mrtav heroj, rezonovao je Bred. I zato nije hteo da rizikuje.

Vraćao se glavnom ulicom ka šerifskoj stanici pred kojom pre polaska u obilazak, nije bio zapalio svetiljku, ali koju je nameravao da zapali pre nego što pođe na brdo, kući Elen Brej. Na vratima stanice ostaviće obaveštenje gde mogu da ga nađu ako nekome bude službeno potreban.

Berne još uvek nije mogao da se privikne na pomisao da nosi šerifsku značku. Posle njegovog nesrećnog hapšenja nije imao mnogo poštovanja za zakon ni za one koji su ga sprovodili, naročito posle mučenja i batinjanja doživljenih u zatvoru od zlikovačkog upravnika, čiju je zabludu da je opljačkano zlato sakrio negde odakle će ga uzeti kada izađe iz zatvora, vrlo skupo platio. Bredovo mišljenje o pravdi i njenim predstavnicima palo je tada na nulu, a ta ocena uklju-

čivala je i Doka Holideja, uprkos naporima koje je „Kompanija Vels Fargo” kasnije činila da popravi nepravdu koja mu je pričinjena. Uprkos svemu, mržnja prema Doku Holideju opsedala ga je više nego ikada.

Jednog dana ponovo će se sresti, govorio je sam sebi i tada će izravnati račune, na ovaj ili na onaj način. Taj očekivani susret bio je razlog što je vežbao sa revolverom i negovao veštinu oružja koja mu je sada, otkako je nosio šerifsku značku, mogla mnogo pomoći. Druženjem sa goničima Longhorn Tomi Lavlesa saznao je da se uvek pojavi neko ko želi da proveri da li je novi šerif toliko brz na revolveru kao što se priča.

I on će morati da bude mnogo bolji nego što se priča inače će mu biti vraški teško da održi red u ovom gradu.

Stavio je u usta cigaru zavijenu od finog duvana kupljenog u trgovini i mašio se rukom džepa na košulji da izvadi šibicu, kada ga je neko kretanje u glavnoj ulici navelo da zastane. Iza ugla iz mraka je izašao jač na velikom, snažnom konju, vodeći za sobom drugog konja natočarenog nečim što je ličilo na telo mrtvog čoveka prebačenog preko sedla. Manja grupa građana radoznala da vidi šta će se desiti pratila je konjanika.

Dok Holidej je jahao ne obraćajući pažnju na grupu koja ga je pratila dobacujući mu brojna pitanja. Nije odgovarao kao da ga se ništa ne tiče. Nadao se da će se ušunjati u grad i da će istovariti telo pred verandom šerifске stanice, a

da ga niko ne vidi i da će se kada to učini, vratiti u grad. Ali, na njegovu nesreću, primetila su ga dva čoveka slučajno zadržana na ulici pregledanjem kopita jednog konja i to svoje zapažanje oni su objavili glasnim povcima.

To je bilo dovoljno!

Ljudi koji su ubijajući dokolicu dremali na doksatima i verandama, trgli su se iz besmislenog besposličenja i istrčali na ulicu, a tada je bilo suviše kasno da se vrati. Morao je da nastavi da jaše glavnom ulicom i da se nada da šerif neće biti u svom uredu.

Kada je izašao iza ugla i u mraku ugledao zgradu šerifске stanice, poverovao je da, posle svega, ipak ima sreće, ali je u tom trenutku u senci nastrešnice ugledao jednog visokog čoveka koji je kresao šibicu u nameri da upali svetiljku iznad vrata zatvorske zgrade.

Sa usana mu je nehotice sletela sočna kletva.

Dok, naravno, nije čuo za smrt šerifa Luka Breja i očekivao je da će pri svetlosti plamena žižice videti sredovečnog čoveka. U trenutku kad se plamičak razbuktao taj čovek se uzdigao na puste da bi dohvatio svetiljku.

Holidej je naglo zategao vođice i ždrebac mu se refleksno zgrčio. Žučkasta svetlost razlila se po jastrebskom licu novog šerifa, obasjavajući pramenove zlatnožute kose pod obodom šešira zabačenog na potiljak.

— Sto mu gromova! — promrmljao je za sebe.

Bilo je to lice koje nikada neće zaboraviti, lice čoveka koga je u

tome momentu najmanje želeo da sretne. Lice Breda Bernea! Njegovog starog neprijatelja, mladog čoveka koji ga je spasao stravične smrti od ruku dvojice bandita, samo zbog toga da bi sebi priuštio zadovoljstvo da ga kasnije svojom rukom ubije.

Nepomirljivog neprijatelja!

Po tome kako je mladi šerif ostao u grču, ukrućen od napetosti desne ruke stisnute oko drške revolvera i po pogledu punom neverice kojim je zurio u pridošlicu, Holidej je poverovao da je taj trenutak došao.

Cela zamisao otići će do đavola, pomislio je Holidej grozničavo dok se njegov konj približavao šerifskoj stanici. Ako ga Berne oslovi po imenu, sve što je smislio pašće u vodu. Čak i ako bi kasnije ulučio priliku da objasni ono što je trebalo objasniti, bilo bi uzaludno ukoliko bi Berne samo pomenuo njegovo pravo ime.

Izmišljotina o Metu Dandiju bila bi beskorisna.

Očigledno da je morao da učutka Breda Bernea pre nego što pomene ime Doka Holideja. Za to su postojala dva načina, a jedan od ta dva načina bio je revolver, iako nije bio siguran da bi brže potegao od Bernea. Posle obračuna sa dvojicom bandita što je sopstvenim očima video pre nekoliko meseci, nije bio previše uveren u svoju nadmoćnost.

Drug način bio je da odmah napadne Bernea izazove s njim tuču koja bi izgledala dovoljno prirodna da zavara posmatrača, ali da mu dozvoli da pobeđi i da ga zatvori u ćeliju. Zatim, kada se nađe nasamo

s njim da mu kaže istinu, da mu objasni o čemu se radi i da zatraži od njega da sarađuje i pomogne u izvođenju plana.

Savest mu nije dozvoljavala da hladnokrvno ustreli Bernea čak i ako je to mogao. Naneo je tom čovjeku nepravdu, doprineo da preživi mnogo jada, patnje i nevolje i na kraju, on ga je spasao sigurne smrti, mada, govoreći istinu iz nimalo plemenitih razloga. Morao je, dakle, pribeći drugom načinu i to što brže, jer je već video da Berne kreće ka njemu usana izvijenih u ogorčen osmeh.

XII

Holidej je pustio povodnik konja preko koga je visilo prebačeno Čukino telo i grozno kriknuvši poterao svog velikog konja na verandu pred zatvorom, uplašivši tim naletom Bernea. Šerif je pokušao da se ukloni, ali je Holidej izvukao nogu iz uzengija i vrhovima čizme zadao mu jak udarac u rame. Berne se zateturao, naleteo na privezišta, prevrnuo se nauznak i pao na ulicu kao bezoblična gomila.

Holidej je skočio iz sedla i ostavivši svog konja na drvenom trotaru pred šerifskom stanicom skočio na privezište, razmahnuo rukama da bi uhvatio ravnotežu i zalet i onda se glavačke bacio na Bernea koji je baš ustajao na noge. Dok je raširio ruke, obuhvatio šerifa i čelom ga udario iz sve snage u grudi. Berne je ponovo pao nauznak na ulicu povukavši svojom težinom

za sobom i Doka dižući pri tom oblak prašine.

Oko boraca se okupljala gomila i žagor je ispunio noć.

Dok se oko njih prikupljalo sve više i više naroda, borci su se kotrljali po prašini udarajući jedan drugog pesnicama, kolenima i čizmama. Obojica su se trudila da nogama nađu uporište i ustanu, ali, ako bi jedan uspeo da se upola uspravi onaj drugi je uvek dospevao da ga dograbi i povuče dole, tako da se svaki napor bezuspešno završavao. Na kraju svakog pokušaja obojica bi se opet našli na zemlji, uhvaćeni u koštac.

U jednom trenutku, kada se Berne odlučno bacio na njega, Holidej je digao noge uvis. Dočekao je šerifa nogama i ispruživši noge kao da su opruge, odgurnuo ga stopalima u prsa. Berne je odleteo desetak stopa kao da je izbačen iz katapulte.

Dok je šerif održavao ravnotežu da ne padne, Holidej je ustao i jurio napred, čvrsto stisnutih pesnica u grad. Znao je da svoju ulogu mora odigrati što bolje i svoju nameru učini što manje uočljivom. Ako bi i suviše brzo popustio Berne bi znajući Holidejevu reputaciju odlučnog i nepomirljivog borca, mogao nešto da posumnja. Inteligentan i lukav kakav je bio, Berne bi mogao da prihvati svoju pobedu, ali ne pobedu bez muke i povreda.

Berne nije nimalo žalio sebe kad bi se našao u stani-pani poziciji. Došavši na Divlji zapad morao je da se nauči da se bori, bez obzira što za tu vrstu nauke nije imao dobrog učitelja. Niko nije hteo da gu-

bi vreme učeći ga finesama uličnog obračuna. Na granici nisu važila džentlmenška pravila Markiza od Kvinsberija. Našavši se u središtu rata između stočara-kravara i stočara-ovčara u Montani, a budući da je radio za jednog vlasnika ovaca, Bred Berne je brzo morao da nauči kako da se ponaša. Pokazalo se da brzo uči i to mu je kasnije mnogo koristilo.

I sada je dočekao Holidejev nartalj samouvereno i sa žestinom koju mu je davala mesecima gajena mržnja... Mržnja prema svemu što je oličavalo „Kompaniju Vels Fargo” a naročito prema čoveku koji je skrivio mnoge njegove patnje u nezasluženom zatočeništvu, Doku Holideju.

Holidejeve prve udarce blokirale su šerifove pesnice, a onda se, odbivši napad, Berne pognuo i okrenuvši protivniku rame snažno odupro nogama. Ramenom je pogodio Holideja više pojasa i Dok je osetio da ga silina udara diže od zemlje i nosi unazad. Poa je ponovo na prašnjavu ulicu i kada je pokušao da ustane i održi ravnotežu, Berne se već bio uspravio i počeo da ga zasipa kišom udaraca od čega je Dok izgubio ravnotežu i oslonac. Prašina je klizila pod njegovim nogama zbog čega nije mogao da se petama osloni na čvrsto tle i odupre uraganskom napadu.

Berne je odjednom skrenuo ka Holidejevom licu i pod kišom udaraca Holidejeva glava se zanela unazad. Kockar je osetio ukus krvi na usnama. Oči su mu zasuzile od bola i iz nozdrva mu je potekla krv. Šerifove čvornovate pesnice su na-

pravile nekoliko posekotina na njegovim obrazima i modri krug oko njegovog levog oka.

Upola oslepeo, nastojeći da dođe do daha, mlateći očajnički rukama i zaklanjajući se za delić sekunde kasnije nego što je to trebalo, Holidej je primio još dva udarca, jedan sa jedne drugi sa druge strane lica, a onda se spotakao i posrnuo na jednu stranu. Berne je jurnuo za njim i Dok je iznenada kleknuo. Berne nije mogao da se zaustavi i Holidej ga je dočekao udarcem pesnice u stomak, malo ispod opasača. Od udarca šerif se presavio na pola.

Ostavši bez daha, Berne je pokleknuo i instinktivno stisnuo ruke preko trbuha. Holidej je to iskoristio i ustajući zadao protivniku još jedan udarac. Šerif je pokušao da ustane i odbije napad, ali još se nije bio sasvim ispravio kada ga je zasula kiša udaraca po glavi i gornjem delu tela. Od udaraca šerifovo lice izbrazdao je niz krvavih masnica. Zanjihao se kao da će pasti i instinktivno je pružio ruku ka zemlji da bi se zadržao, ali je Holidej zamahnuo levom nogom, i odgurnuo mu taj poslednji oslonac.

Berne se uz podmukli tresak strušio na zemlju u prašinu. Holidej je priskočio i zadao šerifu udarac nogom u stomak. Šerif se ponovo previo kao perorez i dodirnuvši bradom koleno pokušao da udahne vazduh. Holidej je prišao s namepom da Berneu zada još jedan udarac, ali je odjednom shvatio da mu je Berne, takav kakav je sada, pao u ruke na milost i nemilost. Jednim udarcem vrhom čizme mogao je da

dokrajči svog protivnika i time bi borba bila okončana.

Bio je pobjednik.

Ali, to nije bilo ono što je želeo. Gomila je vikala i navijala. Neki za šerifa Bernea a neki za stranca, zahvaćena mahnitom životinjskom željom da vidi prolivanje krvi, ne razmišljajući i ne postavljajući sebi pitanje zbog čega ili zašto se krv proliva.

Gomila je htela da vidi žrtvu. Holidej je znao da će, ako se bude dvoumio i ustezao, prisutni shvatiti da nešto nije u redu, da on nema, niti je imao, nameru da protivnika savlada i pobjedi u obračunu... što je u stvari bilo tačno. Problem je bio kako je to što je hteo, sprovede na uverljiv i prirodan način.

Te misli proletele su mu kroz glavu za samo delić sekunde, a za to vreme desna noga mu se kretala u zamah za poslednji udarac. Nije imao izbora nego da nastavi pokret, jer bi zadržavanje ispalo suviše očevidno. No, u poslednjem trenutku namerio je težište tela tako da je potpeticom samo zakačio Bernea po temenu i razbarušio njegovu zlatnožutu grguravu kosu. Noga je poletela dalje u vazduh.

Dopustio je da mu noga nastavi kretanje kroz prazan prostor, i dok se to događalo, kriкнуo je i zaigrao na drugoj nozi kao čovek koji je od nesračunatog pokreta izgubio ravnotežu. Mogao je ostati na nogama uprkos volšebnoj gimnastici, ali, igrao je igru i nije hteo da se trudi. Pustio je da padne, ravno na leđa, deljajući glavom po prašini.

Posmatračima je taj pad izgledao baš onako kako je Holidej želeo da

izgleda. Zamahnuo je svom snagom da zada udarac, promašio je i izgubio ravnotežu.

Ostao je da leži na zemlju, izvijen i bajagi ošamućen, tresući glavom. Dok je pretvarao da je nemoćan, video je kako Berne, koristeći prednost nametnutu igrom događaja, ustaje na noge, bodren povicima svojih navijača u gomili. Šerif je lagano ustao, ispravio se, i duboko uzdahnio, i ako mu je to očigledno pričinjavalo bol. Žmirnuo je očima sjajnim od mržnje i jače od trpljenog bola i dok je Holidej pokušavao da sedne na zemlju, zadao mu nogom udarac u bradu.

Holidej je ponovo pao na leđa. U ušima mu je zvonilo, a vilica ga je bolela kao da ga je konj udario kopitom. Od siline udarca otkotrljao se a Berne je skočio za njim. Uspeo je da se uspravi na kolena svestan da je plan izveo na najbolji način.

Protiv Bernea nije imao više nikakve šanse.

Šerif mu je prilazio držeći desnu pesnicu stisnutu za udarac. Holidej nije učinio ni najmanji pokret da nameravani udarac izbegne. Pesnica je punom silinom zviznula na njegovoj bradi i Dok je samo malo okrenuo glavu da bi pesnica kliznula pored vilice. Na taj način udarac je bio malo ublažen, ali je Holidej ipak pao. U očima su mu zaigrali svetlaci i on je nemoćno klonuo glavom na prašinu.

Berne je stao iznad Holideja duboko dišući, krvavog i znojnog lica, zadovoljan što Dok nije učinio ni najmanji pokušaj da ustane. Ni sam nije verovao da bi još jednom mogao da obori kockara i ako bi ovaj

smogao snage da ustane njihov obračun se mogao završiti vrlo loše: U obračunu je utrošio svu snagu, i da Holidejev udarac nogom nije za dlaku promašio njegovu glavu, on bi već davno bio van igre.

Građani su ga oduševljeno tapšali po leđima i on je posrnuo nesiguran na nogama. Oni najbliži su ga pridržali. Ispjunuo je nekoliko puta krv iz povređenih usta a onda se obratio prisutnima.

— Pomozite mi da tog čoveka prebacim u zatvor — rekao je stenjući.

Svi su pokazali žarku želju da mu pomognu i polusvesni Holidej je žustro dignut sa zemlje i ponet u pravcu zatvora. Berne je lagano išao za njima spotičući se od umora. Otključao je vrata šerifske stanice i pošto je neko skinuo svetiljku iznad vrata i osvetljio unutrašnjost stanice gomila je ušla u zatvor. Bez mnogo ceremonija Dok je bačen na drveni ležaj u jednoj od ćelija.

Zaključavši rešetkasta vrata Berne je šepajući izašao na verandu pred zgradom i skljkao se u stolicu za ljuljanje.

— Hvala momci — rekao je građanima. — Odsada ću ja preuzeti brigu o zatvoreniku.

— Pretpostavljam da ga poznajete, šerife. — Po tome kako je naterao konja na vas, čim vas je ugledao, i kako je udarao pesnicama rekao bih da se niste sreli prvi put!

Berne je lagano klimnuo glavom, obilazujući jezikom ranjene usne. — Poznajem ga... — Odjednom je ustao. — Mislim da bi bilo dobro da pogledam leš onog čoveka koga

je uhapšenik doneo na konju. Još uvek je pred zgradom zatvora.

XIII

Holidej se malo pomalo osvestio. Ležao je na tvrdom drvenom krevetu a u telu je osećao bol. Savlađujući ga ustao je, pipajući pažljivo povređenu bradu. Spustio je stopala na kameni pod i naslonio laktove na kolena, a glavu na šake. Posle izvesnog vremena izvadio je iz džepa čistu maramu i sa lica obrisao krvave mrlje. Revolver mu je, naravno, bio oduzet, a isto tako i lovački nož i pojas sa rezervnim mecima. U stvari, iz džepova mu je bilo izvađeno sve sem maramice i duvankese.

Sedeći na ivici kreveta s naporem je zavio cigaretu. Ali, nije imao šibicu! Zbog toga se dovukao do rešetkastih vrata i naslonivši se na njih doviknuo.

— Hej, šerife! Imaš li vatre? Sačekao je malo, ali nikakav odgovor se nije čuo. Ponovo je viknuo. Odgovora ipak nije bilo. Teška vrata koja su vodila iz odeljenja za ćelije do ulaza u stanicu bila su zatvorena. Holidej je pogledao prorez ispod vrata. Izustio je glasnu kletvu, jer nije video ni najmanji tračak svetlosti.

Po svemu sudeći, razmišljao je Dok Holidej, Bred Berne je otišao kući da provede noć, a svog zatvorenika je ostavio samog u ćeliji.

XIV

Elen Brej nabrala je obrve. Savila je u klupko komade čiste tka-

nine kojim je sa njegovog izubijanog lica obrisala tragove borbe. Berne je sedeo nasuprot nje za kuhinjskim stolom i uprkos brojnim ogrebotinama ubojima i modricama izgledao je dosta zadovoljan.

— A da li je to u skladu sa zakonom, Brede — upitala je devojka.

Berne se lagano osmehnuo i napravio neprimetnu bolnu grimasu, od bola izazvanog pomeranjem rascepljene usne. — Mislim da jeste... Čovek je dojahao vodeći konja za sobom na kome je preko sedla bio prebačen leš nekog drugog čoveka. Čim me je video naterao je konja na mene i počeo da se tuče. Elen, ne smete da zaboravite da sam ja šerif. Pobedio sam ga u toj tuči i imam sva prava da ga lišim slobode.

— Da, ali znate ko je on. Rekli ste mi da je taj Dok Holidej čuveni kockar i probisvet, ali da nikada nije bio kriminalac. Čak kažete da vas je on uhapsio u vreme kada je radio za „Vels Fargo“. Možda je i sada na nekoj tajnoj dužnosti! Možda je taj ubijeni čovek, bandit po imenu Čuka Koks kako rekoste, deo njegovog zadatka na kome sada radi?

— Možda.

— Onda ne bi trebalo da otkrijete njegov pravi identitet.

Berne se namrgodio kao da razmišlja. — Paa, moguće da je tako kao što kažete. Ali, to ne menja stvar. Što se tiče građana on je za njih samo drski stranac koji je dojahao u grad i sukobivši se sa mnoom zagnizao više nego što može da proguta. — Iznenada se kratko i

resko nasmejao. — Ne možete ni pojmiti, Elen, koliko je za mene zadovoljstvo što sam Holideja strpao u zatvor. Posle onoga kroz šta sam prošao kad me je on nedužnog strpao u zatvor, Larami. Ovo što sam doživeo je najidealnija pravda koju sam ikada doživeo.

Elen ga je ozbiljno pogledala i sa njegovog lica nestao je osmeh.

— Šta nije u redu? Zar ne shvatate ironiju situacije!

— Naravno da shvatam, Brede! — rekla je Elen sa jedva primetnom oštrinom u glasu. — Znam da mrzite Holideja i možda su razlozi za takvu mržnju opravdani, ali mislim da ste u ovome slučaju postupili brzopletu. Ne znate da li zatvarajući Holideja možda ometate ili onemogućavate neki važan posao. Mislim da nije trebalo da za noćas zatvorite Holideja.

Berne je mrgodno pogledao. — Znam šta Elen? Ne dajem na to ni pet para i ne nameravam da odustanem! Želim da pokvarim Holidejev posao! Želim da pokvarim sve što on radi! Želim da mu život postane pravi pakao. I to neće biti samo za noćas! Ne brinite se! Optužiću ga za napad na organe vlasti i zadržaću ga u zatvoru dok sudija ne dođe da održi suđenje! — Lagano je odmahnuo glavom i stisnuo usne. — Nemam nameru da ga ispustim iz šaka Elen... Ne sad kad sam ga spetljao. To je suviše povoljna šansa da bih je ispustio. Ja sam zabludom osuđen i mesecima držan u zatvoru! Zašto i Holidej ne bi prošao kroz isti pakao!

Elen je žustro ustala lica zategnutog od ljutine. — Nisam pretpo-

stavljala da ste toliko sitna duša, Brede.

— Sitna duša? — ponovio je on. — Gospode bože, kad bih samo mogao da vam pokažem šta sam zbog njega doživio...

— Ali znate da on to nije učinio namerno, već zato što je verovao je sevajući očima. — Vi znate da je da ne činite dobro! — Presekla ga je sveajući očima. — Vi znate da je Holidej na zadatku, da radi pošten posao, a vi ga namerno ometate u tome! Bez obzira što ste druge uverili da zatvaranjem Holideja i pripremanjem suđenja vršite svoju dužnost radi očuvanja reda i mira, vi sami znate da je to licemerna laž!

Začutala je trenutak i pre nego što je izašla iz sobe dobacila mu jedan hladan pogled. — A to znam i ja.

Berne je pogledao za njom. Disao je ubrzano, ali mu je na licu lebdeo izraz tvrdoglave odlučnosti.

XV

Čovek koji je Holideju doneo doručak radio je u restoranu preko puta zatvora. Na Holidejevo pitanje odgovorio je da mu je šerif Bred Berne rekao samo da donese zatvoreniku hranu, da je otključao ulazna vrata i pustio ga unutra, a onda otišao u restoran da i sam doručkuje.

Holidej je uzeo hranu kroz rešetke i rekao momku. — Pa lepo, reci šerifu da želim da razgovaram s njim. Hitno je!

— Reći ću mu, ali mi se čini da

se njemu ni najmanje ne žuri da razgovara sa vama, mister. — Odjednom se glasno nasmejao. — A i zašto bi mu se žurilo? Nećete nikuda otići, je li tako?

Holidej je tiho procedio kletvu sebi u bradu. — Možete li mi ostaviti šibicu? Umirem od želje da zapalim cigaretu.

— Pa, ne znam kako bi se Berneu to dopalo. Imate li čime da platite?

— Ne, nemam, do vraga! — prasnulo je Holidej razdraženo. — Berne mi je sinoć sasvim ispraznio džepove.

— Pa-a, u tom slučaju mislim da bi bilo bolje da vam ne ostavljam ništa. Za svaki slučaj. Ne bih želeo da prekršim neki zakonski propis. — Poslužitelj se opet glasno nasmejao i okrenuo se da pođe, ali se na pola puta zaustavio i okrenuo se ka ćeliji. — Čujte, ko ste vi mister. Berne vas poznaje kako mi se čini... ali ništa ne govori.

Holidej je ispod oka pogledao poslužitelja. — Zovem se Met Dandi. Reci to Berneu. Met Dandi. On je verovatno dobio poternicu sa mnom slikom, pa mi ne bi mnogo vredelo da ti kažem lažno ime.

Konobar je napucao usne i oteg-nuto zviznuo. — Poternice, kažete, je li? Naravno, javiću šerifu, Dandi. Do viđenja. Šteta što nećete imati čime da zapalite!

Holidej je procedio kletvu, a konobar se udaljio i zatvorio vrata za sobom. Čim je brava škljocnula on se kao vuk bacio na doručak. Hrana je bila neukusna, ali, trebalo je popuniti želudac. Žudeo je za dimom dobre cigare! Pretpostavljao je da Berne želi malo da ga preznoji, da

ispašta za ono što mu je pre dosta meseci učinio u Montani. Pa dobro, kad se zadovolji, sve će biti pod nošljivo. Sačekajte da se Benre ohladi.

Ali, Benre se nije pojavio do sutra poslepodne kada je ušao u zatvorski odeljak i zastao pred rešetkastim vratima. Pušio je tanku cigaru, jednu od one vrste koju je Holidej uživao da pripali i namerno odbijao dimove u ćeliju. Kockar je stisnuo vilice. Ustao je sa ležaja i prišao rešetkama.

— Nisi se baš žurio, Berne! — Prasnuo je.

Šerif se lukavo nasmešio i odbio gust dim pravo Holideju u lice. — Met Dandi kažeš, je li? Da-a, dobio sam nekoliko poternica. Stigle su jutarnjom poštom. Slika je isti ti, mister. Vidim da te traže zbog ubistva, pljačke i bekstva iz zatvora. A uz to možeš dodati još i napad na šerifa... i to pri vršenju službene dužnosti. To je vrlo važno.

— Prekini ovaj cirkus, Berne, i pusti me odavde — zauriao je Holidej. — Dosta si se šalio. Hteo si da se naplatiš za stari dug u redu, naplatio si se. A sad me pusti. Imam zadatak koji treba da obavim.

Berne je digao obrve. — Na žalost, nećeš nikuda moći odavde, Dandi! Ti si desperado, begunac iz zatvora, čovek ucenjen zbog brojnih zločina. Pretpostavljam da će rendžeri biti vrlo zadovoljni kad čuju da si ovde. Prema tome, nemoj mi pričati nikakve besmislice o nekom poslu ili sličnom. Kažem ti da dugo vremena nećeš maknuti odavde... a i kad odeš, to će biti park sa rešetkama.

Šerif se okrenuo i pošao da se uda lji, a Holidej je priskočio rešetkama i divljački počeo da ih trese. U stomaku ga je stezao ledeni grč.

— Čekaj Berne! — Doviknuo je, i šerif je usporio korak, okrenuo se i mrkim pogledom odmerio Holideja.

— Šta hoćeš Dandi?

— Prekini! Ti dobro znaš ko sam ja!

— Naravno da znam. Ti si Met Dandi. Rekao si to konobaru i on će to pod zakletvom posvedočiti. A sem toga, dobio sam poternicu sa tvojom slikom. Prema tome, vrlo dobro znam da si ti Dandi.

— Do đavola s tobom Berne! Vrlo dobro znaš da sam ja Dok Holidej! Dandi je kamuflaža, kulisa iza koje se krijem! Siguran sam da znaš da sam na specijalnom zadatku!

Berne je bacio ispušenu cigaru na pod i zgnječio opušak čizmom. Prišao je ćeliji i zastao neposredno pred rešetkastom ogradom. Pogled mu je bio hladan, odlučan i tvrd, a lice bezizrazno kao od granita klezano.

— Sećam se izvesnog trenutka, ne tako davno u prošlosti kada sam gore u Montani stajao na obali jedne reke, a ti si me držao na nišanu zapetog revolvra, Holideje. Ja sam se tada trudio da te uverim da se zovem Bred Berne a ne neki Džoš ili slično, za koga se znalo da je opljačkao nekoliko poštanskih kola i ubio više nedužnih ljudi. Ti mi nisi verovao!

— Grom i pakao, to je bilo sasvim drugo — rekao je Holidej sa prizvukom očajanja u glasu. — Ja tebe nisam poznavao, a tvoj izgled

se sasvim slagao sa Džošovim opisom na poternici, a uz to našao si se baš tamo gde sam očekivao da nađem njega! Bila je to greška koja se svakome mogla desiti, a ja sam pokušao da tu grešku popravim. Ali, ovo je sasvim drukčije! Ti vrlo dobro znaš da sam ja Dok Holidej i da ćeš pokvariti plan za hvatanje bande pljačkaša ako ne budeš razuman da sarađuješ sa mnom.

Berne ga je i dalje hladno gledao. — Dobro, tačno je da je ovo drukčije. Sada si ti u poziciji da moraš da ubeđuješ ljude da nisi bandit sa poternice. Pa dobro, hajde pokušaj. Pozovi ovamo koga hoćeš ili stani tamo na onaj prozor i viči da te ceo grad čuje! Hajde! Vikni što jače možeš da si ti Dok Holidej kockar iz Džordžije, džentlmen revolveraš i da trenutno radiš za kompaniju „Vels Fargo.“ Uveri građane da nisi Met Dandi, odbegli robijaš i ucenjeni bandit!

Holidej je žmirnuo očima i progovorio tihim ali razgovetnim glasom. — Znaš dobro da to ne mogu. Dandijevo ime mi je potrebno kao kamuflaža! Hajde, budi razuman Berne. Nemoj da zbog mene upropastiš sve što su ljudi smislili! Onaj mrtvac koga sam doneo na konju je Čuka Koks...

— Znam. Imam i njegove poternice.

— Ali, možda ne znaš da je stručnjak za eksplozive i da radi sa bandom na koju sumnjamo da pljačka vozove. Tu bandu predvođe braća Forester, a ja sam joj na tragu... Šta je, u čemu je stvar?

Pri pomenu imena Foresterovim,

Berne se trgao. — Ništa naročito važno. Samo toliko da znaš da sam pre dva dana ustrelio Lema Forestera i ranio Zeka. Njih dvojica su ubili ovdašnjeg šerifa, nekog Luka Breda. Tako se desilo da ja nosim njegovu značku.

— Tako dakle — rekao je Holidej tiho. — Sad mi je sve mnogo jasnije. U stvari, sve što se desilo sa mnom. Koks je pokušao da me ubije iz zasede i ja sam ga ustrelio... u samoodbranil! Ako je Čuka Koks radio sa Foresterovima, onda je banda ostala bez dinamitaša... a Met Dandi je najbolji stručnjak za eksplozive koji je ikada hodao Divljim zapadom.

— Je li on mrtav?

— Da, i on je mrtav. Ja koristim njegovo ime da bih se uvukao u bandu. Sinoć sam morao da te napadnem da se ne bi desilo da slučajno pomeneš moje pravo ime.

— Pa dobro, samo ti miruj i odmaraj se — rekao je Berne i u tom trenutku u Holideju se rodila nada. Ali se ta nada ugasila trenutak kasnije kada je šerif dodao. — Neću pomenuti tvoje pravo ime. Za mene, a i za ostale građane ovog grada ti si Met Dandi. Možeš mirno da se odmaraš i da sačekaš da u grad dođe putujući sudija.

Berne je još jednom cinično pogledao Holideja, a onda se okrenuo na peti i odsečnim korakom se uputio ka vratima. Holidej je skočio i ma koliko da je to bilo u protivnosti sa njegovom hladnokrvnom prirodom, počeo besno da trese gvozdena rešetke ćelije.

— Vrag te odneo Berne! Ne čini to!

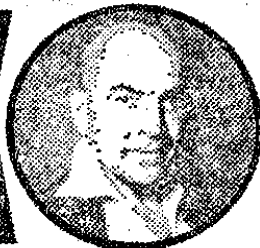
Ali, Bred Berne se nije obazirao

NOVO !

SVAKOG 19. U MESECU

EDICIJA AKCIONIH ROMANA

TEO Kodžak

na njegovu viklu i nastavio je da se udaljava. Izašavši napolje tresnuo je vrata za sobom. Holidej je čuo kako sa spoljne strane navlači rezu na vrata. Gnevno je tresnuo šakom po gvozdenim rešetkama i ljutitim korakom skoro dotrčao do divnog ležaja na koji se bacio uz jedan potmulu tresak.

Činilo se da je Bred Berne rešio da u osveti ide do kraja, a Holidej nije mogao ništa da učini da ga spreči u tome.

XVI

Rana Zeka Forestera je trećeg dana izgledala mnogo bolje. Prvih

dana zadavala mu je paklene bolove i u jednom trenutku činilo mu se da će dobiti groznicu. Ali sada, ne samo da nije osećao groznicu nego je i crveni krug oko rane bio znatno uži nego prethodnog dana. Očigledno da je kriza bila prošla.

Meksikanka koja ga je negovala, žena zdravog izgleda i vatrenih očiju po imenu Katerina Morales imala je nežnu ruku, ali kada ga je previjala i nameštala čist zavoj na ranu, on je ipak zastenjao. Devojka je čula njegovo ubrzano disanje, shvatila je da ga muči bol i da pruža ruku ka krčagu sa viskijem

koji je stajao na podu pored kreveta.

Bez reči se okrenula i dodala mu krčag.

Zek ga je prihvatio i žudno ispio nekoliko gutljaja, prosuvši nešto tečnosti po bradi i odelu. Udahnuo je duboko kada je uklonio krčag sa usana. Obgrlio je devojkicu oko širokih kukova. — Hvala Trina. Ti znaš kako treba negovati ranjenika. — Prošetao je pogledom po njenom finom izazovnom telu dok se devojkica kretala po sobi uređujući tu i tamo sitnice i nameštaj. — Hej, ne moraš odmah da se vratiš u svoje selo, je li?

Ona ga je pogledala preko ramena i vragolasto se nasmešila crvenim usnama. — Ti se, može biti, osećaš bolje Zahari, ali mislim da još nisi... sasvim sposoban...

Forester se lukavo nasmešio. — Nikome neće škoditi ako proverimo.

Devojkica je odmahнула glavom i sjajan vodopad njene crne kose zapljusnuo je po njenim ramenima, samo delimično sakrivenim bluzom od tkanine živahne boje.

— Možda za nekoliko dana. Viđećemo.

Zek Forester je razočarano klonuo i posle nekoliko dodatnih gutljaja viskija lice mu se još više zarumenilo. A onda se odjednom trgnuo, zastavši sa krčagom na pola puta do usana. Trina ga je zbunjeno pogledala, a Zek je spustio krčag na pod i izvukao „kolt“ iz futrole koja je visila na drvenom ramu kreveta. Začulo se metalno „klik“ zapinjanje oroza, i Zek je

pokazao revolverom prema vratima. Ne gledajući Trinu rekao je.

— Pogledaj kroz prozor ko to dolazi!

Devojkica je prišla prozoru i odškrinula zavese da bi osmotrila dvorište oko kolibe. U tom trenutku dvojica konjanika su došli nadomak kolibe i sjahali.

Devojkica se okrenula Foresteru s izrazom olakšanja na licu.

— Tvoji amigosi Lester i Megi — rekla je.

Forester je klimnuo glavom, ali je nije pogledao niti je spustio oroz pištolja. Nije to učinio sve dok se vrata nisu lagano otvorila i dok u odaju nisu ušli Klem Lester i Lin Megi. Ušli su držeći ruke dignute u visinu ramena kao što im je Forester rekao da čine svaki put kad ulaze u njegovu sobu. Tek tada je odložio revolver.

Katerina Morales se spremala da pođe.

— Navратићу opet večeras, Zahari — rekla je nežno. — Nagla se nad njega i lako ga dotakla usnama.

Zek je dohvatio za ruku i privukao je sebi. Drugom rukom prošetao joj je uz leđa do ootiljika. Poljubio je i dopustio joj da se malo odmakne, ali je nije pustio. Prinudio je da sedne pored njega na ivicu kreveta.

— Sedi malo Trina. Nema potrebe za žurbu, je li?

Ona je slegnula ramenima. — Ne, nema, ali mislila sam. — neodređeno je načinila rukom polukrug ka pridošlicama.

— O, do đavola, ti možeš čuti sve što mi budu rekli, medena. Sedi malo.

Trina je opet slegnula ramenima i sela pored Zeka Forestera. Ovaj je pogledao dvojicu pridošlica i zapazio da su nestrpljivi da mu nešto saopšte.

— Dobro, recite sad šta imate!
— rekao je kratko.

Megi, mlađi od dvojice novodošavših, koji se očigledno plašio Forestera učinio je rukom pokret od koga se jasno videlo da sve objašnjavanje prepušta Klemu Lesteru.

— Vesti nisu dobre, Zek.

— Dobre ili loše da čujemo! — progundao je vođa razbojnika.

Lester je ćutao još trenutak, a onda žurno progovorio. — Čuka je mrtav. Pokušao je da kod reke, ispred Medine iz zasade ubije jednog čovka, nekog begunca, ali taj ga je sradio. Ustrelio ga je na mrtvo.

Zek Forester se zagledao u Lestera i na ukočenom licu mu se razlilo bledilo. — Pričaj dalje — rekao je nervozno.

— Znaš da su u Medini postavili za šerifa onog Bernea. Istog onog koji je ustrelio Lema i tebe ranio. Sad je u Oio Medini on čuvar reda i mira, i kako smo saznali tog Dandija je spetliao i strpao u zatvor.

— Dandija? — zapitao je Zek iznenađeno.

— Da, Meta Dandija. On je taj koji je ustrelio Čuka!

Forester je lagano zaklimao glavom i posle nekoliko trenutaka progovorio je tihim glasom kao da se obraća sam sebi. — Met Dandi! Do đavola! Možda ipak imamo više sreće nego što smo se nadali!

Lester i Megi su se zgledali.

— Nemamo sreće čim se desilo da nam Čuka pogine. Zek. — Re-

kao je Megi tiho. — Uskoro treba da naiđe sledeći voz, a mi nemamo čoveka koji zna da rukuje sa dinamitom.

Forester se glasno nasmejao što je iznenadilo obojicu bandita i devojku. — Pa, kad smo već kod toga, imam da vam saopštim jednu novost. Čuka Koks je bez sumnje bio vrhunski dinamitaš, ali, neka me pakao odnese ako preterujem, ako je ikada rođen neko ko je veštiji sa dinamitom od Čuke onda je to Met Dandi.

Trina i revolveraši su iznenađeno zurili u njega.

— Misliš da kažeš... — zaustio je Lester.

— Naravno! — presekao ga je Forester. — Met Dandi je istupio zube na dinamitu! U celim Sjedinjenim Državama nema nijednog ko bi mu mogao držati sveću kad krene da rastura! A on je, kako kažeš, dole u gradu, je li?

Lester je klimnuo glavom. — U zatvoru je. Izgleda da poznaje Bernea i da su odranije neprijatelji. Nasrnuo je na Bernea čim je sa Čukinim telom došao u grad, ali ga je Berne savladao i strpao u hladnjak gde će ostati zaključan do dolaska putujućeg sudijske koji će mu suditi.

Forester je iznenađeno digao obrve. — Dandi je odjahao u grad sa Koksovim lešom?

— Tako kažu — rekao je Link Megi i pogledao Lestera da potraži potvrdu od njega.

— Izgleda da je znao da je Čuka ucenjen, pa je pokušao da digne nagradu...

— Da-a...ali poslednje što sam o Dandiju čuo bilo je da je u zatvoru San Anđelo — primetio je Forester. — Izgleda da je pobegao otuda, ali da odjaše u grad kod šerifa čak i ako je to učinio da bi uzeo nagradu...to ne liči na nje-ga...

Lester je slegnuo ramenima. — Ne znam zašto je to učinio, ali učinio je, baš tako kao što sam ti kazao. I sada je pod ključem.

Forester je ostavljao utisak iznenađenog čoveka, ali je lagano klimnuo glavom. — Taj postupak mi se čini sulud, ali pretpostavljam da nije učinjen bez nekog razloga. Verujem da će nam Dandi reći u čemu je stvar kad ga budemo videli. — Nasmešio se kao da je u potaji imao na umu neku lukavu zamisao. — Hoću da Dandija izbavimo iz zatvora i da ga dovedemo ovamo da nam se pridruži! Koliko ja poznajem Meta, on će to učiniti bez razmišljanja. Samo mu pomeni moje ime Trina!

— Ja? Devojka ga je pogledala iznenađeno i jezikom ovlažila usne suve od uzbuđenja. — Zahari! Kako je da mu pomenem tvoje ime? — rekla je bez daha.

Zek se nasmešio i čvrsto joj stisnuo ruku. — Ti, medena, ti i niko drugi, jer ćeš ti otići da ga posetiš u zatvoru. Želim da mu odneseš poruku da ćemo ga izbaviti iz zatvora ako pristaje da nam se pridruži. Reci mu da mu poruku šalje njegov stari sobni kolega iz zatvora u Jumi, Zek Forester.

— Zar poznaješ tog Dandija? — upitala je devojka još uvek zaprepašćenog izraza lica.

— Naravno da ga poznajem. Skoro dve godine smo delili istu ćeliju u zatvoru u Jumi. Bilo je to dosta davno, ali Met će se setiti. Hoćeš li da učiniš to za mene?

Devojka ga je dugo gledala, a onda se bezvoljno osmehnula i slegla ramenima, tako da joj se bluza još malo razmakla i mučiteljski otkrila obla ramena. Zek Forester je požudno raširio nozdrve duboko udahnuo vazduh i usne su joj se razvukle u nešto veseliji osmeh.

— Si, učiniću to za tebe — nagla se prema njemu i zagolicala ga vrhom kažiprsta po vilici, od čega je on vidno uzdrhtao. — Ali, moraćeš da budeš vrlo...vrlo dobar i mio prema Trini kad se vrati. I kad se ti vratiš iz sledeće pljačke voza. Važi li, Zahari.

Zek ju je žmureći pogledao u oči.

— Shvatam. Želiš dovoljno novca da se vratiš u Meksiko, je li tako? Da se vratiš onom tvom vatrenom ljubavniku koga traže meksikanske vlasti da bi ga stavili uza zid.

Devojka je razvukla lice u osmeh i otkrila bele kao biser poredane zube. — Da, to želim. Je li dogovoreno?

Forester je bacio kratak pogled na Lestera i Megija. Ovi su sedeli smrknutog lica. Nisu voleli da ih jedna meksikanska seljanka drži u šahu.

— Naravno, medena. Dogovoreno! — rekao je Forester, a kada mu je devojka sklopila ruke oko vrata da bi ga zagrlila i poljubila on je pogledao preko slapa njene crne kose i značajno namignuo ostalima.

Lupeži su shvatili šta to znači.

XVII

Elen Brej je ušla u hodnik iz koga se ulazilo u ćelije i za sobom tiho zatvorila vrata koja vode u šerifovu kancelariju. Holidej se malo pokrenuo na krevetu na kome je ležao, uznemiren ne toliko jedva čujnim devojčinim ulaskom koliko belinom svetlosti koja je za kratko vreme preplavila ćeliju pre nego što je devojka zatvorila spoljna vrata i presekla sunčev zrak. Nabrao je obrve i kada se ona približila polako seo u krevetu. Iz tog ugla još uvek je nije video, ali je znao da u ođaju nije ušao Berne. Koraci koje je čuo bili su previše laki za njega.

Kada je ugledao devojku vidno se trgao od iznenađenja, ali je brzo povratio hladnokrvnost i seo na ivicu ležaja.

Devojka je prišla vratima ćelije, ali je ostala nekoliko stopa daleko od rešetaka.

— Mister Holideje — rekla je blagim glasom — ja sam Elen Brej.

Holidej je ustao i prišao vratima ćelije. Klimnuo je lagano glavom.

— Pretpostavljam da ste vi nećaka šerifa Luka Breja. A pretpostavljam i da poznajete Breda Bernea, inače ne biste znali moje pravo ime.

— Da, to je tačno, i jedno i drugo. Bred je... on stanuje u mojoj kući. To je bilo dogovoreno pre, pre nego što su Foresterovi ubili mog ujaka.

Holidej se zainteresovao kako se to dogodilo i zatražio je da mu devojka ispriča pojedinosti obračuna. Elen mu je ispričala šta i kako se

odigralo u salonu i objasnila mu da su građani odmah izabrali Bernea za šerifa zbog njegove brzine potezanja pištolja.

— Na kraju je dodala s ustezanjem. — On... Berne bi mogao postati dobar šerif, mister Holideje. Ne bih želela da pomislite da je on u svakom pogledu... pa, eto, ovo što on vama čini, čini zbog toga što je jako ogorčen zbog greške koju ste mu učinili tamo gore u... Vajomingu beše li tako?

— U Montani, madmoazel. Do vraga, to je bilo pre mnogo meseci i moram da kažem da sam zamalo platio glavom pokušaj da skinem ljagu sa njegovog imena. Priznajem da je u obračunu sa dvojicom bandita stao na moju stranu i spasao mi život, ali, i ja sam javno priznao da sam učinio grešku, i svojski sam se trudio da popravim ono što je od mene zavisilo, pa čak i više. „Kompanija Vels Fargo” mu je na moju reč isplatila nagradu za te bandite, iako on iskreno rečeno nagradu nije baš zaslužio. Eto je s njima kad su me uhvatili, zar ne? Ali da ne sitničarimo s tim, činjenica je da je još uvek ljut na mene. Žalim, jer se više ne osećam krivim, no, to mi je u ovom trenutku sporedno. Važno je da on izgleda ne shvata da ovakvim postupcima može da obelodani moj inkognito i upropasti posao na kome saradujem.

— Shvatam! — izustila je devojka potišteno.

— Što je još gore — nastavio je Dok — nikako neće moći da uveri rendžere ni kompaniju „Vels Fargo” da je u ovom slučaju grešku

načinio nehotice. Kočeći istragu i eventualno hvatanje bande može se uvaliti u ozbiljnu nevolju.

— Nema potrebe da mi na to ukazujete, mister Holideje — rekla je Elen kratko. — Znam to što kažete i uverena sam da je i Bred svestan te činjenice. Ali, izgleda da ga to ne brine. Odlučio je da iskoristi sve mogućnosti da vam se osveti za nepravdu koju ste mu učinili.

— A ja opet kažem da nema potrebe da vi meni ukazujete na tu činjenicu, madmoazel — rekao je Dok odsečno. — Znam da će iskoristiti svaku šansu da mi se osveti!

— Da. Znam da znate.

Izvesno vreme vladala je tišina, a onda je Holidej zapitao.

— Zašto ste došli ovamo, mis Brej?

— Ja... mislila sam da bih mogla pomoći da se vi i Bred objasnite... da raščistite stvari. — Zatim je dodala. — A imala sam i jedan drugi razlog što sam došla u grad. Organizujem za moju školsku decu kratak izlet vozom do Kanjona Rimrok... malo nastavno putovanje... — Glas joj je lagano zamro.

Holidej se zagledao u njene plave oči i dugo vremena nije skidao pogled s njih. A onda se odlučio. — Pa dobro, ako želite da mi pomognete i u isto vreme da sprečite Bernea da se još dublje uvali u neprilike, mogli bismo, možda, da načinimo neki sporazum. Imate li pri sebi šibicu?

Ona ga je pogledala iznenađeno. — Šibicu? Da, imam. — Otvorila je svoju damsku torbicu oblika kese. — Uvek ih nosim sa sobom da bih imala čime da upalim svetiljku u

učionici. Nikada ih ne ostavljam na stolu da ih deca ne bi slučajno uzela. Evo, zadržite ih.

Uzimajući kutijicu, Holidej se zadovoljno osmehnulo. Izvadio je iz džepa prsnika cigaru koju je uspeo da izmami da mu Berne vrati i iz kutijice je izvukao jedno palidrvce. Kresnuo je palidrvce, zapalio cigaru i povukao nekoliko puta snažno da se cigara razgori. Onda je zadovoljno odbio dva tri gusta dima i licem mu se razlio izraz zadovoljstva.

— Madmoazel vi ste mi spasili život! Mnogo vam dugujem — rekao je uz dobroćudan osmeh.

Elen se i sama slabo osmehnula, a Holidej je, pošto je odbio još jedan gust, plavičastosiv oblačić dima, rekao. — Osećam da ću u vas morati da imam poverenja, mis Brej... što se tiče rendžera i „Vels Fargo"... ali, ako vam ne kažem sve detalje nećete znati koliko je to sve ozbiljno.

— Možete znati vere u mene, mister Holideje — rekla je devojka iskreno. — Dajem vam reč da nikome neću reći ni slova od onoga što mi kažete sem, možda, Bredu, ako bude neophodno da upotrebim neki argument da bih ga uverila da se predomisli u pogledu onog što je odlučio da učini sa vama...

— Za tu svrhu imate moje odobrenje da kažete bilo šta — rekao je Holidej s odobravanjem.

Zatim joj je ispričao o tome kako su ga iz Kompanije zamolili da preuzme rešavanje slučaja, o svojim planovima i koliko je važno da sačuva lažni identitet Meta Dandija.

Devojka ga je pažljivo slušala i

s vremena na vreme klimala glavom.

Stigavši do momenta kada ga je Čuka Koks sačekao u zasedi pored potoka, Holidej je zastao jer su se vrata na kraju hodnika otvorila. I Holidej i Elen su se okrenuli i iznenadili se videvši da u hodnik ulazi Berne praćen jednom meksičanskom devojkom u bluzi od grubo izatkanog platna, tamnozelenoj suknji i sandalama boje zelene trave na nogama. Na ramenima je nosila jarkocrveni šal. Ugledavši Holideja, radosno se nasmešila.

— Oh, Mete! Buenos dias! To si dakle ipak ti?

Holidej se malo namrštitio i onda se nevoljno osmehnuo. — Zdravo... ovaj... nisam očekivao da ću te ovde videti.

— Bila sam u poseti rođacima u obližnjem selu, pa sam tamo čula da je Met Dandi u zatvoru. Moj brat Zahari mi je rekao: Trina, moraš da ga obiđeš i vidiš da li mu je nešto potrebno. I eto ja sam ovde.

— Fino! — rekao je Holidej, gledajući pored devojke do šerifa koji je mrgodna lica stajao iza nje.

Berne ga je lukavo pogledao. — Pa, Dandi, izgleda da te tvoji prijatelji dobro poznaju. Pretresao sam je i proverio da ti slučajno ne prokrijumčari nož ili nešto slično, pa sam joj dozvolio da te poseti. — Okrenuo se prema Elen. — Mislim da bi bilo fer da ih ostavimo same.

Devojka je klimnula glavom. — Da. Želela bih da razgovaram sa vama Brede. Vrlo ozbiljno. — Uzevši ga je za lakat i okrenula ga ka

vratima, a onda ga pvela za sobom niz hodnik.

Na vratima Berne je zastao i okrenuo se. — Imate oko deset minuta vremena i... vrata ću ostaviti otvorena.

Cim je šerif izašao za Elen, Holidej je kroz rešetke pogledao Meksikanku. Rekao je tihim glasom. — Ko si ti? Jesi li htela da mi kažeš da te šalje Zek Forester?

— Si sinjor — rekla je Trina još tihim glasom i prilazeći bliže rešetkama pogledala preko ramena u pravcu vrata. — Zek je čuo da ste ustrelili Čuku Koksia i hitno mu je potreban čovek vaših sposobnosti. Čovek koji ume da radi sa dinamitom!

Holidej je digao obrve. Nije hteo da pokaže da je zainteresovan. — Kad sam kidnuo iz Sen Anđela računao sam i na to da ću naići na Foresterove. Raspoložen sam da se priključim, ali... — Obuhvatio je pogledom ćeliju i snažno zadržao rešetke.

Trina je klimnula glavom. — Zek želi samo da čuje da li ste voljni da mu se pridružite. Sve ostalo prepustite nama. Je li vam jasno?

— Jeste! Ali, kako mislite da me izvučete odavde. Zgrada je čvrsto građena.

— Zahari će naći način... noćas.

Holidej je tiho zviznuo. — On zaista ne gubi vreme.

Devojka se zagledala u njega svojim tamnim sjajnim očima. — Ećete mu vrlo brzo potrebni, senjor. Zasada, adios!

Okrenula se i žurno pošla hodnikom ka izlazu, da bi na vratima kratko zastala i mahnula mu ru-

kom. Holidej se zamišljeno naslonio na rešetke. Do tog trenutka događaji su se razvijali po planu. Možda ipak nije bila nesreća što ga je Berns štrpao u zatvor. To mu je, kako se činilo, pomoglo da ga Forester lakše prihvati. Ali, Berne je još uvek mogao sve da blokira i uništi.

Nekoliko minuta kasnije, šerif se vratio u zatvor praćen Elen Bred. Zastao je pred vratima ćelije i zagledao se u Holideja koji je mirno izvadio cigaru iz prsnika i odgrizavši vrh stavio je u usta.

— Elen mi je maločas rekla na kakvom poslu radite, Holideje. Pretpostavljam da ta Meksikanka ima neke veze sa Foresterovima, zar, ne mislite? Sudim po tome što vas bajagi poznaje i nazvala vas je lažnim imenom... i po tome što je pominjala nekog po imenu „Zahari“...

— Mislim da je vaša pretpostavka tačna — rekao je Holidej oprezno.

Elen je napeto gledala Bernea. On je pak stisnuo usne i zamišljeno gledao Doka. Jasno se videlo da se u njemu vodi neka unutrašnja borba. Da bi ga ohrabrila, devojka mu je stavila ruku na podlakticu.

— Molim vas Brede! Morate shvatiti da svojim postupanjem činite lošu stvar...

— Možda! — rekao je napeto, još uvek zureći u Doka. — Ali, ako bih vas sada pustio na slobodu kako bi na to gledali građani? A sad ste svojim zločinima kao Met Dandi dodali još krađu konja. Iz Siera Blanke je maločas stigao izveštaj da ste ukrali konja na kome ste jahali. Ne

mogu da vas pustim. Čak i kada bih hteo.

Elen ga je gledala s puno nade, a Holidej je prišao rešetkama i dunuo dim cigare Berneu u lice. No, šerif to nije ni primetio. Glava mu je bila puna važnijih činjenica od saznanja da je Holidej odnekuda dobio šibicu.

— A da li biste želeli da me pustite? — upita Holidej.

— Ne, ne bih želeo — rekao je Berne učtivo, i Elenine nade su splasnule.

— Ali Brede, posle omoga što sam vam objasnila...

Berne je uklonio njenu ruku sa svog lakta i zagledao joj se u lice jedva primetno rastegnuvši usne u prezriv osmeh. — Rekao sam da nemam želju da ga pustim i zaista je nemam, Elen. — Ali, vi ste me na neki način uverili da bi trebalo da Holideju omogućim da završi svoj posao. — Skrenuo je ogorčen i ledeno hladan pogled ka kockaru. — Čini mi se da ćemo ti i ja svoje račune morati da izravnamo nekom drugom prilikom, Holideje.

Šerif je uzeo svežanj ključeva koji mu je visio za pojasom i zakoračio ka ćeliji. Na Eleninom licu ukazao se izraz olakšanja i ona se osmehnula Holideju. Ali, osmeha je nestalo kada je Holidej presekao Berneovu nameru.

— Ne dirajte ta vrata!

— Berne je zadržao ruku na nekoliko santimetara od brave. — Slušajte, šta do đavola hoćete...?

— Ona Meksikanka kao što pomenuste, u vezi je sa Foresterom. On namerava da me noćas oslobodi iz zatvora.

Berneov pogled se sukobio sa Holidejevim. — Vas ili Dandija?

— Dandija, naravno. Mora da planira još jednu pljačku voza. Rekao je da mu treba neko ko zna da rukuje dinamitom, a to je Dandijeva specijalnost.

— Na koji način nameravaju da vas izbave?

Holidej je slegnuo ramenima. — Ne znam. Ali, ako vam je to svejedno, ja bih da izađem na taj način.

— Bred bi mogao da vas pusti i da kaže da ste pobešli — predložila je Elen. Pogledala je Berna. — Brinem zbog toga što banditi dođu u grad, može da dođe do pucnjave i... neko... bi mogao da bude ranjen... ili nešto gore!

— Taj „neko” ste u ovom slučaju vi, Berne — rekao je Holidej izgovarajući reč „neko” slovo po slovo. — Oprostite, madmozle ja bih radije da me Forester izbavi iz zatvora.

Berne je porumeneo. — Slušajte, ja sam tek izabran za šerifa. Neće biti dobro za mene ako dozvolim da pobegnute.

— Nameravali ste da me pustite; podsetio ga je Holidej.

— Pa jeste, nameravao sam, to bih nekako udesio, ali izgledalo 'bi da nisam dovoljno budan na dužnosti ako bih dopustio da Foresterova banda uđe u grad i oslobodi vas iz zatvora — glas mu je postao tvrdi. — A znajte da ne nameravam da savijam kičmu da bih vam pomogao Holideje. Suviše mnogo mi dugujete da bih učinio i to. Hteo bih da sasvim shvatite da ovo što činim radim samo zbog Elen, a ne zbog vas.

— Naravno da mi je jasno — rekao je Holidej i prikrio osmeh. Znao je da je Berne u suštini pošten i

častan čovek i da je takav razgovor jedan od načina da prikrije svoju „slabost”. — Čujte, Berne ako me banditi oslobode iz zatvora, oni će me odvesti pravo u njihovo skrovište i neće biti nikakvog zadržavanja u gradu. Udesite nekako da noćas ne budete u gradu, ili da zbog nečega ne možete da intervenišete u zatvoru i sprečite bekstvo. Mnogo bi vam bio zahvalan ako tako učinite. Šta kažete na ovaj predlog?

Berne je kucnuo nekoliko puta ključem o zube i pogledao iskosa devojkicu. U njenim očima mogla se pročitati bezglasna molba.

XVIII

Holidej je računao da mora da bude spreman na sve. Meksikanka nije ulazila u pojedinosti plana za njegovo bekstvo, najverovatnije da pojedinosti nije ni znala, jer joj nisu bile rečene, a on sam nije imao predstavu o tome u koje vreme i na koji način će banda pokušati da izvede njegovo bekstvo.

Sedeo je stoga na svom ležaju sa čizmama na nogama i šeširom na glavi, pušeći i čekajući u mraku.

Berne je kao obično zaključao službene prostorije šerifske stanice i otišao kući, odnosno do doma Brejovih, na večeru. Posle jela za koje vreme je primetio da je Elen u mnogo boljem raspoloženju, otišao je u svoju sobu da radi na svojoj knjizi. Prikupio je i sistematski složio pribeležke koje je napravio za vreme dogona stoke. Bio je zaokupljen radom, kada mu je Elen donela kafu i biskvite. Razgovarali su malo, a

onda je rekla da je vreme za nju da pođe u krevet.

Zatim se nagnula i lako ga dodirnula usnama po obrazu, od čega se Bred trgao.

— Hvala vam što ste bili poštteni prema Holideju — rekla je. — Zнала sam da ne možete večito ostati pri svetoljubivim namerama.

Berne je ispratio pogledom, a onda se vratio svojim pribeleskama. Ali, koncentracija mu je bila prekinuta, nije više mogao da se usredsredi. Misli su mu šetale od Holideja do devojke... i obratno. Uhvatio je sebe kako osluškuje šumove koji bi možda ukazivali da banditi spavaju Holideja iz zatvora.

Ali, ništa se nije čulo.

Posle ponoći većina grada počivala je u dubokom snu. Tu i tamo još se videlo poneko svetlo, uključujući i svetlost u sobi u kući na brdu.

Zek Forester je ujahao u grad praćen Linkom Megbijem, Klemom Lesterom i još dvojicom Meksikanaca zavrbovanih u selu Katherine Morales. Banditi su se približavali pričinjavajući sasvim malo buke; jahalili su glavnom ulicom najsporijim konjskim hodom. Vodili su još jednog osedlanog konja za Holideja... ili „Dandija” kako su ga oni nazivali.

Forester je poveo grupu niz ulicu između šerifске stanice, odnosno zatvora sa jedne strane i kovačnice sa druge i skrenuo pozadi zgrade zatvora. Tamo su naišli na ogradu od čvrstih dasaka, visoku više od dva metra, sa bodljivom žicom zakućanom na vrhu. Teška drvena vrata na masivnim gvozdanim šarkama bila su vezana debelim lancem i zašipljena s unutrašnje strane.

Forester je poslao Megija i jednog Meksikanca do kovačnice i ta dvojica su se vratili sa debelom gvozdеном šipkom na kraju zakrivljenom u široku kuku. Povukli su kuku ispod lanca, a onda su sva četvorica svom snagom nalegli na šipku. Lanac se najpre iskrivio a onda rastavio da bi najzad pukao uz jedno praskavo „krak”. Lanac je zvečeći kliznuo niz drvenu ogradu pre nego što ga je Megi prihvatio. Zastali su osluškujući sa rukama na drškama revolvera, ali, činilo se da buka nije nikog uznemirila.

S unutrašnje strane vrata su bila zatvorena jakim šipom, ali je gvozdена šipka, zavučena između vrata i nosećeg stuba još jednom odigrala ulogu. Pritisak snažnih ruku i posle škripe eksera išćupanih iz drveta, vrata su se otvorila. Ovaj put nisu zastali da provere da li je buka privukla nečiju pažnju. Forester je nogom odgurnuo vrata i žurnim koracima pošao preko sasušene trave do zadnjeg ulaza u zatvor. Ostali su odmah pošli za njim a jedan Meksikanac je ostao kod vrata sa revolverom u ruci držeći drugom rukom uzde svih konja. Klem Lester je nosio gvozdenu šipku i Forester mu je nestrpljivo dao rukom znak da pride. Od naglog pokreta rana ga je zbolela i on je uz bolnu grimasu, prineo ruku bolnom mestu.

Lester je zavukao zakrivljeni vrh šipke između vrata i dovratka a onda su on, Megi i drugi Meksikanac svom snagom nalegli na šipku. Mišice su se napele, a škripanje i krcanje drveta i metala prigušivali su njihovo naporno stenjanje.

U ćeliji, Holidej je ustao na noge, prišao rešetkastim vratima i petom

ugasio cigaretu bačenu na pod. Nije bilo sumnje šta znače šumovi kod zadnjih vrata: neko je pokušavao da provali u zatvor i to su mogli da budu samo Forester i njegovi ljudi. Nije znao tačno čemu treba da se nada, ali na neki način je očekivao nešto spektakularnije od ovoga. Možda razbijanje zida dinamitom ili tako nešto. Nije ni u kom slučaju računao da će neko pokušati da razvali teška drvena vrata i gvozdene rešetke.

U tom trenutku vrata su se otvorila i tresnula o zid hodnika, i Holidej je kroz sivkasto svetli otvor ugledao nekoliko zvezda koje su istovremeno sklonile siluete ljudi koji su pohrlili u hodnik.

— Dandi! — Pozvao je neko tihim glasom.

— Ovde sam! — odgovorio je Holidej. — U ćeliji najbližoj službenoj prostoriji.

U mraku je Holidej jedva razlikovao siluete ljudi koji su se okupili oko vrata njegove ćelije.

— Ključevi su verovatno u fioci stola u kancelariji — rekao je Holidej. — Ali, vrata su zaključana.

— Razvalite ih! — Naredio je Forester tihim glasom. — I ne palite svetlost. Mogli smo razbiti zid dinamitom, Meće, ali nam je potreban sav dinamit koji imamo. A sem toga, ne želim da navučem na vrat ceo grad. No, dobro je. Kad se dočepamo skrovišta, razgovaraćemo uz čašicu viskija o starim dobrim vremenima u Jumi.

Holidej se iznenađeno trgao. Juma! Za nekoliko trenutaka Zek će znati da se Holidej lažno predstavio.

Holidej se povukao dublje u ćeliju, grozničavo razmišljajući i sa pola

pažnje osluškujući kako banditi čeličnom šipkom razvaljuju vrata na službenoj prostoriji. U ovom poslu iskrsava samo problem za problemom, rekao je sam sebi. Nesreća je bila u tome, ako brzo ne nađe rešenje za ovaj problem može se desiti da bude hladnokrvno ubijen.

XIX

Nenadano lupanje na ulazna vrata trglo je Bernea. Digao je glavu sa svojih zabeležaka i desna ruka mu je kliznula do drške revolvera koji mu je visio o pojasu prebačenom preko naslona stolice. Lupanje se ponovilo i Berne je čuo da ga neko zove po imenu.

Šerif je dograbio revolver i pohitao kroz predsoblje, noseći u drugoj ruci upaljenu svetiljku. Došavši do vrata koja su podrhtavala od nestrpljivog lupanja zapeo je oroz.

— Ko je? — Zapitao je spuštajući lampu na sto.

— Del Mjuri. Pazikuća u salunul — Začuo se glas s one strane vrata. — Požurite šerife! Neko pokušava da provali u zatvor i oslobodi onog zlikovca Dandija!

Berne je opsovao i odšipio vrata. Ali, lupanje kao da je već izazvalo uzbunu u kući. Čuvši iznenađan šum, Berne se okrenuo i pogledao uz stepeniace. Ugledao je Elen sa svetiljkom u ruci. Na sebi je imala sobnu haljinu navučenu preko spavaćice. Pre nego što je mogao nešto da kaže Del Mjuri se ugurao kroz vrata u predsoblje.

— Hajdete šerife! Dole je cela banda... razvaljuju zatvorska vrata! Čuo sam ih pri povratku sa par-

tije pokera koja se produžila više nego obično, pa sam pošao da vidim šta je. Kod zadnjih vrata zatvorskog dvorišta jedan Meksikanac čuva njihove konje. Barmen i čistač saluna su naišli, pa sam ih ostavio na licu mesta da motre.

Berne je bacio kratak pogled na devojkicu bledu u licu. — Neko pokušava da provali zatvor i oslobodi zatvorenika, — rekao je bezizrazno. — Del ih je primetio. Trebalo bi da odmah pođem.

Nastojao je da dobije u vremenu, pa je pošao u svoju sobu da uzme opasač i pušku iz futrole. Pretvarao se kao da ne može da nađe kutiju sa rezervnim mecima, a Del Mjuri je za to vreme postajao sve nestrpljiviji. Počeo je da se premešta s noge na nogu.

— Požurite, Brede! — doviknula mu je Elen shvatajući da bi za Brede dalje odlaganje bilo opasno. Berne je shvatio šta je devojkica htela da mu kaže i pohitao je iz sobe. Pre nego što je istrčao u noć mahnulo je u znak pozdrava. Grižući zabrinuto donju usnu, Elen je zatvorila vrata za njim, nadajući se da će banditi pobeći iz grada pre nego što Berne i Mjuri stignu do zatvora.

Stigla je tek do polovine stepenica koje su vodile do njene spavaće sobe kada se iz grada začula revolverska paljba.

Na polovini nizbrdice prema glavnoj ulici Bred Berne je takođe čuo pucnjavu u gradu i glasno opsovao. U mraku oko zgrade zatvora ugledao je kratkotrajne žutocrvene bleske barutnog plamena i pretpostavio je da su barmen i čistač saluna otvorili vatru na bandite. Do đavola! Od svih mogućih situacija građani

su izabrali baš ovu da pomognu svom šerifu.

Začuo se topot kopita i Berne je ugledao kako grupa konjanika izmiče iz ulice između zgrade zatvora i kovačnice. Revolveri su zapraštali i začuo se nečiji bolan jauk.

— Pogodili su Olija! — povikao je Del Mjuri i u ljutnji ispalio ceo šaržer metaka. No, pucao je bez nišanja i nije pogodio nikoga.

Konjanici su sa svoje strane uzvratili vatru i Berne se bacio potrbuške na zemlju. U padu je ispalio dva hica iz puške, ali je ciljao uvis, iznad glava. Del Mjuri je nastavio da sipa kletve i psovke i potrčao niz ulicu za banditima. Jedan od Meksikanaca sa širokim šešinom okrenuo se u sedlu i puška je prasnula kao pucanj biča. Del Mjuri je usred trka naglo zastao, okrenuo se oko sebe kao vreteno i stenjući više od iznenađenja nego od bola sručio se licem u prašinu. Zatim se otkotrljao niz ulicu lepršajući mlitavim udovima.

Nekoliko neujednačenih hitaca odjeknulo je iz mraka u blizini zatvora, a zatim se topot kopita utihnulo u noći. Berne je ustao i ispalio za beguncima još četiri hica znajući da nije mnogo verovatno da će pogoditi Doka Holideja.

Potom je kleknuo pored Mjurijske. U tom su se pojavili i druga dvojica radnika saluna, jedan od njih hramajući, sa rukom pritisnutom na kuk iz koga je tekla krv.

— Mjuri je mrtav — rekao im je Berne uspravivši se ozbiljnog izraza lica.

— Vraška je sreća da nismo i mi — prasnulo je ranjeni konobar. —

Trebalo vam je dosta vremena da se pojavite, šerife.

— Da-a. Niste se baš naročito pokazali, mister šerife! — progundao je drugi.

Berne je stisnuo villice i ovršće stegao metalnu cev puške. Neka da vo nosi Doka Holideja. Sada će građani biti protiv njega ili ako ne baš protiv njega u svakom slučaju neće biti uz njega. Sve zbog toga što je morao da mu pruži priliku da pobjegne sa banditima.

Dobro, pomislio je, to je još jedan dodatak za koji će, pored onoga što mu već duguje, Dok Holidej morati da mu položi račun.

XX

Kada su stigli u skrovište bandita bilo je još mračno, mada je Holidej računao da do izlaska sunca nije više daleko. A kada mu zora osvetli lice, Zek Forester će videti da nije Met Dandi. Posle svega...

— Ovu veliku kolibu koristimo kao zajedničku prostoriju. Tu provodimo vreme i sastajemo se — rekao je Forester kada su ujahali u dvorište ispred dugačkog niskog zdanja koje se belasalo u mraku. — Nedaleko odavde, gore u brdima, nalazi se meksikansko selo iz kojeg regrutujemo povremene saradnike... Onda kada nam je potrebno. A granica je nešto manje od pet milja prema jugu, za slučaj da moramo žurno da napustimo državu. Ali, poslednje mi se ne bi do palo — dodao je — u blizini nema zgodnih mesta za prelaz.

— Dobro smišljeno — rekao je Holidej. Na putu od Ojo Medine

govorio je vrlo malo, jer nije bio siguran da li se Forester, možda neće setiti Dandijevog glasa. Sem toga, razmišljao je o nastaloj situaciji nastojeći da nađe neki brz i dobar odgovor za trenutak kada Zek Forester otkrije da on nije Met Dandi.

To jest, ukoliko mu vođa bandita ostavi vremena da bilo šta kaže...

Da li će biti tako imao je uskoro da sazna, jer je Lester ušao prvi u kolibu i kresnuo palidrvce. Trenutak kasnije sve veći plamičak petrolejske lampe obasjavao je prosto riju.

— Uđi unutra, Mete — rekao je Forester. — Samo da isplatim Meksikance pa ću vam se pridružiti.

Holidej je klimnuo glavom i zastao pred vratima, ali je Megi koji je stajao pozadi naleteo na njega, i pridržao ga jednom rukom da se ne saplete. Zatim je mladi bandit pogurao Holideja napred i ovaj nije imao drugog izlaza nego da uđe u osvetljenu odaju.

Brzim pogledom Dok je obuhvatio prostoriju i zapazio dvojica vrata koja su vodila napolje, i jedan zamandaljen prozor. Prostorija je bila pretrpana dugo nepočišćenim đubetom i starom odećom, polomljenim stolicama i komadima rabatnog nameštaja, pa čak i džakovima upola punim žita i krompira, izgrizanim tu i tamo ostrim zubima pacova. Na zidovima nije bilo pušaka, ni sabalja niti bilo kakvog drugog oružja koje bi se eventualno moglo upotrebiti.

Osećao je na sebi Lesterove i Megijeve ne baš prijateljske poglede, ali je smatrao da ga tako gledaju zbog toga što je ustreljio njihovog

prijatelja Čuku Koksa. Ljudi njihovog kalibra nisu obično stvarali čvrsta i dugotrajna prijateljstva, ali su ova dvojica sasvim prirodno osećali izvesnu odbojnost već i zbog toga što su morali da rizikuju glavu da bi ga spasli iz zatvora. Ni je valjalo što su građani pokušali da ih u tome spreče i Holidej se nadao da u puškanju niko nije ubijen.

Forester je ušao iz dvorišta i zatvorio vrata za sobom.

— Pa, Mete, stari prijatelju, daj da te pogledam i vidim koliko si se promenio od vremena kada smo delili onu vašljivu ćeliju u Jumi.

Holidej je znao da ne vredi pokušavati dalje odlaganje. Uz odlučan uzdah zabacio je palcem šešir na zatiljak i lagano se okrenuo Foresteru. Svetlost petrolejke jasno mu je obasjala lice.

Vođa bandita se trgao i žmirnuo očima. Trenutak kasnije držao je „kolt” u ruci. Okrećući kratku cev u ruci u pravcu Holideja palcem je zapeo oroz do kraja. Trebalo je još samo da pritisne obarač.

Iznenadeni ali ne i zbunjeni, Lester i Megi su brzo reagovali i potegnuvši revolvere uperili ih na Holideja.

— U čemu je stvar, Zek? — zapitao je Lester ne skidajući oko sa Holideja.

Foresterove crne oči su se upile u Holideja. Bandit je prišao tri ko raka bliže i izbliza se upiljio u njegovo lice.

— Ti nisi Met Dandi. — Izustio je bandit.

— Ti si lud! Naravno da jesam Met Dandi! — rekao je Holidej računajući da je za prvi momenat

najbolje da poriče i da ne izlazi pre brzo ni sa kakvim objašnjenjem. Računao je delimično s tim da Zek neće biti sasvim siguran koga ima pred sobom, tim pre što je Dandi donekle ličio na Holideja.

Ustuknuo je unazad kada ga je cev Zekovog revolvera dokačila po obrazu i nišan ogulio komad kože. Primeo je ruku povređenom, mestu i osetio da mu se između prstiju sli va krv.

— Ko si ti, do đavola? — dreknuo je Forester.

Holidej se lagano uspravio gledajući krv na prstima. Pogledao je bandita i procenio da je nastupio momenat.

— Zovem se Klej. Banetikt Klej. Pobegao sam iz zatvora sa Metom Dandijem, ali su nas u blizini Pekosa napali rendžeri i udesili ga. Dandi je pao niz jednu liticu i raz mrskao glavu na stene, tako da se nije mogao identifikovati. Stavio sam neke svoje stvarčice u njegove džepove, pa su rendžeri pomislili da sam poginuo ja, a ne on. Hteo sam da veruju da su me skinuli sa dnevnog reda i da me više ne go na...

— Zašto si uzeo Dandijevo ime. Potera za njim će se nastaviti zar ne? Bar bi trebalo da se nastavi ako od njegovog leša smatraju da si ti? — zapitao je Forester oštro.

Holidej je bajagi nesigurno protrljao nogom o pod. — Pa, evo šta je. Met je već duže vreme pričao da će, kad pobegne, doći na granicu. Nadao se da će vas naći. U zatvoru San Anđelo se pričalo da iza pljačkanja vozova koje izluđuje „Kompaniju Vels Fargo,” stojite ti i tvoj brat Lem. Met je računao da

će vam biti od koristi da ćete ga primiti u družinu. Zbog toga sam mislio, ako uzmem njegovo ime i vi čujete da je Met Dandi negde u oko lini da ćete stupiti u kontakt sa mnom. Bilo bi to mnogo lakše nego da ja tražim vas i ubeđujem vas da sam Dandijev sobni kolega.

Forester se malo zamislio i pogledao ostale. Lester i Megi su stajali sa naperenim revolverima, bezizraznog lica. Prepuštali su odluku njemu.

— Pa dobro, taj deo mi se nekako uklapa, ali, moraš da objasniš još nekoliko stvarčica — rekao je vođa bandita. — Kao prvo, Čuka Koks...

— Do vraga, to se desilo ovako — počeo je Holidej. — Desilo se da smo se obojica našli na istom mestu rečice. Namirisao sam prženju slaninu. Bio sam izgladneo. Za dve nedelje u bekstvu nisam se baš obilno hranio. Privukao sam se nje govom logoru u nameri da mu uzmem hranu, ali me je on primetio i mašio se revolvera. Došlo je do pucnjave i ja sam ga ustrelio.

— A onda si ga natovario na konja i odneo pravo pred šerifsku stanicu u Ojo Medini — rekao je Forester ozbiljno.

Holidej se počeošao po vrhu uha. — Pa-a, nije bilo baš tako. Natovario sam ga na konja da bih ga odneo od potoka, računajući da će ga na tom prometnom mestu neko brzo naći... što baš nisam želeo. Tada je naišla grupa kaubojja i ja sam im objasnio da sam tajni rendžer i da je Koks učenjem bandit koga sam ulovio. Oni su mi kazali da oni jašu u Ojo Medinu i da će mi praviti društvo. Šta sam mogao

drugo da učinim nego da pođem s njima.

— Čuli smo da si dojahao sam — progundao je Klem Lester.

Holidej je lagano odmahnuo glavom. — Ni govora, dajem vam časnu reč. Sa mnom je bila još šestorica kaubojja. I nije tačno da sam napao šerifa čim sam ga ugledao kao što čujem da pričaju po gradu. On me je prepoznao po poternici i bacio se na mene kad sam pokušao da pobegnem. Uspeo je da me skine s konja pa je došlo do tuče na ulici ispred šerifске stанице. Nisam loš strelac, ali sam bio izgladneo i umoran, pa se Berne pokazao suviše jakim za mene. On je znao da sam ja Benedikt Klej ali sam i dalje tvrdio da sam Met Dandi nadajući se da će glas o mom hvatanju dospeti do vas. I hvala bogu tako se i desilo.

Holidej se nadao da Forester nije video poternicu; nadao se da je i ostali nisu videli. Ako vide njegovu sliku na poternici s imenom Meta Dandija ispod slike, nanjušiće da je u pitanju neka podvala. Ali, ako niko od njih nije video poternice, onda će se možda izvući.

— Šta mislite vas dvojica? — upitao je Forester Lestera i Megija ne skidajući pogled ledenih očiju sa Holideja. — Mislite li da govorim istinu?

— Pa, ne znam, ali kažu da nije samo Met Dandi pobegao kada je dignut u vazduh barutni magacin u San Adelu — rekao je Lester lagano. — A da li je ovaj Klej bio Metov sobni drugar to ne znam, Zek. Možda bi bilo najbolje da ga

sigurnosti radi odmah likvidiramo i svršena stvar.

— I ja tako nekako mislim — pri znao je Forester tihim glasom i Holidej se zgrčio, ali je uspeo da sačuva mir na licu. — Link? Šta ti misliš?

— Priča je možda istinita, Zek, ali smatram da ne smemo ulaziti ni u kakav rizik i da ga moramo ukloniti — rekao je Megi.

— Da, izgleda da je tako.

— Stanite! — Presekao je Holidej Forestera koji je već dizao ruku s „koltom.“ — Za ime božije, pričekajte malo, da vam objasnim. Sve što sam vam rekao sušta je istina ili bar skoro sve. Činjenica je da sam delio sobu sa Dandijem, da sam znao sve o njegovom namera- vanom bekstvu i da mu je cilj bio da vam se pridruži, kao što je činjenica da znam da baratam eksplozivom isto tako dobro kao i on.

Poslednje reči su ih nagnale da ga malo bolje pogledaju.

— To je prilično krupna tvrdnja, mister — preteći je rekao Forester.

— Ali, istina je — ponovio je Holidej. — Met me je naučio. Ja sam mu pomogao da digne u vazduh barutni magacin. Čujte, ona Meksikanka je rekla da vam treba dinamitaš za posao koji vam uskoro predstoji. Pa eto, ja vam stojim na raspolaganju. Ako ne mrdneš prst koji držiš na obaraču, Forestere!

Bandit je dugo i prodorno gledao Holideja u oči, a onda je spustio obarač „kolta“ iako je dalje držao revolver uperen na svoju žrtvu.

— Dinamitaš nam je zaista potreban, mister. Kako ono reče da ti

je ime? Klej?... Ali, pre nego što me uveriš da je istina to što kažeš, moraćeš da dokažeš šta znaš. Pokaži nam šta znaš o dinamitu i pri mišljen si u društinu. Ali, ako umeš samo da namestiš patronu i izazoveš eksploziju, onda za nas ne vrediš ništa, i dobićeš metak kroz glavu. Je li ti jasno?

Holidej je klimnuo glavom i kradomice odahnuo.

— Dobro. Čim svane poći ćemo u brda pa ćeš nam tamo pokazati šta umeš. — Foresterov glas postao je oštiji. — Pazi, imaćeš samo jednu šansu.

Holidej je ponovo klimnuo glavom u znak da je razumeo i seo na stolicu koju mu je gunnuo Magi.

XXI

Banditi su dali Holideju samo jednu šipku dinamita jer, kako je Forester rekao, iz njihovih mršavih zaliha ne mogu izdvojiti ništa više. Ali, čak i da su imali u rezervi čitave sanduke dinamita Holidej je verovao da bi mu dali samo jednu šipku. Hteli su da vide šta zna. Kao što je Zek rekao, ako je u stanju da eksplozivom izbuširupu u zemlji onda im nije ni potreban, jer su čak i Meksikanci koje su povremeno uzimali iz sela, mogli postići isto. Ali, ako bi im pokazao da zna više od običnog miniranja eksplozivom i da iz onoga čime raspolaže ume da izvuče maksimum snage, i što je najvažnije tu snagu upravi tamo gde on želi, onda će možda popuniti prazninu stvorenu Čukinom smrću.

Ako ne, dobiće metak u leđa ili u glavu.

Forester i ostali odveli su ga u brda birajući zaobilazne puteve i staze, što je imalo za cilj da ga zbune. Zbog toga je Holidej, ne pokazujući da ga predeo interesuje, kradomice gledao levo desno, pa je uspeo da zapamti nekoliko beleaga koji bi mu eventualno mogli pomoći da kasnije sam nađe put.

Iznenadio se kada je video da ih je put izveo u jednu udoljicu, bolje reći jarugu, gde je tu i tamo bilo tragova nekog ranijeg miniranja. Na kraju jaruge nalazio se neki ulaz u tunel zatvoren masivnim hrastovim vratima okovanim debelim gvozdanim šankama i okovom. Na vratima je krupnim štampanim slovima bilo ispisano crvenom bojom:

OPASNOST! RUDNIK ZATVOREN ZBOG ODRONJAVANJA!

Nedaleko po strani, nalazila se koliba koja je očigledno i dan danas povremeno korišćena. Unutra je video ložište, i nešto što je ličilo na posudu od livenog gvožđa okačenu na lanac koji je visio sa grede na tavanici. Bacio je kratak brz pogled po podu kolibe i ugledao jedan kalup od metala i drveta podmetnut nedaleko od posude. Kalup je bio ispunjen vlažnim peskom u kome su bile izbušene rupe nepravilnog oblika, dvanaestak ili više rupa različitih veličina koje su varirale od veličine vrha kažiprsta do jabuke.

Tek kada je zračak sunca žučkasto blesnuo na nečem metalno

glatkom što se sjajilo na ivici posude, Holidej je shvatio šta je video.

Nije bilo sumnje da banditi ne žele da bilo ko zna za to mesto, a najmanje on, i da ga baš zbog toga neće ostaviti u životu ako izneveri njihova iščekivanja. Možda je pre toga postojala neka slaba nada, ali, ne sada kada je video postrojenje u kolibi.

Jer, sada je Holidej znao da su se Forester i njegovi banditi dopicali zlatnog tovara. Znao je takođe zašto se opljačkano zlato nije nikada pojavilo ni severno ni južno od Ria.

Forester ga je grubo gurnuo u rame i pokazao mu teška vrata na ulazu u okno. — Vidiš li ona vrata? Zaključana su a kroz okvir su u zid tunela nabijeni dugački gvozdani klinovi koji ga čvrsto drže uz stenu. Vrata su debela desetak do petnaest santimetara, a šarke na kojima se drže teške su oko desetak kilograma svaka! Tamo unutra nema ničega što nas interesuje, ali hoću da mi razbiješ ta vrata!

— Sa jednom šipkom dinamita? — zapitao je Holidej i lagano odmahnuo glavom. — Mala je verovatnoća da to mogu učiniti.

— Razvalićeš ih jednim štapom dinamita ako ti je stalo da dišeš ovaj vazduh — promrmalao je Forester. — Čuka Koks je smatrao da je to moguće. A tebi će trebati isto toliko znanja kao što je on imao, ako hoćeš da nam se pridružiš, Kleje.

Holidej je nabrao obrve i seo na jedan kamen pored vrata. Izvadio je duvankesu i papir i zavio cigaru. Trojica bandita su se sklo-

nili u senku kolibe i ćutke se okrenuli svom zatvoreniku dok je on ćutke pušio i posmatrao vrata. Posle izvesnog vremena Holidej je ustao, prišao vratima i čitavih petnaest minuta ih zagledao sa svih strana, opipavao, kuckao i s vremena na vreme udarao pesnicom kao da na taj način proverava debljinu.

Zatim je prišao mestu gde su stajali Forester, Megi i Lester.

— U redu, dajte mi taj dinamit — rekao je pružajući ruku.

Forester je odmahnuo glavom. — Tek kada budeš sve spremio da ga postaviš i zapališ.

Holidej je uzdahnuo i zagledao se u Foresterovo bezizrazno ledeno lice. Slegao je ramenima. — Imate li u toj kolibi nekog alata?

Dok je govorio, učinio je korak kao da će ući u kolibu, ali istog trenutka je Lester skočio i cev njegovog „kolita“ se zarila Holideju u trbuh. Ovaj je zastao kao ukopan i upola digao ruke uvis.

— Mi ćemo ti doneti to što ti treba — rekao je Lester tiho.

Holidej ga je još trenutak gledao u oči, a onda slegnuo ramenima. — Treba mi težak čekić i gvozdeni špic ili dleto za kamen.

— Dobro. Link? Hoćeš li mu izneti alat?

Megi je ušao u kolibu i posle nekoliko sekundi se pojavio noseći alat koji je Holidej tražio. Holidej je uzao čekić i dleto i vratio se vratima koja su zatvarala ulaz u tunel.

Zatim je počeo da buši kosu ruku u kamenom pragu ispod hrasnovih vrata. Rupu je izbušio nešto

više onoj strani vrata na kojoj su se nalazile šanke i napravio je toliko duboko da je dostigla do kraja kamenog praga. Nagomilao je prašinu svuda uz donju ivicu vrata, a onda je čekićem razbio jednu stenu da bi dobio nekoliko kamenova veličine ljudske glave i naredao ih na utapkanu prašinu.

Zatim je proverio dubinu rupe, produbio je još nekoliko santimetara i saopštio je Foresteru da je spreman za postavljanje dinamita.

Dok je Holidej postavljao dinamit i upaljač za aktiviranje, banditi su ga držali na oku iz zaklona udaljenog nekoliko jardi. Položio je fihtlj do stena iza kojih su se nalazili banditi i za kraj fihtlja pričvrstio palidrvce. Kresnuo je drugo palidrvce i u plamen zaronio vrh fihtlja sa palidrvcetom.

Palidrvce je planulo i fihtlj se šiteći zapalio. Holidej je spustio fihtlj na zemlju, zašao iza stene i čučnuo pored bandita.

— Sad treba brojati do dvadeset dva — rekao je odbrojavajući sekunde prstima. Kada je odbrojao dvadeset dva sagnuo se još malo niže a u istom trenutku odjeknula je eksplozija. Iz oblaka barutnog dima i prašine bridnuli su narančastocrveni plameni bičevi a komadi kamenja i drugih krhotina poleteli su preko njihovog zaklona. Gromoviti udar eksplozije zaglunuo im je uši. Iz dubine okna začula se prigušena tutnjava kao da je eksplozija izazvala odron u tunelu.

Kada se odjek eksplozije utišao, Forester i banditi su se lagano uspravili. Holidej je, međutim, već bio izašao iz zaklona mnogo napeti-

ji nego što je dozvolio da se na nje mu primeti. Oblak prašine i dima izazvan eksplozijom već se bio upola razišao. Kroz izmaglicu nejasno su se nazirala netaknuta vrata i on je osetio kao da mu je srce došlo u podgrlac. Vrata su stajala na svom mestu, mada je od teških dasaka eksplozija otkinula nekoliko komada.

Začuo je zapinjanje oroza iza leđa i brzo se okrenuo.

— Izgleda da vrata stoje kao što su stajala... što znači da ćeš se ti otegnuti, Kleje — rekao je Forester ozbiljan u licu.

— Čekaj, čekaj malo! — rekao je Holidej žurno, jer je bandit svakog momenta mogao da pritisne okidač. — Pogledaj drvo. Hrastovi na je naprsila tačno po polovini. Udarite nekoliko puta čekićem po sredini vrata i ona će pasti.

Vođa bandita je nabrao obrve. Dvounio se. Megi i Lester su ga pogledali očekujući uputstvo šta da rade, i Forester je dao Megiju znak glavom da postupi onako kao što je Dok rekao. Mladi razbojnik je uzeo u ruke teški čekić, prišao vratima i zamahnuo. Holidej je zadržao dah i prišao santimetar dva bliže Foresteru s namerom da ga može rukom udariti po zapetom pištolju.

Računao je da će u momentu kada čekić udari o vrata razbojnik biti dovoljno time zaokupiran i da će taj trenutak biti najpogodniji za akciju.

Na zvuk lomljenja drveta i radostan Megijev poklič, Holidej se trgao i digao pogled. Megi je kličući odskočio od vrata i odbacivši čekić radosno zagrlio Lestera. Na

Dokovo veliko iznenađenje vrata su se pod udarom teškog čekića zaista raspukla po sredini od vrha do dna, a obe polovine pale su jedna u rudnik a druga napolje, prema banditima. Ovaj drugi komad je zamalo promašio Megija koji je odskočio prema Lesteru.

Holidej je nečujno odahnulo i prisilivši se da licu da pobeđnički izraz nasmešio se Foresteru.

— Valja li ovo, šta misliš? — za pitao je.

Forester ga je ozbiljno pogledao, a onda lagano spustio obarač „kolta.“ Vratio je smireno revolver u futrolu, pogledao ga pravo u oči, a onda mu pružio ruku bez trunke izraza radosti ili osmeha na licu. Holidej je prihvatio pruženu ruku, mada mu je rukovanje s ubicom bilo mrsko.

Započetu igru morao je da igra do kraja.

— U redu, primljen si — odgovorio mu je Forester ozbiljno. — Sada ti mogu reći da je Čuka Koks rekao da mu se ne bi dopalo ako bi morao da pokuša da ta vrata sruši jednom šipkom dinamita, ali je mislio da bi Matu Dandiju to sigurno pošlo za rukom. Mislim da si dobro učio, Kleje. Još samo malo i ne bi bilo potrebno udarati vrata čekićem.

— I za malo da ti u meni napraviš rupu tametom. — Odvratilo mu je Dok. — Ti, izgleda, voliš da potežeš okidač, je li, Forestere?

— Do vruga, nemoj se ljutiti Kleje. Ti si sada naš. A da ti dokažemo da imamo vere u tebe pokazaćemo ti šta imamo u onoj kolibi ako te interesuje.

— Šta bi me interesovalo? Vi-

dim skoro sve kroz vrata. Tamo je neki metalni kazančić, ložište, i bog zna šta još u onom kalupu pored njih.

Forester se lukavo nasmešio. — Udi unutra i pogledaj izbliza — in sistirao je.

Ušavši u kolibu Holidej je bacio pogled na kalup i pesak u njemu i to je samo potvrdilo njegove ranije sumnje. Pesak je bio uobličien i niz nepravilnih udubljenja raznih veličina. Na ivici nekih udubljenja bili su utisnuti komadi kvarca ili drugog sitno istucanog kamenja vulkanskog porekla.

— U poslednje vreme pribavili smo veću količinu zlata u polugama — objasnio mu je Forester. — Nevolja sa zlatom u šipkama je u tome što se poluge ne mogu staviti u promet, čak i ako se istope u manje poluge. Rendžeri ponekad pođu tragom i nađu odakle poluge potiču. Ali, mi ne radimo tako. Mi topimo poluge i sipamo istopinu u ova udubljenja u pesku, tako da kada se ohladi liči na zlatno grumenje koje se kopa u rudniku. A komadići kvarca i kamenja doprinose da zlatno grumenje izgleda kao prirodno. Grumenje prodajemo kao čistu iskopanu zlatnu rudu i dosada niko nije primetio razliku.

— Vešto — rekao je Holidej bažagi zadivljeno.

— Nešto zlata smo prokrijumčarili preko u Meksiko, mada je na granici kontrola povećana. Izvesno vreme imali smo Luka Breja u džepu, dok nije postao suviše pohlepan. Pravili smo od zlata delove kolskih kočnica pa smo ih farbali i tako prenosili preko, a takođe i potkovice i uzde za konje. Lester

i Megi su pravi majstori u tome. Kao što vidiš, nisi se pridružio grupi žutokljunaca, Kleje.

Holideiju nije bilo teško da i dalje glumi divljenje. Celokupna operacija je bila zaista genijalno zamišljena i izvedena.

— To je, dakle bio razlog vašoj žurbi da nađete novog dinamitaša — rekao je posle nekoliko sekundi ćutanja. — Planirate još jednu pljačku zlata?

Forester se široko osmehnulo, a Lester i Megi su se pogledali zadovoljnog izgleda lica. Dok je po svemu sudeći bio u pravu.

— Mislim da ćemo izvesti još jedan prepad, i to vrlo skoro. — Rekao je Forester.

— Nešto krupno? — Zapitao je Dok kao uzgred.

— Vrlo krupno. Najkrupnije što je ova zemlja imala prilike da vidi.

Holidej je zainteresovano nabrao čelo. — Zaista. Otkuda to? Šta to imate na umu?

— Jesi li ikada čuo za Huarez ekspres?

Holideju je srce brže zakucalo. — Mislim da jesam. To je voz koji polazi iz Meksičkog zaliva i s ove strane reke Rio vozi kroz Teksas do El Pasa. Kod Huareza prelazi preko mosta u Meksiko i vraća se nazad do zaliva meksičkom obalom Rio Grande.

Tačno tako. Svaka tri meseca taj voz nosi plate za sve armijske garnizone, granične karaule i stanice rendžera od zaliva do granice Novog Meksika. A to je velika količina love, Kleje. Preko četvrt miliona dolara!

Holidej je tiho zviznuo dok mu je

mozak grozničavo radio. — Taj voz neće biti lako opljačkati. Biće verovatno pun vojnika i stražara kompanije „Vels Fargo“. Uz to će, koliko se sećam da se obično radi, uz kompoziciju biti pridodat vagon za konje, za slučaj da im konji zatrebaju.

— To je tačno — složio se odmah Forester. — Ali, to nije nikakav problem, veruj mi. Čuka Koks je smislio plan. Sve treba da se odigra sutra u trenutku kad voz prelazi preko drvenog mosta na kanjonu Rimrok. Poštanski vagon sa novcem će se nalaziti na sredini, a vagon sa konjima iza putničkih kola na prednjem delu kompozicije. Kad voz bude na mostu, lokomotiva će se nalaziti na jednom kraju mosta, a vojnička pratnja napred i pozadi. Prema tome, ako dinamit postavimo na sredinu mosta, on će se naći tačno ispod poštanskog vagona. Je li ti jasno?

Holidej je nabrao čelo. — Jeste, jasno mi je, ali, ako aktiviramo dinamit srušićemo ceo most. Sa kompletnom kompozicijom. Sve će se skrlijati u kanjon.

Forester je razvukao usta od uha do uha. — Da, baš tako. Šta misliš o tome? Ne verujem da će posle takvog pada neko pružiti otpor... most je visok stotinu stopa ili više, možda čak nećemo morati da razbijamo kasu s novcem. Verovatno da će se u padu razbiti.

Holidej je prešao pogledom po licu trojice bandita i jedva uspeo da prikrije strah koji je osetio pri tom. Nastojao je da govori što je mogao mirnije.

— Sto mu muka — izustio je odmah. — Na taj način ćete ubiti više od... možda tridesetak ljudi!

Forester se osmehnulo i slegnuo ramenima. — Nije velika cena da se dođe do četvrt miliona, je li tako?

Holidej je pokušao da se usprotivi. — Slušaj Forester, u svoje vreme dosta sam ljudi otpravio na onaj svet. Ali, to je uvek bilo u obračunu, licem u lice, a ne hladnokrvno smišljeno, bez obzira na to da li sam pucao iz ovog ili onog razloga.

Forester ga je posmatrao hladnim pogledom bez osmeha, očiju tvrdih kao ledeni breg. Nije rekao ništa, već je čekao da čuje šta će Holidej još reći.

— Reći ću ti još nešto za taj sutrašnji voz. U njemu će se nalaziti grupa školske dece. Učiteljica će ih voditi na nastavnu ekskurziju do Rimark kanjona.

Forester je žmirnuo očima. — Otкуда ti to znaš?

— Čuo sam kad je to rekla učiteljica Elen Brej. Bio sam u ćeliji kad je došla i tražila od šerifa Bernea da pođe s njom da joj pomogne oko dece...

Forester se odjednom ponovno osmehnulo.

— Gle, pa to mi odlično odgovara! — rekao je tresući ramenima od curenja. — I više nego odlično, to je prava sreća! Dugujem Berneu mnogo i biće mi zadovoljstvo da ga zajedno sa vozom sunovratim u kanjon. Ipak, ima pravde na ovom svetu!

— A deca?! — Zapitao je Holidej napeto.

Forester ga je bezizrazno pogledao.

— Kakva! — zapitao je.

XXII

Elen Brej je spustila tanjir pred Bernea, a onda prešla sa druge strane stola i tamo spustila svoj tanjir. Nameštajući se udobnije na stolici zapitala je. — Jeste li se odlučili za sutra Brede?

Berne je digao pogled sa tanjira i zadržao viljušku upola prinetu ustima. Nabrao je obrve kao da se pri-seća. — Za sutra?

— Da za sutra. Za jednodnevnu školsku ekskurziju do Rimrok Kanjona. Hoćete li poći da mi pomognete?

Izgledalo je da mu to podsećanje nije palo najugodnije. Pa, ne znam Elen. Tuće dece! Nisam spretan u ophođenju sa decom!

Ona se nasmešila. — Deca će biti oduševljena da s njima putuje šerif Ojo Medine. Samo pogled na tu vašu zvezdu na košulji navešće ih da se lepo ponašaju, sigurna sam.

Berne se nasmešio. Godila mu je pomisao na lični autoritet. — Možda ste u pravu... rekoste jednodnevna ekskurzija?

— Da. Htela bih da nešto nauče o sedimentnim slojevima stena u kanjonu i o tome kako je reka desetinama vekova usecala svoj put kroz njih, ali sam mislila da će izlet i uz to igranje učiniti da taj dan i ono što su naučili bolje zapamte.

— Izgleda dosta simpatično. A, ovaj... spremate li ručak?

Ona se nasmešila. — Spremiću sedam pečenih pilića ako vas to interesuje, a noćas ću ispeći hleb...

Berne Bred se nasmešio. — Onda mislim da sam odlučio. Poći ću. Zna-te, Longhorn Tomi Lavles mi je pričao da — Rimrok kanjon stropoš-

talo celo stado goveda u stampedu, i da je pri tom pregazilo do poslednjeg goniče iz logora. Bilo bi korisno videti to mesto, jer sam nameravao da o tom događaju nešto napišem, pogotovo kad znam da će me tamo čekati komad hladnog pilećeg pečanja. To je korisno spojeno s uživanjem, zar ne?

Elen se nasmejala. — Onda je dogovoreno, Brede. Imate kod mene toga dana hranu, ako mi pomognete da se nijedno dete ne izgubi ili ne padne u reku!

Berne se široko osmehnuo. S uživanjem je nastavio da jede i posmatra devojkicu. Nekoliko puta je uhvatio da ga kradomice posmatra preko stola. Između njih se razvio osećaj prave naklonosti i da bi bio iskren prema samom sebi, morao je da prizna da je na neki način želeo da je prati na izlet sa školskom decom. U isto vreme bilo mu je drago što je imao opravdanje da jedan dan otputuje iz grada.

Od provale zatvora i bekstva zatvorenika i posle toga na brzinu organizovane bezuspešne potere, njegova popularnost u Ojo Medini je naglo pala.

Sve je to bila Holidejeva zasluga i Berne je bezmalo žalio što je dozvolio da dođe do bekstva. Da je imao i najmanje razuma zauzeo bi busiju negde u blizini zatvora i odatle bi zbrisao iz sedla celu Foresterovu bandu, čim bi se pojavila. U tom slučaju grad bi sasvim drugačije mislio o njemu.

XXIII

Holidej je smatrao da posle ispa-da sa pominjanjem školske dece koja će putovati Huarez ekspresom,

Forester i njegovi ljudi više nisu imali puno poverenje u njega. Ti ljudi su izgleda smatrali da je svaka cena opravdana i prihvatljiva ukoliko donosi dovoljno veliku zaradu. Nikada u životu nije sreo bandu kao što su Forester, Lester i Megi, koji zaista nisu davali ni pet para za to što život može izgubiti tuce školske dece... a da se ne pomimju ostali putnici, straža i osoblje voza osuđenog na uništenje u provaliji.

Zbog toga što im je skrenuo pažnju na tu činjenicu i na izvestan način izrazio svoje neslaganje, oni u njega više nisu bili sigurni. Znali su šta može da učini sa dinamitom i želeli su da iskoriste njegovu stručnost, ali više nisu bili sigurni da će dinamit postaviti kako valja. Nisu mu verovali!

Prvi povod u potvrdu novog razmišljanja desio se posle povratka iz rudnika. Pošto su stigli do kolibe, Holidej je zatražio da mu vrate opasač sa revolverom, ali je Forester odgovorio okolišajući da nemaju dovoljno municije i da će mu ga pribaviti sutra dan kada na putu za Rimrok kanjon prođu kroz meksikansko naselje. Zapazio je da se kreću oko njega tako da ga uvek bar dvojica imaju na oku. Za vreme obeda posadili su ga u donji deo stola, onaj udaljeniji od vrata i sami su seli tako da je bio blokirani u uglu. Devojka Trina koja je servirala obed gledala ga je čudno i bez sumnje se pitala zašto nije naoružan kao i ostali. Zнала je svakako da je prošao test, inače se ne bi ni vratio u kolibu. Bio bi uređen u brdima.

Kasnije je čuo kako u kuhinji postavlja Foresteru pitanje o tome, sedeo je za stolom i pušio, ali je bio dovoljno blizu da čuje veći deo njihovog razgovora.

— Sutra ću mu nabaviti revolver — rekao joj je Forester. — Pošto dignemo most u vazduh. On uzmiče zbog toga što će u vozu biti grupa dece.

Holidej je čuo kad je devojci slab krik presekao dah. — Zaboga! Na vozu sa zlatom? Ah, Zahari nećeš valjda izvesti svoj plan? Nećeš, naravno, ubiti tu decu! Ne, ni za sve zlato ovoga sveta!

Foresterov glas je zvučao nezainteresovano hladno.

— Od dečurlije postaju ljudi. Ljude ubijam i ti se na to ne žališ i ne zapomažeš. Kakva je razlika? Odlaze s ovoga sveta tek nešto ranije.

— Ali Zahari, ima razlike. Deca su mala, bespomoćna.

— Pa šta? U svakom slučaju, kad sam pravio plan nisam znao da će deca biti u vozu. Imaš li još paprikaša?

— Možeš da jedeš i ako govorimo o ubistvu dece? — zapitala je devojka glasom skoro piskavim od užasa. — Ah, to ti se neće svršiti na dobro, Zahari!

— Zaveži i gledaj svoja posla — promrmľao je Forester očigledno govoreći preko zalogaja.

— Ali, to je... užasno! Neću da budem umešana u to. Neću zlata iz toga, ni gram, jesi li čuo?

Trina je poslednje reči izgovorila vičući, na šta su Lester i Megi digli glavu.

Začuo se pljesak teškog šamara,

ječav krik bola i najzad Foresterov glas.

— Što se mene tiče to je u redu, kurvo meksičanska. U svakom slučaju, nećeš dobiti ništa.

— Ali... dao si reč! — jecala je devojka.

— Ideš mi na nerve, Trina. U stvari, sit sam te do grla...

Začuo se prigušen, drhtavi, bolan jauk, komešanje i šum neusklađenih koraka, a onda tup udar tela o pod. Holidej je skočio na noge i odgurnuo sto u stranu, ali su Megi i Lester istog časa uperili pištolje na njega. Forester je izašao iz kuhinje brišući krpom krv sa ruku.

Pogledao je Holideja i hitnuo okrvavljenu krpu na njega.

— Kurva! Svršeno je s njom. A što se tiče tebe, mister, mislim da će biti dobro ako te za noćas vezemo. Tek toliko da se osiguramo. Nemam poverenja u ljude koji su meki prema deci... ili ženama.

Svezali su Holideju ruke i noge i bacili ga u ugao iste odaje u kojoj su obedovali. Koliko je znao, niko nije uklonio devojčino telo iz kuhinje. Ostavili su ga u mraku i povukli se u svoje sobe, a Megi je izašao napolje, jer je spavao u staji za stoku.

Holidej je znao da može računati isto kao da je mrtav. Moraće da postavi dinamit na most onako kako Forester bude hteo, inače će ga ubiti. Da je od početka rekao da ne urae da rukuje dinamitom ubili bi ga odmah, na tom istom mestu gde je sada ležao, i pokušali bi da sami izvedu miniranje. U svakom slučaju, smrt mu je bila sigurna. Prema

tome, nije imao više šta da izgubi.

Odsada je morao da se koncentriše na spasavanje voza. Morao je da ga zaustavi pre nego što dođe do drvenog mosta iznad kanjona Rimrok. A to je značilo da mora pobeći.

Pobeći po svaku cenu.

Zapeo je iz sve snage ne bi li pokidao kaiševe od goveđe kože kojim su mu banditi vezali ruke oko članaka, a onda ih još nekoliko puta obavili, tako da su veze dopirale do pola podlaktice, ali nije mogao ni da makne. Na taj način se, znači, nije moglo.

Morao je naći nešto čime će prestrugati veze, koliko da može da ih prekine. To neće biti lako. Kada bi u pitanju bio konopac, to bi mu uzelo mnogo vremena čak i kada bi imao komad stakla ili oštrog kamenja. A sirova goveđa koža je još tvrđa, a da ne uzme u obzir to što u odaji nije bilo ničeg oštrog. Pre nego što je otišao na spavanje, Forester je dobro pogledao po odaji da bi se uverio da negde slučajno nije prazna flaša ili nož.

Ali je zato kuhinja bila puna oštarih predmeta.

Ležao je tamo gde je ostavljen, skoro čitav čas i za to vreme ruke i noge su mu se ukrutile i utrnule. Ramena i vratni mišići su počeli da ga bole i on je zaključio da će ubrzo morati da se pomakne ili će biti suviše obogaljen za bilo šta drugo sem da ostane da leži i čeka jutro.

U kući se nije čuo nikakav šum izuzev neko prigušeno isprekidano brbotanje ili krkljanje koje zaista nikako nije mogao da odredi odakle

dolazi. Činilo se kao da potiče od kretanja vode ili neke druge tečnosti. Možda je na pumpi za vodu popustio ventil pa pušta vazduh.

Holidej se lagano kotrljao po podu. Sledio se kad je nogama pomerio stolicu i ova zagrebala ivicu stola. Ali, ništa se nije desilo, niko nije došao i on je nastavio da kao crv puzi kroz mračnu odaju u pravcu kuhinjskih vrata. Grunuo je glavom o zid i za trenutak su mu pred očima zaigrale zvezdice. Onda je dodirujući čelom zid nastavio da puzi sve dok nije stigao do dovratka. Oslanjajući se na lice prešao je preko grubo klesanih dasaka, pokušavajući da ne obraća pažnju na bol koji mu je pričinjavalo bockanje drvenih iverica u obraz. Nadao se jedino da mu se nijedan iverak neće zabosti u oko.

Kada je dodirrom glave osetio da je stigao do suprotnog kraja kolibe, Holidej je zastao, prislonjen uz vrata i teško dišući počeo da se znoji. Znoj je ovlažio kožne kaiševe kojima je bio svezan i on je već osećao kako koža počinje da zateže. Savio je kolena što je više mogao i naprežući mišiće na nogama uspeo da kolena podvuče pod sebe tako da je mogao da se cdupre i ustane. U nemogućnosti da rukama održava ravnotežu, udario je snažno o zid, ali je uspeo da se dočeka na glavu i naporom vratnih mišića da se odgurne toliko da se opet nađe u nestabilnoj ravnoteži. Pokušao je da čelom napipa zasun na kuhinjskim vratima. Našao ga je i što je moguće pažljivije odgurnuo, a zatim se naslonio napred tako je skoro čelom težinom nalegao na vrata.

Vrata su se naglo i neočekivano otvorila i zaletela unazad, ostavivši ga bez oslonca. Dok je padao, izvivši se telom da bi pod dočekaio ramenom, a ne licem, žarko se nadao da vrata neće tresnuti o kuhinjski zid ili o dovratnik. Imao je sreće. Samo trenutak pre nego što je ramenom udario o pod, čuo je da su vrata prigušeno tupnula u nešto mekano, verovatno u džak sa krompirom. Istog trenutka udario je glavom o pod i u ušima mu je bolno zazvonilo.

Posle kratkog vremena osećaj snage počeo da mu se vraća u noge i ruke, ali, on je još izvesno vreme ostao da leži da bi povratio dah i da bi oči privikao na skoro potpun mrak koji je u prostoriji vladao.

A tada je začuo mnogo bliže nego ranije onaj vlažni, isprekidani krkljavi šum za koji ranije nije mogao da utvrdi odakle dolazi.

Zvuk se čuo skoro neposredno pored njega i on je malo podigao glavu da bi bolje osmotrio. Na udaljenosti od samo nekoliko stopa ugledao je belinu Trinine seljačke bluze. Ona je još bila živa, i šum koji je čuo bilo je njeno neujednačeno disanje. Iz svog položaja na podu mogao je prema bledunjavoj svetlosti zavesom zakriljenog prozora da vidi kako se u ritmu njenog disanja nož diže i spušta. Mora biti da joj je nož bio zaboden u grudi.

— Trina! — prošaputao je. — Trina! Čujete li me? To sam ja... Dandi.

Isprekidani šum se trenutno utišao, a onda ponovo nastavio. No, pored toga, čuo je neki pokret, neki

šuškav šum, kao kad se kosa vuče po podu. Trina je okrenula glavu.

— Met? — prokrkljala je hrapavim glasom koji je jedva mogao da prepozna — Zahari me je... me je... ubio...

— Možda će s vama ipak sve biti dobro — prošaputao je Holidej. — Ne klonite duhom. Ja sam svezan kožnim kaišom. Došao sam ovamo da potražim nož. Ako biste smogli dovoljno snage da mi presećete veze na rukama, možda ćemo ipak uspeti da pobeegnemo odavde.

Prošlo je dosta vremena, a da ona nije ništa odgovorila. Holidej je načuljio uši ne bi li otkrio još neki šum u kolibi, ali, čuo je samo njeno neujednačeno disanje i jedva čujno puckanje mehurova krvi koji su se stvarali na rani. Zatim se začuo bolan, plaćan uzdah i on je uspeo da vidi kraj pokreta njene ruke kojim je iščupala nož iz rane. Učinilo mu se da se onesvestila, odmah zatim čulo se brzo bolom isprekidano disanje, zakašljala se i telo joj se zgrčilo.

Holidejevo lice se zgrčilo od očajanja.

— Do đavola, Trina! Sad ćete još više iskrvariti.

— Evo... vašeg... noža, Mete izustila je slabim glasom. — Ja ću... ionako umreti... Okrenite mi leđa pa ću... po... pokušati...

— Odmah! Uradite to što brže možete da bih učinio nešto da vam zaustavim krvarenje. Pokušajte da me ne posećete previše, ali ne brinite ako me malo zagrebete...

Holidej se po podu dokotrljao do nje. Čuo je njen slab uzdah kad se malo pomerila da mu se približi.

Isturio je ruke pozadi i brzo ih trgao kad je na ruci osetio oštricu noža. Onda je načinio telom nekoliko pokreta dok nije osetio da je hladno čelično oštrilo kliznulo između zglavaka do kožnih kaiševa.

— Tu je — rekao je samo malo zadihani. — Onoliko blizu koliko sam mogao da priđem.

Ona nije odgovorila, ali je Dok osetio da je oštrica noža pošla napred, nazad. Stisnuo je zube, Trina je bila toliko slaba da je osećao sasvim mali pritisak noža na kožni kaiš. Ako tako nastavi proći će mnogo časova dok mu veze budu presećene, a znao je da Katerina Morales nema toliko vremena na raspolaganju.

Iznenadio se kada je osetio da se prvi omotaj kaiša skoro nečujno razdvojio.

Nož je bio mnogo oštiji nego što je mislio, i on je pokrenuo utrnule ruke naviše pritiskajući kožnim kaiševima na oštricu, dok je Trina slablašnim pokretima rezala nožem.

Još jedan namotaj se razdvojio.

Pritisnuo je ponovo sinhronizujući pokret sa struganjem oštrice noža, na je i treći namotaj kaiša presećen.

Za sledećih pet minuta sasvim je oslobodio ruke. Počeo je da masira zglavke na rukama pokušavajući da ubrza cirkulaciju krvi. Devojka je ležala na leđima boreći se za dah i čim je osetio da može da mrda prstima Dok je dograbio nož i presecao veze na nogama. Zatim je otpuzao do nje, kleknuo, i pažljivo je okrenuo prema prozoru, tako da bi pri slaboj svetlosti koja je prodirala kroz prljavu zavesu mogao

bolje da osmotri ranu. Jednim pokretom ruke uklonio je zavesu u stranu i sivo praskozorje ispunilo je kuhinju. Sad je mogao da vidi mnogo jasnije.

Trgao se kada je ugledao veliku mrlju sasušene krvi na njenoj bluzi i suknji. Pažljivo je zadigao kraj bluze i ugledavši ranu tiho zviznuo. Nož je bio ušao između rebra duboko u grudni koš, znao je da tu ranu Trina neće preživeti, a kad je video njeno blede lice pogled njenih tamnih očiju rekao mu je da i ona zna da je to kraj.

— Na žalost, Trina — prošaputao je — mogu samo da pokušam da vam malo zaustavim krvarenje...

Potražio je pogledom oko sebe ne bi li našao neki komad tkanine, ali ga je ona slabim stiskom ruke zadržala. Dok se iznenadio koliko joj je ruka hladna.

Trina je lagano odmahнула glavom.

— Ne gubite vreme, Mete — izustila je u jednom dahu. — Ne... ne vredi, z...znam to... podite... možda ćete moći... da spasete... decu.

Zadržao je njenu ruku u svojoj i zagledao se u njeno smrtničko lice — Mi ćemo ih spasti. Da nije bilo vas ne bi bilo nikakve nade za njihov spas... — Zastao je malo, a onda poluglasno nastavio. — Osećao bih se za dlaku bolje kad bih u ruci imao revolver.

Stisak njene ruke se nešto pojačao iako je još uvek bio slab. Usne su joj se jedva pokrenule, i Dok je morao da se sagne da bi čuo šta govori.

— Znam gde — izustila je tiho

slabim glasom koji se jedva mogao nazvati šapatom. Holidej je čekao držeći je čvrsto za ruku kao da želi da joj time ulije snage da još ne umre. — Sanduk za zob... treći po redu... Aah! Metel! — Telo joj se izvilo u luk, a disanje joj je postalo isprekidano, drhtavo. — Koks ga je tamo... ostavio... nije... vero-vao... Zahariju... treći po redu... sanduk...

Stisnula mu je ruku toliko jako kao da će je zdrobiti i upola se uspravila, široko otvorenih očiju, usana stisnutih toliko da su izgledale skoro beskrvne. Nastupio je trenutak smrti. Zatim je klonula na leđa i od udara iz pluća joj je izašao poslednji šuman, isprekidan dah. Ruka joj je skliznula iz Holidejevih prstiju.

Holidej joj je prekrstio ruke na prsima i usnama je lako dodirnuo po čelu.

Ustao je, uzeo krvavi kuhinjski nož i pošao ka zadnjim vratima. Vrata su bila samo zašpičljena i on se brzo našao u dvorištu praćen svetlošću krnjeg meseca. Nekoliko sekundi bilo mu je dovoljno da se snađe. Sanduk s ovsom za konje morao se nalaziti u staji, a tamo je na tavanu spavao Megi. No, to je bio rizik koji je morao da preuzme.

Sada se u kolibi više nije čuo nikakav šum i on je digao pogled ka nebu preko koga je mleleo sivkast oblak. Vratio se nazad u senku do-vratka i nestrpljivo sačekao da oblak prekrije mesec i za trenutak zakloni njegov sjaj. Čim je senka oblaka prekrila dvorište, Holidej je pretrčao do velike staje i ušunjao se unutra kroz vrata napravljena

od grubo tesanih dasaka koja su zbog pokidanih šarki stalno zjapila otvorena. Osetio je miris sena, ulje za mazanje goveđih papaka i kože pomešanog sa mirisom konjskog znoja i ustajalim zadahom čebadi za sedla. Držeći nož u desnoj ruci osvrnuo se oko sebe i primetio da kroz desetak pukotina u zidovima mesečina prodire u staju. Sanduci za stočnu hranu nalazili su se levo od njega i on se oprezno uputio tamo, pri svakom koraku birajući pažljivo gde će stati.

Nije želeo da nagazi na neku vilu ili da rušenjem neke druge alatke pričini buku. Nije čuo Megija iznad sebe, i nije znao u kom delu staje taj čovek spava. Smatrao je za normalno da je to negde na tavanu, ali, to nije moralo da bude apsolutno tačno. Megi je mogao sebi da napravi ležaj u nekom uglu prizemlja staje.

Krećući se opreznim koracima Holidej je prišao do sanduka za zob, velikih sanduka od drveta, ukupno pet komada poredanih jedan do drugoga. Sa mesta gde je stajao video je da je staja podeljena na boksove za približno tucе konja. U polovini boksova video je tamne siluete nekoliko konja, a malo dalje u jednom odvojenom boksu manju siluetu životinje koja je ličila na magarca ili mazgu.

Pružio je ruku prema trećem po redu sanduku i digao poklopac. Poklopac je bio težak i Holidej ga je pažljivo odgurnuo unazad, ali mu se krv sledila u prstima kada je poklopac kliznuo iz ležišta i prozrokovao podmuklu buku. Uspeo je da ga zadrži da ne padne i pri-

čini galamu čija bi posledica bila ne izvesna. Osluškujući da li se nešto miče spustio je polako poklopac na zemlju.

Nekoliko minuta je čučao pored sanduka načuljenih ušiju, čvrsto stežući u ruci kuhinjski nož. Jedan konj je razdraženo nekoliko puta trupnuo kopitom. Mazga je frknula. Negde na desnoj strani u senu su suškali pacovi. Ali, ni na tavanu niti bilo gde u staji nije se čuo nikakav šum koji bi nagoveštavao da je buka uznemirila Megija. Ako je spavao, Megi je zaista imao čvrst san.

Holideju je laknulo. Zaronio je levu ruku u zob i počeo da rije. Morao je da upola ustane i dok je pažljivo osmatrao senovite kutove staje, pažljivo je pipao prstima kroz prašnjavu zob ne bi li našao ono što je očekivao.

Ali, pod prstima nije osećao ništa sem ječam. Istina još nije bio stigao do dna sanduka, ali da bi to postigao morao se sasvim ispraviti. Uspravio se, nagnuo se napred i skoro do kraja zario ruku u ječam. Jedva je uspeo da zadrži kašalj od prašine koju je dizao preturanjem ječma. Ali ipak, nije ništa napipao. Znao je da nije pogrešio u brojanju i da je tražio u pravom sanduku. „Treći sanduk po redu“, rekla je Trina. Bilo je pet sanduka, prema tome nije bilo važno sa koje strane je počeo da broji, treći sanduk je u oba slučaja bio isti.

Odieonom su njegovi prsti naišli na nešto tvrdo i čvrsto. Zapeo je da bi još dublje zario ruku i kopajući prstima napipao okruglaste otvore za metke i krutu ivicu opa-

sača za revolver. Sav oznojen, pri-
gušujući uzdah olakšanja, bacio se
svom težinom napred, zgrabio opa-
sač i naglo ga svom snagom povu-
kao. Zob je poletela iz sanduka i ra-
sula se pored nogu. Ali, rezultat
je opravdao zebnju i nestrpljenje.

U rukama je držao kompletan
opasač sa mecima i revolverom.
„Kolt” je bio uvijen komadom krpe
da bi se mehanizam sačuvao od
upadanja prašine i zrnevlja zobi.

Holidej je izvukao revolver iz fut-
role, odmotao krpu i video da je to
„kolt” teškog kalibra sa cevi dugač-
kom sedam inča, oružje koje mu je
sasvim odgovaralo. Položio ga je na
ugao sanduka dok je oko pojasa pri-
pasao opasač. Morao je da pojas za-
tegne do poslednje rupe tako da se
osećao malo neugodno, upravo pre-
više utegnuto, ali nije imao pri sebi
ništa čime bi mogao da izbuši rupu,
niti je za to imao vremena. Inače,
opasač mu je odgovarao. Odgurnuo
je nogom nož iza sanduka i uzeo
„kolt” u ruku. Uvežbanim pokre-
tom okrenuo je cilindar i zaklju-
čio da je oružje dobro podmazano i
da fino funkcioniše. Čak je pod
prstima osećao tanku skramu masti
na hladnom metalu. Otvorio je po-
klopac cilindra i vrhom malog prsta
proverio da li je magacin pun. Za-
dovoljno je zaključio da se u sva-
kom ležištu nalazio po jedan metak.

Odjednom, u momentu kada je
spustio revolver u futrolu, staju kao
da je uzdrmao prasak groma. Iz ne-
posredne blizine, samo sa nekoliko
metara udaljenosti na Doka su ispa-
ljena dva hica iz revolvera, i udar
taneta u levu stranu grudj odbacio
ga je u stranu. Od siline udara upo-

la se okrenuo i pao na kolena i ru-
ke. „Kolt” je ponovo planuo i tane
je zasulo prašinom pravo Doka u li-
ce. Vreo oštar bol zgrčio mu je telo
kad se, da bi izbegao sledeći hitac
bacio u stranu i udario o sanduke
za zob. Trenutno zaslepljen, des-
nom rukom je potražio dršku „kol-
ta” dok je levom pritiskao ranu na
bočnom delu grudnog koša.

Opalio je hitac u pravcu mesta
odakle je sevao plamen napadače-
vog revolvera i začuo je da se tane
zvoniko odbilo od nekog metalnog
predmeta. Konji su njištali i uplaše-
no trzali konopce kojim su bili ve-
zani. Jedan je nogama udarao o das-
ke boksa, ili je to možda radila maz-
ga koja je istovremeno počela da
njače od straha. Revolver je još
jednom planuo i Holidej se pručio
na pod. Čuo je da se tane zarilo u
sanduk s ovsom i otkinulo komad
ivera. Ugledavši da se iznad san-
duka pojavila nečija senka otkotr-
ljao se od sanduka i potrčao, praćen
sevanjem revolvera čija ga je cev
uporno tražila.

Holidej se u trku pručio po zemlji,
kotrljao se nekoliko puta i zadržao
se na leđima. Podigao je „kolt” i
opalio, ponovo zategao obarač i još
jednom opalio. Čuo je tup udar ta-
neta u meso, a onda Megijev bolan
krik. Udar taneta odbacio ga je od
sanduka iza koga se skrivao i poneo
nekoliko koraka unazad. Tih neko-
liko koraka Megi je učinio mlitavo,
saplićući se kao beživotna krpena
lutka, a onda je tresnuo na leđa.

Njegov bolan jauk je zamro pre
nego što je dodirnuo tle.

Pritiskajući ranu, Holidej je po-
trčao ka odeljku sa boksovima za
konje i bacio se na leđa jednog

ždrepcu koji je baš tog trenutka uspeo da polomi daske svog odeljka bacajući kopitama iverje na sve strane. Životinja je zarzala, okrenula glavu i kolutajući očima pokušala da ga dohvati zubima.

Ne obazirući se na preteće škljocanje zuba, Holidej je prebacio nogu preko leđa nemirne životinje i ječeći od bola i zakačivši krvave prste u lepršavu grivu, poterao ždrepcu jednim „đi-ha“.

Konj je jurnuo prema vratima staje. Prsima je oborio vrata boksa u trenutku kada se, pokušavajući da ustane, Megi digao na ruke i kolena. Ždrebac je grunuo pravo na njega i Megi je imao samo toliko vremena da kratko krikne, pre nego što su kopita završila posao započet tanetom Holidejevog „kolta“.

Pri prolasku kroz vrata staje, Holidej je zamalo pao s konja jer je zakačio razvaljeno krilo. Krajnjim naporom uspeo je da se održi i životinja je pojurila kroz dvorište. U tom trenutku iz kolibe su istrčali Lester i Forester sa revolverima u rukama.

Lester je ne nišaneći opalio na begunca, ali je Forester kleknuo na koleno, kratko nanišanio i jedan za drugim ispalio četiri hica. Holidej je instinktivno pogađao po konjskim leđima i tako pripijen osetio kako je pri poslednjem pucnju živinče izgubilo korak i kratko njisnulo, a onda ponovo jurnulo u divlji trk. Pretpostavio je da ga je tane negde očešalo po koži i da je opečen vrelim kuršumom ždrebac pojurio kao bezuman. Da bi mu pomogao, Holidej ga je nekoliko puta mamuznuo nogama u slabine, puštajući da mu hladan noćni vetar šiba po licu i

telu. Njegova hladnoća kao da mu je ublažavala bol od rane.

Pritisnuo je levim laktom ramu na boku. Osetio je da je krv već natopila košulju i jaknu. Dok su mu kuršumi žviždali oko ušiju, pitao se koliko dugo će izdržati da jaše na neosedlanom konju. Ipak je još jednom podbo konja u još brži trk kroz prohladnu noć. Forester i Lester neće mirno stajati i pustiti ga da jednostavno odjaši.

Kroz nekoliko minuta njihovi će konji biti osedlani, a oni spremni za lov na čoveka.

XXIV

Konj je bio teže povređen nego što je Dok u prvom momentu pomislio. Ustanovio je to samo nekoliko milja daleko od kolibe gde je zastao i pustio ga da se nekoliko trenutaka izduva. Krv mu se slivala niz slabine. Ponovo je pojahao i neštedimice ga poterao u trk.

Nešto ranije kada je jahao preko vrha jednog brda i kada se, verovatno, njegova silueta jasno ocrtavala prema mesecu koji se sada već klonio istočnom horizontu, čuo je daleko iza sebe prasak „vinčesterke“ ali nijedno tane nije proletelo blizu. Na svoju sreću znao je u kom pravcu se nalazi meksikansko selo, pa je namerno izbegao da krene putem koji vodi tamo. Ne bi bio iznenađen ako je Forester poslao Lestera da u selu angažuje desetak ili više ljudi da ga gone.

Za Forestera je bilo od neprocenjive važnosti da ga spreči da stigne do Ojo Medine i upozori Bernea na planiranu pljačku Huarez ekspre-

sa. Učiniće sve na ovom svetu samo da ga uhvati.

Izvesno vreme Holidej se nadao da će uspeti da stigne do postavljelog cilja. Ali je odmah posle toga primetio da konj usporava trk i ne odgovara na njegovo bodrenje petama. Kratko vreme potom živinče je počelo da menja ritam trčanja i tada je Dok zaključio da je u ozbiljnoj neprilici. Rana mu je krvarila i pri svakom otkucaju srca iz njega je curila po koja kap krvi, zbog čega se osećao sve slabiji, ali je mislio da ako se održi na konju i nastavi ka Ojo Medini ipak postoji neka šansa da će uspeti. No, kada je zapazio da je i konj sve slabiji, znao je da nema više nikakvih izgleda, da je njegov trud beznađežan.

Najviše što je posle toga mogao da uradi bilo je da spase svoj život.

Ako bi mu to pošlo za rukom i ako bi uspeo da stigne do mosta preko Rimrok kanjona, možda bi ipak uspeo da likvidira Foresterovu bandu pre nego što dignu most u vazduh, i voz sa putnicima strovale u provaliju.

Ali već mora da umre, onda bi smrt u pokušaju spasavanja tolikih ljudskih života bila ništa manje dobra nego bilo koja druga, mislio je...

Konj ga je nosio uz jedno brdašce kad se spotakao i skoro pao. No, izgurao je nekako do vrha i pošao nizbrdo. Na padini je ždrebac ubrzao trk, ali bilo je to samo kratko olakšanje napora i čim se našao na ravnom putu između dva brda opet je počeo da usporava i dahće.

Negde na polovini udoljice čuo je jedno zziip! Metak mu je svirnuo pored uha i trenutak kasnije čuo

je prasak puške. Holidej je okrenuo glavu stiskajući zube od bola i na vrhu prethodno pređenog brežuljka ugledao je siluetu jednog jahača koja se ocrtavala na zvezdanom nebu.

Gonioci su nadoknadili izgubljeno vreme!

Još nekoliko konjanika jahalo je odmah iza ovoga koji je pucao iz puške i u trenutku kada se Holidej okrenuo, puška je još jednom planula. Čuo je kako je zrno tupo udarilo u zemlju levo od njega i u istom trenutku uleteo je u senku visokog drveća. Istog trenutka razlegao se čitav rafal pucnjeva.

Banditi su besno pucali za njim.

Na drugom kraju doline tekla je manja reka, jedna od mnogih pritoka Rio Grande, poznata u tom kraju pod imenom Lariat Krik. Na tom mestu rečica je bila dosta duboka, budući da je tekla između blizu izdignutih strana doline. Holidej je sumnjao u sposobnost konja da prepliva reku i savlada brzu maticu, ali izbora nije imao. Jedini drugi put bio je u susret gonioćima. Nije čak morao ni da okrene glavu da bi znao da su noćni jahači već prešli vrh brda i da se spuštaju u dolinu kao lovački psi na tragu divljači.

Holidejev konj je sada već posrtao, klatio glavom, levo-desno, šištao i stenjući dahtao, i zanosio zadnjim nogama toliko da se jahač ljuljao na njegovim leđima kao u burom zahvaćenoj barci. Bol mu je iz grla izmamila stenjanje i usne su mu se izvile u grč. Zamalo da je ispustio grivu za koju se čvrsto držao, a od skokovitog posrtanja

kroz telo ga je prostrelilo intenzivan bol kao ubod noža. Mesečina, ili ono što je od nje preostalo pod oblakom koji je zaklonio mesec, oba sjala je vodu pred njim, i Dok je čuo hučni šum rečne maticе.

Konj nije pokazivao želju da za gazi u reku, i Holidej ga je mahnitom mamuzao nekoliko puta petama u slabine. Uprkos žuboru reke, ne previše daleko u dolini iza sebe, čuo je brz topot kopita.

Gonioci su se munjevito približavali željni da ga šcepaju!

Sve je bilo uzalud! Sve je kasno. Konj mu više nije mogao pomoći. Sa dosta požrtvovanja skočio je s obale u vodu, ali zadnje noge nisu imale dovoljno snage da ga zajedno sa jahačem odbace na spasonosni put. Splele su se mlitavo i ždre bac se skljusio na stranu. Začuo se pljesak tela o vodu, kratak njisak pridavljen potapanjem konjske glave u hladnu vodu, a onda je i Holidej kriknuo, jer mu je dodir sa ledenom vodom presekao dah.

Sekundu kasnije se pribrao svestan da više nije na leđima umirućeg konja i da ga rečna matica brzo nosi nizvodno. Nabujala zele na rečna voda prodrila mu je u usta i nozdrve, i on se zagrenuo i zakašljao. Za trenutak ga je matica izbacila na površinu, a onda ga opet zakovitlala, okrenula nekoliko puta i povukla u dubinu. Osetio je udare podvodnog kamenja svuda po telu i onako zgrčen, polu ugušen imao je jedva toliko svesti da čvrsto zgrabi dršku svog „kolta“ i čvrsto ga gurne u ležište u sutroli. Od udaranja, prevrtanja, izvijanja i okretanja kojim ga je rečna matica mučila, rana na boku mu

se otvorila i celo telo mu je prozeo oštar, neizdržljiv bol. Potopljen na debla i grane pocepale su mu odelo. Izbivši na površinu duboko je uzdahnuo vazduh i posle toga ga je matica nosila po površini čitavih tridesetak metara.

Na obali je ugledao konjanike. Jahali su pored rečice nastojeći da održe korak sa brzinom maticе koja ga je nosila. Vatreni plamčići parali su mrak. To su ga gonioci s obale zasipali vatrom pokušavajući da ga pronađu kuršumima.

Holidej je zaronio, ovaj put svojom voljom. Naletio je na jednu podvodnu stenu, odbio se od nje i nekoliko puta se u vodi okrenuo preko glave. U tom okretanju izgubio je osećaj orijentacije, nije znao šta je gore, šta dole, šta levo šta desno. Pluća su mu vapila za vazduhom i on se upinjao da savlada paniku koja je počela da ga hvata.

Grlo mu je gorelo kao da je progutao žeravicu, a od unutrašnjeg na prezanja oči su htele da mu iskoče iz duplje. Nije video ništa sem crvenila za koje je znao da je krv nagomilana u očnim jabučicama od silnog napora i nedostatka kiseonika. Udario je nogama o nešto tvrdo i udar se preneo kroz celo telo. Pre nego što je mogao da oceni gde da se okrene, voda ga je ponovo ponela u višestruki salto. Osećao je bol u grudima kao da će eksplodirati, a s druge strane osećao je strahovit pritisak, kao da ga neko stiska džinovskim kleštima. Čuo je otkucaja srca u vratnim arterijama kao kanonadu udaljenih topova.

Sekundi su se nizali dugi kao već

nost. Negde u dnu svesti znao je još samo toliko da je živ, ali i ta spoznaja se mutila. Nervi mu više nisu prenosili naredbu iz mozga. Ruke su mu mlitavo visile u vodi, a telo se savijalo i okretalo kao beživotna krpa. Nošen vodom udario je u podvodne nevidljive predmete, ali bol više nije osećao. Nije više bio ni svestan da je nošen, kovitlan, uvijan, udaran, gnječen, lomljen.

Bio je u stanju bliskom smrti.

A onda se odjednom našao u mirnoj vodi. Ne samo u mirnoj nego i plitkoj. Izdigao se na ruke i kolena nesvestan svog hripavog, dubokog disanja. Iskašljao je i povratio iz sebe nešto progutane vode i peska, zatim počeo da mili napred i pao ostavši pola u vodi pola na pesku, tamo gde ga je maticea izbacila na obalu.

Iscrpljen i klonuo okrenuo se na leđa i mašio se rukom prema glavi. Izenadio se kad mu je ruka naišla na vlažnu zemlju i korenje biljaka... iznad njega. Trepnuo je, otvorio oči i pokušao da se digne na laktove, ali je udario glavom o zemlju.

Holidej je ponovo klonuo na leđa a do svesti mu je polako došlo saznanje gde se nalazi. Voda ga je odnela u šupljinu usečenu u obali. Gornjoci su se tog istog trenutka možda nalazili tačno iznad njega, delio ih je možda sloj zemlje debeo samo nekoliko stopa, ali, oni nikada neće saznati da je on tu, baš ispod njih, takoreći na domaku ruke.

Holidej je pažljivo pogledao oko sebe i video da se nalazi u nekoj

vrsti useka ispod obale, koji je rečni brzak, tekući kroz uzan prolaz između padina udoljice i udarajući svom snagom pravo na suprotnu stranu izdubio u obali. Zahvaljujući tome, on je uspeo da preživi. Podlokavajući decenijama mekanu zemljanu obalu reka je, slično kao Rio Grande u Rimok kanjonu, izdubila prilično duboku ali nisku pećinu u kojoj se on sada nalazio.

Nije imao ni najmanju predstavu o tome koliko je daleko od reke i da li svoje podzemno utočište deli sa nekim životinjama ili gmizavcima, ali mu to u ovom trenutku nije ni bilo važno. Bo je toliko izubijan, izmoren, izmučen i nemoćan da je smogao samo toliko snage da levom rukom pritisne ranu na grudnom košu i utone u nesvesticu.

XXV

Bred Berne nije bio siguran da nije, možda, zagrizao veći zalogaj nego što je mogao da proguta kada je obećao Elmi Brej da će joj pomoći da ukrca gomilu dece na Hurez ekspres i da će ih za vreme izleta držati koliko-toliko u miru i pokornosti. Razmišljao je o tome dok je stajao na platformi voza koji je hvatao blagu krivinu dosta daleko od grada.

Deca su divljala od oduševljenja, a dečaci su kao i obično, svojim davolijama pričinjavali devojčicama paklene muke. Odvezivali su im mešne, vukli ih za kike, zadizali suknje da bi videli njihove crne pamučne čarapice i zadirkivali ih na stotine raznih načina. Neke de-

vojčice su dovedene do plača još pre nego što je voz pošao, i Elen je morala da uloži mnogo truda da ih umiri.

Pokazalo se međutim, da je jedna od devojčica sposobna da se sama stara o sebi. Bila je najlepša među njima i ostavljala je utisak pravog anđela. Ali, kada je jedan mali pegavi, krezubi riđokosi, strašilo od dečaka u bermuda pantalonama i štraftastoj košulji prišao toj anđeoskoj devojčici i odveo joj pantljiku na naboranoj kapici, ona je stisnula malu pesnicu, pozvala dečaka po imenu i kada je on zastao da joj se preko ramena pobeđnički podsmehne, zadala tom malom pesnicom dečaku pošten udarac tačno po nosu.

Krv je potekla iz nosa i zbunjeni dečak je zatrepao, a iz očiju su mu potekle krupne suze. On se nije postarao da ih obriše i suze su se pomešale sa rumenom tečnošću koja mu je curila iz nosa. Tek posle sekunde ili dve kriknuo je tako prodorno da je mašinovođa proturio galvu kroz prozor da bi video kakva je to jadna životinja stradala pod točkovima.

Kad je Elen zapitala šta se desilo, niko nije odgovorio. Sva deca su sa upiljila pogledom u Bernea i on je slegnuo ramenima.

— Pretpostavljam da je pao i udario se. Je li tako, dečko? Pao si pa si malo pustio krvi na nos?

Ne želeći da javno prizna da ga je jedna devojčica udarila i naterala da jaukne, dečak je samo šmrknuo i klimnuo glavom. Elen ga je obrisala maramicom, a Berne je, posmatrajući zadovoljno umirenu

decu, uhvatio pogled anđelčetovih nedužnih očiju. Namignuo joj je krišom i ona mu je odgovorila najsladim osmehom koji je u životu video.

Morao je sebi da prizna da mu je taj osmeh prijao.

Najzad su sva deca bila ukrcana u voz i manje-više smeštena na sedišta u vagonu za prevoz putnika. Berne je skinuo sa krila teške korpe do vrha napunjene hranom za izlet i smestio ih u mreže za prtljag, daleko van domašaja malih ruku. Zatim je Elen očitala đacima kratku lekciju kako treba da se ponašaju dok su u vozu i završivši pouku sela u ugao vagona pored Bernea. Voz je krenuo i dečica su kličući potrčala prozorima. Pred njihovim očima počeo je da promiče za njih zadivljujući pejzaž.

Elen je skinula šešir i rukom uklonila pramen kose sa čela. Berne je skoro bojažljivo pružio ruku i uzeo njenu šaku u svoju. Ona se okrenula i pogledala ga sa puno topline u očima.

Mali anđeo od devojčice posmatrao ih je preko naslona sedišta i Elen je osetila da joj se u obraze penje rumenilo. Devojčica je pogledala Bernea i uputivši mu još jedan anđeoski smešak sasvim lagano namignula. On je zbunjeno učinio jedno „hm“, da bi pročistio grlo, pustio Eleninu ruku i pokušao da se dostojanstvenije ispravi na svom sedištu.

Odjednom je otkrio da mu je mašna suviše zategnuta pa je prstom olabavio okovratnik. Nije zapazio da se Elen samozadovoljno smeši.

Voz je vijugajući nastavio put

duž granice ka Rimrok kanjonu. Za sobom je ostavljao gust crni dim i monotono zvonjenje velikog zvona na lokomotivi.

XXVI

Zek Forester je stajao pored logorske vatre i prozeblim prstima držao lonče od pocinkovanog lima napunjeno toplom kafom. Dok je posmatrao kako Lester i Meksikanac poredani u krug oko vatre halapljivo proždiru svoje sledovanje pasulja, oko njega su se kovitlali tamni kolutovi jutarnje magle. Otpivši još jedan gutljaj kafe uspravio se i prosuo ostatak tečnosti u vatru.

— U redu, nećemo više gubiti vreme sa Dandijem ili Klejom ili bilo kako da se zove — rekao im je Forester. — Celu noć smo pretraživali reku i pored reke i nismo o njemu našli ni najmanjeg traga. Ako nije pogođen metkom, onda se sigurno udavio kao i njegov konj.

Lester je progundao nešto u znak odobravanja.

— Odavde idemo pravo na Rimrok da postavimo eksploziv. Posle toga ćemo se povući da čekamo. I to dosta daleko gore u kanjonu otprilike kod Pumine stene. — Nasmijao se kratko. — Tako se neće desiti da nas zakači neki od vagona kad počne letenje u vazduh. Kad se to završi, mi ćemo prići i poslužiti se onim što je za nas. Je li vam svima sve jasno?

Meksikanci su ćutke klimnuli glavom, a Lester je lagano obišao oko vatre čačkajući zube komadom zašiljenog drveta. Progovorio je krajičkom usana i tako tiho da ga niko sem Forestera nije mogao čuti.

— Nameravaš li da plen deliš na ravne časti s ovim ljudima kao što si rekao, Zek?

Forester ga je izvesno vreme ćutke posmatrao. — Šta ti misliš? — zarežao je i okrenuvši se na petama ljutitim korakom se uputio ka svom konju.

Jedva primetan osmeh ozario je Lesterovo lice. Trebalo je da bolje poznaje Zeka Forestera.

XXVII

Kada se probudio, Holidej je otkrio da se usek nalazi samo desetak stopa daleko od reke. Bilo mu je hladno, drhtao je i glava ga je bolela. Nije mogao da zaustavi cvokotanje zuba ali je, srećom, hladna voda bar zaustavila krvarenje iz rane. Trebalo mu je dosta vremena da izvuče maramicu i pritisne je na ranu, a zatim je počeo da se batrga i puzi ka isprekidanom polukrugu svetlosti koji je video pred sobom.

Kad je prišao bliže, začuo je bučanje rečnih slapova i ubrzo zatim gazio je kroz vodu duboku do pojasa. Čizmama je oprezno pipao po dnu, tražeći među uglačanim kamenjem čvršći oslonac.

Gazio je dalje i našao se u vodi do grudi, potiskivan i zanošen krajičkom brzaka koji je prodirao u pećinu. Prihvatio se rukom za korijen drveta koji je izvirivao iznad njegove glave i pogledao napolje. Bilo je rano jutro sudeći po tome što je na reci još uvek lebdela gusta magla, beličasta kao velike pamučne lopte. Blistava sunčana svetlost probijala se gde-gde između gustih oblaka, i on je zaželeo da na sebi oseti njihovu toplinu.

Pošto je proverio da ne obali nema nikoga, bar toliko koliko je sa svog položaja pogledom mogao da obuhvati, Dok se lagano izvukao iz svoje pećine pridržavajući se rukom za obalu, Bojao se da mu brzak ne otme oslonac pod nogama i ponese ga dalje, što ovaj put verovatno ne bi imao snage i sreće da preživi.

Glava ga je bolela, rana ga je tištalala, a stomak ga je zavijao i mučio zbog gladi. Protrljao je rukom čelo i setio se bežanja, gonioca i izvanredne sreće koja ga je donela u vodu u pećini. Naravno, još bi veća sreća bila da ga je voda nosila još nekoliko milja nizvodno gde se reka ulivala u Rio Grande. Odatle bi se lako mogao otisnuti nizvodno od Rimrok kanjona i drvenog železničkog mosta.

U tom trenutku ugledao je kako zapenjeni brzaci, koje je nekom srećom noćas preživao, bacaju tamo-amo jedno ogromno stablo, i on se očajnički počeo verati uz obalu da bi mu se uklonio s puta. Nije ni najmanje želeo da ga udari balvan koji će matica za nekoliko sekundi izbaciti u mirniju vodu, na mesto gde je on stajao. Dok se s mukom izvlačio na obalu, Dok je zastenjao, ali se njegov napor pokazao korisnim. Tek što se izvukao na ivicu obale okrenuo se i video kako ogromno stablo zajedno sa korenjem i granama, nekoliko puta potmulo udara u obalu, svaki put odbijajući se metar-dva unazad da bi ponovo grunulo. Pri tome se položaj debbla u vodi svaki put menjao, tako da se eventualno moglo desiti da ga matica ponovo zahvati i kroz dublje use-

čeno korito ponese do ušća u Rio Grande.

U tom trenutku mu je sinulo! Do vruga, nije imao konja ni revolver, što je u ovoj situaciji bilo vrlo važno, pošto mu je „kolt“ ispio iz furole prošle noći u brzaku, ali je zato imao reku! Nije postojala ni najmanja mogućnost da pešice na vreme stigne do mosta. Ali, jašući na debblu niz vodu, koristeći brzu rečnu maticu, mogao je možda stići do kanjona pre nego što voz naiđe na most. Biće pakleno naporan poduhvat popeti se iz kanjona do pruge i upozoriti mašinovođu na opasnost, ali... uostalom, sve u svoje vreme. Razmišljaće o tome kada dođe čas za penjanje, rekao je sam sebi. Rešavati jedan po jedan problem!

Holidej je dohvatio jednu granu plivajućeg drveta, navalio svom težinom i odgunnuo stablo od obale, trudeći se pri tom da ga usmeri u pravcu maticice. Osetao je kako vođena stihija počinje da otima stablo iz njegove ruke, pa je oprezno, skoro ležeći nalegao na stablo koristeći se nogama da stablo odbije od obale i dogura ga do glavnog brzaka. Od naprezanja, bol u boku grudnog koša postao je žešći, ali je posle nekoliko minuta stablo isplovilo iz mirne vode i matica ga je povukla svom snagom. Stablo se zakotrljalo, nekoliko puta odskočilo od podvodnog kamenja, a zatim uplovilo u glavni tok brze maticice.

Holidej se čvrsto uhvatio za jednu granu iznenađen naglim ubrzanjem kojim je reka ponela stablo.

Kada se uverio da deblo pliva srećinom rečice, i da čak i kada bi hteo, ničim ne može da kontroliše,

uspori ili ubrza plovidbu drveta, Holidej je obgrlio granu i ispružio se po deblu, uživajući u toplini sunčevih zraka koji su ga grejali kroz poderano odelo.

XXVIII

Voz se njihao i zanosio na krivinama, škripao, krckao i poigravao na šinama, dok se serpentinama spuštao niz Sijeru ka podnožju. Zvono na lokomotivi je zvonilo kao pomahnitalo, a vagoni su udarali i gurali jedan drugi od čega su spojnice i odbojnici klopurali kao da će se pokidati. Deca su oduševljeno cikala budeći tim cikanjem u sebi osećaj straha, nadnosila se jedna nad drugo kao čudovišta i izvodila niz drugih besmislenih vratolomija, praveći se da to čine izbezumljeni od užasa.

Berne je ljuljanje iskoristio kao izgovor da rukom obgrli Elen oko struka. Ona je, pak, naslonila glavu na njegovo rame i nije pokazivala želju da se iz tog položaja pomakne. No, kada je pogledala kroz prozor i videla neke karakteristične oznake predela, ona se uspravila, ali je zadržala jednu ruku na Berneovom ramenu dok je drugom mahnula deci tražeći njihovu pažnju.

— Deco, sad svi sedite mirno na svoja mesta i prikupite vaše stvari — rekla im je. — Kad izađemo iza sledeće knivine moći ćemo da vidimo drveni most preko kanjona Rimrok. Kad pređemo most voz će se zaustaviti i mi ćemo izaći iz vagona pa ćemo se putićem spustiti u kanjon do reke koja tamo teče. Teretni voz koji večeras prolazi na putu za Siera Blanku staće ovde da nas pokupi i odveze do Ojo Medine i

zato tražim od vas da obećate da nećete skitati i da se nećete izgubiti. Vrlo je važno da na mestu ukrcavanja budemo u zakazano vreme. Voz ne može da čeka i ako se slučajno desi da zakasnimo zbog toga što se neko nije na vreme vratio na zbornu mesto, moraćemo da provedemo na otvorenoj pruži celu noć.

Pri pominjanju takve mogućnosti deca su radosno zaklicala i Berne se nasmešio. Deca su uvek deca! Za njih je noć na pruži predstavljala nešto sablasno, tajnovito, nešto što je vredelo doživeti. Nadao se ipak da neće popustiti pred svojim avanturističkim težnjama i da će svi biti na okupu onda kada je dogovoreno. Kada su ušli u krivinu isturio je glavu kroz prozor i ugledao siluetu masivnog drvenog mosta ispruženu sa jedne strane kanjona do druge. Izgledao je kao veliki koščat panter u skoku.

Forester je stajao u podnožju jednog od potpornih stubova na kojima je počivao most. S obale reke pažljivo je gledao u pravcu mesta gde se na isturenom uzvišenju nalazio osmatrač. Primetio je kad se osmatrač jedva primetno izdužio kao da želi da bolje vidi i trenutak kasnije okrenuo i mahnio širokim „sombrerom“ u pravcu Forestera. Snažni vođa bandita je kresnuo šibicu i prineo je kraju fitilja koji je držao u levoj ruci. Kad se fitilj zapalio on je, zanoseći glavu unazad, pogledao gore u pravcu mosta. Jasno je raznađavao svežanj dinamičnih patrona, pričvršćen za drveni železnički prag negde na sredini mosta.

Ako fitilj bude goreo predviđenom brzinom, dinamit će biti aktiviran

tačno u trenutku kad se poštanski vagon nađe na sredini mosta.

Zek Forester se udaljio od potpornog stuba i počeo dugo i naporno penjanje do platforme u litici zvane „Pumina stena” gde su ga čekali Lester i Meksikanci. Kad se voz stopošta u kanjon moraće brzo da stignu do poštanskih kola, jer je nevesto postavljen dinamit mogao dejstvo eksplozije usmeriti u neočekivanom pravcu. Ko zna šta se iz toga moglo ispiliti!

— Zek! Zek!

Na Lesterovo dozivanje Forester je zastao u penjanju i pogledao uvis. Video je da mu ovaj pokazuje rukom prema kanjonu, u pravcu mesta, tamo gde su se potporni stubovi nalazili u vodi. U prvom momentu Forester nije mogao da zapazi ništa neobično. Reka je mirno tekla noseći nizvodno jedno veliko stablo. U tom trenutku stablo se bližilo sredini mosta.

Forester se već počeo da pita šta znači Lesterova vika, kad je na stablu primetio neko kretanje baš u momentu kada je deblo zašlo između potpornih stubova. Jedan čovek je skočio sa drveta na najbliži potpornik i bez zadržavanja počeo da se penje uz drvenu konstrukciju. Penjao se brzo, mada oprezno, izbegavajući da se osloni na levu ruku kao da mu nije sasvim pouzdana, grabeći uz izukršane balvane pravo prema svežnju dinamičkih štapića svezanih za šine visoko iznad njega.

Forester je izustio glasnu kletvu.

— To je Klej! — doviknuo mu je Lester i izvadivši pušku iz futrole prineo je ramenu. U tom trenutku

začulo se zvonjenje zvona na lokomotivi. Voz je stigao do prilaza mostu i lokomotiva je ~~hvatila za~~ let.

— Ne pucaj! — Doviknuo mu je Forester spuštajući se niz padinu ka mostu. — Pucanj će upozoriti mašinovođu!

Lester je spustio pušku i rukom dao znak Meksikancima da i oni otklone oružje. Posmatrali su kako se Forester u nekoliko hitrih skokova vratio do drvenog mosta, skočio na ukrštene potpornike i počeo da se penje. Kretao se mnogo brže i sigurnije od povređenog Holideja.

Banditovo lice je bilo sivo od napore i strepnje. Pitao se da li će stići Holideja, ili Kleja pod kojim imenom ga je poznavao i baciti ga sa mosta pre nego što fitilj dogori i aktivira eksploziv.

Lester i Meksikanci su stajali na kamenoj platformi i napeto posmatrali šta se dešava. Čuli su kako se voz tutnjeći približava i videli varničavi plamičak fitilja koji je dogorevao sve bliže dinamitu.

Dok Holidej se brzo zamorio od penjanja i ruka mu je kliznula sa drvenog potpornog kosnika. Zamalo što nije pao. Uspeo je da se nekako zadrži i ostao da visi iznad reke na vrtoglavoj visini. Za trenutak je zatvorio oči, zaljuljao se, dohvatio se čvrstog uporišta i pogledao prema gore.

Svežanj dinamita je bio suviše daleko. Shvatio je da neće stići na vreme da ga demontira. U najboljem slučaju još je postojala nada da može doći do fitilja i otkinuti ga od svežnja dinamita. Istina, postojala je i opasnost da kapisla — de-

tonator eksplodira od naglog trzanja koji bi čupanje fitilja izazvalo, ali ovo je bila jedna od onih situacija kada nema mnogo izbora.

Video je Forestera takoreći na drugoj strani mosta kako se penje brzo i vešto kao majmun. Ako bude nastavio da se penje tom brzinom, stići će ga i prestići, a Dok je znao da će bandit uložiti sve napore da penjanje još i ubrza. Shvatio je da Forester ne želi da upotrebi oružje i da će to učiniti samo u krajnjem slučaju ako Holidej pokuša da upozori mašinovođu na opasnost. No, shvatio je i to da će ga bandit verovatno dočepati, jer je bio jači, odmorniji, nije pretrpeo gubitak krvi i nije u sebi nosio tane koje ga je pri svakom pokretu žigalo kao ubod oštrog noža.

Holidej je nastavio da se vere bacajući povremeno pogled na Forestera koji je sada bukvalno skakao sa jednog potpornika na drugi. Za kratko vreme mogao je očekivati da će ga stići. Bandit je tek s vremena na dreme bacio pogled prema gore, ali je uglavnom bio koncentrisan na penjanje. Holideja su boleli prsti od napora, drhtali su toliko da je jedva imao dovoljno snage da se izvuče još nekoliko stopa uvis gde je nesigurnim nogama našao dovoljno čvrst oslonac.

Zakašljao se jer mu je povetarac naneo u lice i nozdrve oštar dim gorućeg fitilja. U istom trenutku most je počeo da podrhtava jer se kompozicija voza nalazila jedva pedesetak metara daleko od mosta. Holidej je pogledao dole i video kako je Forester sav bled u licu još jednom bacio pogled ka svežnju di-

namitskih patrona i čoveku koji je pokušavao da ih se domogne, a onda naglo zastao i počeo da se spušta mnogo brže nego što se penjao.

Očigledno je izračunao da neće stići da Holideja zaustavi, ali da će kockar ionako platiti glavom. Dinamit će eksplodirati pre nego što Holidej ili tobožnji Klej stigne da ga spreči.

U tom trenutku drvena konstrukcija se zatresla. Lokomotiva je punom brzinom naišla na most.

Holidej je učinio poslednji natečajski napor, napregao mišice, digao se još nekoliko stopa uvis i dograbio fitilj nekih pola metra iznad mesta gde je goreo varničavi plamičak. Pokušao je da ga prekine ali nije uspeo. Dohvatio ga je zubima nastojeći da ga pregrize dok je posmatrao kako Forester očajnički skače sa poslednjih drvenih podupirača i svom snagom grabi ka ispustu „Pumine stene” gde su u očekivanju stajali ostali banditi.

Shvativši da ne može da pregrize fitilj i da mu nije preostalo ništa drugo sem očajničkog pokušaja da fitilj iščupa iz mine uz nadu da od trzaja kapisla neće upaliti i aktivirati eksploziv, Holidej je omotao fitilj oko šake i naglo potegao. Od trzaja zamalo da je izgubio ravnotežu.

Fitilj se nije iščupao iz mine, umesto toga poletio je ceo svežanj dinamičkih patrona. Verovatno je neki Meksikanac labavo vezao svežanj za železnički prag i to se sada osvetilo. Snop dinamičkih šipki pao je pravo Holideju u ruke i iznenađen i pomalo uplašen Dok ga zamalo nije ispustio, pravo dole u

podnožje mosta što bi bilo katastrofalno. No, bio je ipak dovoljno pribran da to ne učini, već je zalet koji je svežanj dobio u padu usmerio u drugom pravcu. Instinktivno ga je bačio svom snagom što dalje od konstrukcije prateći pogledom tanak pramen crnog dima koji je fitilj u dogorevanju za sobom ostavljao.

Forester je do tog trenutka već bio stigao do kamene platforme i kada je Dok hitnuo dinamit on je pružio ruku da dohvati ivicu ispusta. Videvši gde će dinamit pasti ostali banditi su se raspršali na sve strane. Čuvši potmuli udar, Forester je digao glavu i užasnut ugledao svežanj dinamita sa fitiljem koji je dogorevao na samo stopu ili dve daleko od njega. Zaustio je da krikne, ali je njegov krik zaglušila gromovita eksplozija od koje se veliki deo „Pumine stene“, zajedno sa ljudima i konjima koji su se na njoj nalazili i tonama zemlje, stene, stabala i drugog krša srušio u klanac sve do obale Ria.

Drveni most se zaljuljao i Holidej umalo da je pao. Zaglavljen i ošamućen eksplozijom. Od vazdušnog udara voz je opasno podskočio na šinama, a na nekoliko prozora staklo se rasprsnulo u paramparčad... Zatim je kompozicija lagano usporila i najzad se zaustavila na drugom kraju kanjona.

Holidej se uzvereo još nekoliko poslednjih metara i izvukao se na rukama na pragove između gvozdenih šina. Ljuljao se kao da je pijan i malo je nedostajalo da padne u

provaliju tamo gde je reka proždrala odron sa „Pumine stene“ i gde su tamo-amo u plićaku ležala ras-komadana tela ljudi i konja.

A onda je prugom dotrčao čovek sa metalnom zvezdom na košulji, dograbio ga za ruku i poveo ga preko mosta do mesta gde su ih bleđih lica i unezverenih očiju čekala školska deca, Elen Brej, čuvari poštanskih kola i izbezumljeni mašinovođa.

Holidej je pogledao Breda Bernea dok mu je šerif pomagao da korača. — Priča je dugačka — izustio je skoro bez daha. — Ali, ostavićemo to za kasnije.

Berne je lagano i ozbiljno klimnuo glavom. Pogledao je decu i svežu duboku brazdu koju je eksplozija napravila u Rimrok kanjonu. Da nije bilo tog čoveka, verovatno bi svi sada ležali na dnu kanjona mrtvi ili osakaćeni. To je izbegnuto zahvaljujući požrtvovanju čoveka u čiju humanost nije više smeo da sumnja. Ako ga je nekada mrzeo, morao je to da zaboravi.

Okrenuo se Holideju i pružio mu ruku. Malo iznenađen, Holidej je prihvatio ruku i čvrsto je stisnuo.

— Mogu da pretpostavim dobar deo te priče — rekao je Berne. — Ali... pa eto, mislim da smo nas dvojica od danas izmireni, Holideje. Računajte s tim. Možda bih mogao o ovom događaju da napišem knjigu. Šta kažete na to?

Ali, Holidej nije čuo pitanje. Bio je već klonuo na zemlju jer mu je sada trebalo samo jedno — čvrst i dugotrajan san.

Naslov originala: BRETT WARING „RECKONING AT RIMROCK”

Prevod i obrada: Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ.

Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ

Izdaje i štampa: NISRO „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

**Sva prava pridržava NISRO Forum — OOUR Marketprint
Oslobodeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine,
broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.**

Štampa: 1. VII 1979.

Tržište: 7. VII 1979.

**NE ZABORAVITE
SLEDEĆI
BROJ DO KA
HOLIDEJA**

IZLAZI 1/2

**AVGUSTA
1979.**

